

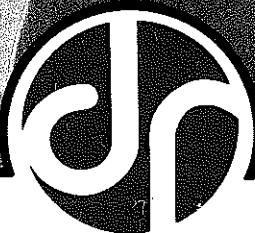
SMENA
Kčs 8,-

DOBRODRUŽNÉ
RÓMÁNY

276

Rex
Stout

PRÁVO
NA SMRT

NAJSLÁVNEJŠIA EPOPEJA

Pondelok 28. augusta 1944 vydal Okresný národný výbor v Turčianskom Martine vyhlášku, ktorou nariadił „všeobecnú mobilizáciu všetkých zbraneschopných mužov do 45. roku na ochranu našej drahej vlasti, ktorá je ohrozená odvekým nepriateľom.

Národný výbor očakáva, že celý Turiec, každý chlap, sa zapojí do boja...“

Nepovstal iba Turiec.

Takmer celé Slovensko!

Tisíce a tisíce statočných ľudí – pod vedením komunistov.

V ten deň Revolučný národný výbor v Hnúšti nariadił mimoriadne bubnovanie. Oznamovalo obnovenie Československej republiky.

Na druhý deň – 29. augusta 1944 vypuklo Slovenské národné povstanie, najslávnejšia epopeja v dejinách slovenského národa.

Elitné esesácke divízie sa valili na Slovensko z Poľska, Rakúska a Moravy.

Dňa 30. augusta 1944 hlásateľ moskovského vysielača Za slovenskú slobodu rozochveným a burácajúcim hlasom fascinoval svojich poslucháčov:

„Slováci a Slovenky! Slovenskí vojaci a dôstojníci! Slovenskí robotníci a železničari! Slovenskí rolníci, živnostníci, inteligencia! Bratia a sestry!

Nemecké násilnícke hordy vtrhli do našej vlasti. Prichádzajú k nám ako nepriatelia, banditi a vrahovia, aby v krvi slovenského ľudu udusili náš boj za slobodu, aby na slovenskej pôde za cenu slovenských životov, za cenu spustošenia našej krajiny oddialili svoj nevyhnutný koniec...

Neposlúchajte pokyny zradcovskej bratislavskej vlády! Riadte sa len pokynmi a poslúchajte iba rozkazy slovenských národných výborov a velenia slovenských branných síl, bojujúcich proti vatrecom! Konajte svoju vlasteneckú povinnosť, spolu s ostatným ľudom bite Nemcov!

Pre všetkých Slovákov platí: Nepustiť Nemcom bez boja ani meter slovenskej pôdy...! V tejto osudovej chvíli voláme celé Slovensko, aby nemeckým okupantom kládlo čo najrozchodnejší odpor. Voláme slovenský národ do zbrane...!“

Slováci povstali a bojovali.

Slovenského národného povstania sa zúčastnilo desaťtisíce vojakov, partizánov a iných účastníkov – členov milícii, národných výborov... Boli medzi nimi so-

Matka partizána, časť pamätníka na počesť hrdinov Povstania v Bratislave

vietski bojovníci, Česi, Francúzi, Poliaci, Bulhari, Nemci a príslušníci ďalších národov. Najväčšiu pomoc poskytli sovietski ľudia, im patrí nehynúca vdaka.

Nemecká fašistická armáda stratila pri potlačovaní Povstania niekoľko tisíc vojakov. Veľa ich padlo na tom „maličkom Slovensku s bohabojným ľudom“...

Ďalšie približné straty nemeckej armády: 55 zostrelených a zničených lietadiel, 2 pancierové vlaky, 1000 áut, 60 tankov, 30 obrnených áut, 100 diel, 55 vlakov...

Taký rozsudok vykonalo tisíce „odsúdených“ slovenských vojakov a partizánov, statočných a hrdinských protifašistických bojovníkov, a najmä komunistov, ktorí priniesli v Slovenskom národnom povstani najväčšie obete.

V auguste tohto roku oslavujeme už 35. výročie Slovenského národného povstania – najslávnejšej epopeje našich dejín. (nš)

1. KAPITOLA

Nemal dohovorenú schôdzku a na prvý pohľad vôbec nevyzeral na návštěvníka, čo prinesie prvý veľký honorár roku 1964, ale keď sa predstavil ako pán Whipple a želal si konzultáciu u pána Wolfa, uviedol som ho do kancelárie. Po dlhom nudnom dni by som ochotne prijal i hromy-blesky z Wolfrových očí za porušenie pravidiel. Navyše návštěvník bol černoch. Pokial viem, černosi vo svojej bûrlivej kampani za občianske práva neuvádzajú právo na konzultáciu u súkromného detektíva, ale prečo nie? Dokonca som sa ho ani neopýtal, čo má na srdeci. Keď som ho usadil do červeného koženého kresla, hned pri Wolfom stole, rozhliahol sa, potom sa pohodlne oprel a zatvoril oči. Oznámil som mu, že pán Wolfe zíde dolu o desať minút, teda o šiestej, načo prikývol a riekoval: „Viem, orchidey.“

Sadol som si za svoj stôl, a len čo som začul výfah, zvrtol som sa na otáčavej stoličke, aby som bol čelom k vstupujúcemu Wolfovi. Keď sa priblížil natoliko, že zbadal v kresle cudzieho človeka, zastal a obrátil sa ku mne; zrak mu len tak blíčal, ale vydržal som to.

„Pán Whipple,“ predstavil som hosta. „Prišiel sa s vami poradiť.“

Metanie bleskov pokračovalo. Váhal, či sa má obrátiť a vypochoďovať smerom do kuchyne, či vybuchnúť hnevom. Odrazu však blížiaci pohľad vystriedalo zamračenie a bez výbuchu sa ozval: „Whipple?“

(1)

„Tak je, pane.“

Zakrúžil okolo návštěvníka, aby si ho poobzerať, obšiel svoj stôl, zasadol na stoličku nadmernej veľkosti a venoval mu zachmúrený pohľad. „Prosím, pane?“

Muž sa trochu pousmial a začal: „Pripravil som si reč.“ Odkašľal si a vypál sa. „Medzi zákony ľudskej spoločnosti patrí nielen ochrana pred vraždou, ale tisíce ďalších záležitostí a je skutočne pravdu, že v Amerike bieli vyradili z nich čiernych, aby mohli sami požívať ich výhody. Je známe, že sa to niekedy vzťahuje aj na vraždu; vieme, že v niektorých časťach tejto krajiny môže beloch zabif černocha, ak nie úplne beztrestne, aspoň s veľkou nádejou, že unikne trestu, aký ukladá zákon. Je to polutovaniahadné a ja neodsudzujem čiernych, ktorí sa tomu stavajú na odpor. No čo navrhujete, aby sa situácia zmenila?“

Zdvihol ruku na protest. „Časť prejavu preskočím. Ale ak ho ochraňujete, pretože má rovnakú farbu pleti, robíte svojej rase veľmi zlú službu. Napomáhate svoje výradenie, znemožňujete riešiť situáciu, v mene ktorej bojujete. Ideálny zákon nesmie brati do úvahy rasové a náboženské rozdiely; každý, kto ich pomáha uchovávať, vzdialuje sa od ideálu: a vy to teraz skutočne robíte. Ak sa v prípade vraždy dávate ovplyvniť...“

Pokračoval, ale už som nepočúval. Pozeral som naňho, lenže som ho nevidel. Videl som izbu v upshurskom pavilóne v kúpeľoch Kanawha v západnej Virginii, tak ako vyzerala istej noci pred mnohými rokmi. Wolfe sedel na stoličke primalej pre jeho sedminu tony pred poslucháčstvom, ktoré sa skladalo zo štrnásťich farebných kuchárov a čašníkov, pousádzaných na zemi. Vedel rovnako ako ja, že jeden z nich by nám mohol poskytnúť dôležitú informáciu o vražde, a už dve a pol hodiny sa usiloval zistíť ktorý, no bez úspechu. Asi o druhej polnoči sa pokúsil o prístup z nového uhla: prednesol dlhú reč, tá zapôsobila na dvadsaťjedenoročného vysokoškoláka z Howardu a rozviazal sa mu jazyk. Muž v červenom koženom kresle práve opakoval slovo za slovom úryvky z Wolfovo prejavi z tej dávnej noci.

Opustil som upshurský pavilón a vrátil som sa do prítomnosti. Mohol som ho spoznať? Nie. Vtedy bol mladý, štíhly, bez prebytočného tuku, dnes je v stredných rokoch, vlasy mu zredli, lica ovisli a nosi tmavé okuliare v čiernom ráme. Ale meno Whipple mi malo zaznieť ako signál. Nezaznelo. Wolfovi áno. To sa mi nepáčilo. Pripláštam, že je génius, ja nie som, ale čo sa týka pamäti, nepriustím nič.

Zastal uprostred vety, pretože práve na tomto mieste prerušil v tú noc Wolfa. Pozrel na mňa a nepatrne sa pousmial, oprel sa o stoličku a venoval slabý úsmev aj Wolfovi. Ten zakrochkal. „Máte dobrú pamäť, pán Whipple.“

Zavrtel hlavou. „Ani nie. Nemám. Váš prejav však predstavuje významný predel v mojom živote. V tú noc som si ho zapísal. Keby som mal lepšiu pamäť, slávil by som väčšie pracovné úspechy.“

„Čo robíte?“

„Som učiteľ, asistent na Columbijskej univerzite. Bohužiaľ, viac nikdy nedosiahnem.“

„Antropológ?“

Whipploví sa rozšírili oči. „Preboha, a vy mi ešte hovoríte o pamäti. Vy si to pamätate?“

„Samozrejme. Spominali ste to.“ Wolfe našpulil

Zlata SUCHOŇOVÁ
ul. Osloboditeľov č. 39
920 41 ČERVENÍK
okres Trnava

ústa. „Vohnali ste ma do úzkych, pane. Viem, že som vám veľmi zviazaný. Nebyť vás, bol by som tam vtedy trčal neviemeško dní či týždňov. Tým, že ste doslovne citovali moje slová, pošteli ste, prirodzené, moju marnomyseľnosť. Potrebujete niečo odo mňa?“

Whipple prikývol. „Keď sa to tak vezme, áno. Viem, že vždy hovoríte bez obalu, preto budem aj ja. Áno, potrebujem vás.“ Opäť sa usmial, teraz už živšie. „Potrebujem pomoc vo veľmi dôvernej veci a rozhodol som sa prísť za vami. Pochybujem, že by som vľidal zaplatiť vašu zvyčajnú taxu, ale čosi predsa len zaplatím.“

„To počká. Vravej som, že sa cítim zviazaný. Aký máte problém?“

„Veľmi... osobný.“ Škľbo mu ústami. Pozrel na mňa a zasa späť na Wolfa. „Istým spôsobom súvisí s tým, čo ste hovorili toho večera; preto som vás citoval. Mám dvadsaťročného syna Dunbara. Spomíname si, že ste vtedy citovali Paula Lawrencea Dunbara?“

„Samozrejme.“

„Nuž, preto sme syna nazvali Dunbarom. Je to dcérka mládenec. Má svoje chyby, ale vcelku je naozaj dobrý chlapec. Pracuje vo VPOP. Viete, čo je VPOP?“

Wolfe prikývol. „Výbor pre občianske práva. Poslal som im neveľký príspevok.“

„Prečo?“

Kútik Wolfových úst sa zdvíhol. „Dalej, pán Whipple. Ďalší citát?“

„Mohol by som citovať podobne ako moji ľudia a môj syn. Vie veľmi šikovne rečiť. Lenže práve kvôli nemu... nuž, môj syn je ten problém, či tvori súčasť problému. Zaplietol sa s mladou beloškou, chce sa s ňou oženiť, a nie som schopný mu ju vyhovoriť. Preto potrebujem pomoc.“

Wolfe vystrúhol grimasu. „Nie moju,“ rieko dôrazne.

Whipple pokrútil hlavou. „Nechcem, aby ste sa s ním rozprávali, len aby ste zistili, čo s ňou nie je v poriadku.“

„Odhliadnuc od prirodzených a všeobecne platných chýb jej pohlavia, môže byť celkom v poriadku.“

„Ale zrejme nie je.“ Zdvíhol obočie. „Pochádza, nehovorím teraz ako antropológ, z dobrej rodiny. Je mladá, príťažlivá a finančne nezávislá. A je absurdné, že sa chce vydáť za černocha. Možno...“

„Môj milý. Namiesto ďalšieho rečnenia by som vám tu mohol hoci hodinu prednášať citáty. Benjamin Franklin povedal: Vášnivý muž osedlá aj divého koňa, zalúbenec aj ženu. Alebo staré latinské príslovie: Ex vītu amor. Láska prichádza pohľadom. Fu. V prírode nie je nič absurdné, i keď mnohé je žalostné.“

„To je vedľajšie.“

„Naozaj?“

„Áno.“ Whipple sa usmial. „Pamätáte sa, keď ste sa ma opýtali, koľko mám rokov, ja som odpovedal dvadsať jeden, a Moulton povedal: „No a?“ Vášená a láska sem nepatria. Beloška, ktorá je zalúbená do černocha alebo s ním hoci aj spáva, to nie je vôbec absurdné. Ale manželstvo je iná vec. Ak vám vraví, že Susan Brooková sa chce vydáť za môjho syna, musí v tom čosi byť. Niečo tu nesedí. Nezabúdajte na tažkosť, rozpaky, komplikácie, háčiky... hľadám ich tu nemusím všetky menovať.“

„Nie.“

„Nie je možné, aby mu bola dobrú ženou, a to musí vedieť aj sama. Niečo s ňou iste nie je v poriadku. Možno sa nájde dačo zvláštne v jej minulosťi alebo v podstate jej povahy. Keby som to sám vedel odhalil, všetko by som synovi vysvetlil, nie je predsa hlúpy. Lenže ak to zistí... neviem, nie som na to pripravený. Ale vy hej.“ Zdvíhol obe ruky. „Preto som tu.“

Whipple jasne vyslovil: „Rasová pýcha.“

„Čože? Ja?“

„Samozrejme, že vy.“

Whipple sa zahniezdil a vstal. Keď sa postavil, jeho oči, napoly privreté, hľadeli úkosom na Wolfa. „Nie som rasista. Vidím, že som sa mylil. Nemyslel som si...“

„Hľaposti. Posadte sa. Váš problém...“

„Zabudnite naň. I ja som mal na vás zabudnúť. Mňa obviňovať...“

„Cert to ber!“ zahrmel Wolfe, „sadnite si. Antropológ popiera rasovú pýchu? Sám by ste to mohli vedieť najlepšie. Ako antropos sa bez nej nemôžete zaobiť. Svojou poznámkou som vás nechcel urazit, a keďže bola zbytočná, beriem ju späť. Vyprovokovala vás a to, čo vás vyprovokovalo, nie je podstatné. Mňa dráždi skutočnosť, že som vaším dlžníkom. Vy ste mi dlh pripomienuli a ja si ho splatím. Ale najprv chcem čosi poznamenať. Prosím vás, sadnite si.“

„Zdá sa, že som precitlivený,“ rieko Whipple a posadil sa.

Wolfe to vzal na vedomie. „Moja poznámká sa netýka manželstva. Možno, že slečna Brooková je realisticejšia ako vy. Pravdepodobne je dosť inteligentná a vie, že bez ohľadu na to, za koho sa vydá, bude za svoj krok čertovsky platiť. že tie tažkosť, rozpaky, komplikácie a háčiky, aby som použil vaše vlastné slová, hoci sám by som vybral oveľa ostrejšie výrazy, sú v každom prípade nevyhnutné. Ak sa vydá za muža svojej farby a triedy, boli by dôvody pre ne malicherné, hlúpe, ponížujace a odporné. Ak sa vydá za černocha, budú mať svoju váhu, cenu, dôsledky a odvedú pozornosť. Ešte som nestreltol ani jednu neobyčajne mŕdu ženu, ale niektorá by mohla tvoriť výnimku. Čo ak je to práve slečna Brooková?“

Whipple pokrútił hlavou. „Nie, pane. Vyjadriť ste sa veľmi šikovne. Samé múdre reči, ale sú to len slová.“ Usmial sa. „Môj otec hovorieval o dobrých rečníkoch, že sediajú holé slová. Nie, pane.“

„Ste zaujatý.“

„Áno. Dá sa to aj tak nazváť.“

„Dobre teda. Spomíname si na pána Goodwina?“

Whipple pozrel na mňa. „Prirodzene.“

„Sprostredkujete mu stretnutie so slečnou Brookovou? Nejaké posedenie s večerou, kde by bol vás syn, ona a pán Goodwin. Pod nejakou priateľou zámenkou.“

Bolo vidno jeho pochybnosti. „Bohužiaľ, to nejde. Ona pozná môj... môj postoj. Musí sa s ňou pán Goodwin stretnúť? Aj s mojím synom?“

„Stretnutie s vašim synom nie je nevyhnutné. S ňou áno. Nepohnem sa z miesta, iba keď sa stretnú, a ak to bude možné, zatańcujú si spolu a porozprávajú sa. Potom mi podá správu. Tým možno všetko vyriešime. Pán Goodwin má čit pre mladé príťažlivé ženy, vie ich pochopiť, je obdarovaný talentom na získanie dôvery. A to bude hľadám celkom stačiť.“ Obrátil sa. „Archie, máte nejaký návrh?“

Prikývol som. „Samozrejme.“ Opýtal sa aký. „Stretneme sa, vypočujem ju, prejavím pochopenie, získam si jej dôveru, pribedeju ju sem, posadím do izby na južnej strane a vy ju potom zvediete a na koniec sa s ňou oženite. Pokiaľ ide o tie tažkosť, rozpaky, komplikácie...“

Whipple mi skočil do reči. „Pán Goodwin. Vám sa ľahko žartuje, ale verte, mne nie je do smiech.“

Stretli sa nám pohľady. „To vôbec nepredpokladám, pán Whipple. Jednoducho som len reagoval na žartovanie pána Wolfa na účet mojej osoby a vzťahu k mladým príťažlivým ženám. Na druhej strane, pravda, musím sa s ňou stretnúť. Pán Wolfe pracovne z domu nikdy nevychádza. Je to veľmi súrne? Určili si deň svadby?“

„Nie.“

„A ste si istý, že sa ešte nezosobášili?“

„Celkom. Môj syn by čosi také nevykonala. Nepretrávaroval by sa predo mnou ani pred matkou.“

„Jeho matka s vami súhlasí?“

„Áno, úplne.“ Obrátil sa k Wolfovi. „Vráveli ste, že vaša poznámká o rasovej pýche bola zbytočná, ale neodpustili ste si ju. Čo sa týka mojej ženy, naňu to pravdepodobne platí. Možno hovorí o rasovej pýche, ak chce, aby jej nevesta bolo dievča, žena, s ktorou by vychádzala prialčky? Ako skutočne pracuje pre VPOP ako dobrovoľná pracovníčka, predpokladal to. Nerobí v kancelárii; zabezpečuje styky a organizuje schôdzky a večierky na podporu fondov.“

„Nie,“ odvetil Wolfe. „Ani od farebnej, ak ide o ženu jej syna.“ Mávol rukou. „Tak či onak, ste zaujatý.“ Naklonil hlavu a pozrel na nástenné hodiny. Do večere zostávalo štyridsať minút. „Kedže návrh pána Goodwina je neuskutočnitelný, pokúsme sa nájsť iné riešenie. Povedzte mi všetko, čo viete o slečne Brookovej.“

Vytiahol som si zápisník.

Trvalo to len pol hodiny, takže keď som odpreval pán Whipple, podržal mu kabát, podal klobúk, odviedol ho ku dverám a vrátil sa do kancelárie, do večere chýbalo desať minút. Wolfe sedel a v rukách držal svoju rozčítanú knihu, bola však zatvorená. Civel na ňu so zovretými perami. Okradli ho o hodinu čítania.

Stál som a z výšky som hľadal na neho. „Ak čakáte na ospravedlnenie,“ povedal som, „nedočkáte sa. Ak si vy neodpustíte osobné poznámky za prítomnosť návštevy, ani ja sa nezdržím a reagujem na ne.“

Zdvíhol hlavu. „Prirodzene. Ako vždy. Som uprostred kapitol.“

„Nevedel som. A k tomu, že som ho uviedol a nežiadal si dovolenie: myslím, že sú určité vý nimky...“

„Pch. Chceli ste sa presvedčiť, či ho spoznám. Nespoznal som ho, až kým som nepočul jeho meno. Vy áno?“

„Kedže sme navzájom úprimní, nie. Ani podľa tváre, ani podľa hlasu. Aj mne pomohlo jeho meno.“ Pokračoval som. Kedže človek klame, je lepšie hovoriť ďalej. „No a máme tu zasa jeden krivý pohľad na občianske práva. Má predsa právo na sobáš s mužom, ktorého ľubí, má právo, aby nedoveli nikomu do toho zasahovať. Pekná bezočivosť začať tu čítať vaše slová.“

Zakročkal. „Som mu zaviazany.“

„Áno. Naozaj sa do toho pustíme?“

„Vy hej.“

„Hodíte mi to na krk?“

„Nie. Porozprávame sa neskôr.“

„Niet veľa o čom hovorí. Nech o nej vyhľadáme čokoľvek, on pravdepodobne...“

Z predsiene sa ozvali kroky a vo dverách sa objavil Fritz, ohlasujúc večeru. Wolfe položil knihu, pohľadil ju chrbtom ruky a vstal.

2. KAPITOLA

Toto sa udialo v pondelok dvadsiateho štvrtého februára. O štyridsaťdva hodín neskôr, v stredu o jednej, som sa chystal na obed so Susan Brookovou v prepsychovom byte Lily Rowanovej na Šestdesiatke tretej ulici medzi Madison avenue a Park avenue.

Z údajov, ktoré nám poskytol Whipple, sme nezistili nič, čoho by sa dalo chytiť. Pred štyrmisťimi rokmi absolvovala Radcliffskú univerzitu, krátko nato prišla do New Yorku. Spolu so svojou matkou žije u ženatého brata, elektrotechnického inžiniera, v byte na Park avenue. Whipple sa domnieval, že pochádzajú z Racine vo Wisconsine, lenže neboli si istý. Nevedel celkom presne, či je finančne nezávislá, ale kedže vyše dvoch rokov pracuje pre VPOP ako dobrovoľná pracovníčka, predpokladal to. Nerobí v kancelárii; zabezpečuje styky a organizuje schôdzky a večierky na podporu fondov.

Okrem niekoľkých zbytočných podrobností a ešte zbytočnejších dohadov Whipple viac nevedel.

Nápad s Lily Rowanovou pochádzal, samozrejme, z mojej hlavy, lebo je to moja prialčka, nie Wolfová. Môj prvý návrh, ešte v pondelok večer, znel: zatelefonovať do VPOP, porozprávať sa s výkonným riaditeľom Thomasom Henchym a oznámiť mu, že im Wolfe chce zaslať primeraný príspevok, čo by rád s niekym prerokoval, a že podľa môjho názoru sa na také rokovanie najlepšie hodí Susan Brooková, lebo, ako som počul, vie na mužov patrične zapôsobiť. Wolfe ho zamietol z nasledujúcich dôvodov. Po prvej, že sa bude cítiť príspevkom, najmenej tisíckou, značne zaviazaný, a po druhé, že sa u príťažlivej žene dostanem ďalej, ak pri tom nebudem. Pravým dôvodom bola, samozrejme, skutočnosť, že šlo o ženu. Existuje innožstvo vecí, ktoré vo svojom starom luxusnom dome na Západnej Šestdesiatke piatej miluje: zariadenie, koberce, knihy, odhlučenosť, skleník na streche, Fritza Brennera, nášho šéfkuchára, veľkú kuchynu, Theodora Horstmana, ošetrovateľa orchideí, a mňa, muža na meste, a jeho pravú ruku. Ale najviac sa mu páči, že tu niet jedinej ženy. A vyhovovalo by mu, keby jeho prah žiadna nikdy ani neprekročila.

Navrhol som teda Lily Rowanovú, pre ktorú je tisícka malíčkostou, a to ho uspokojovalo. Vyhľásila, že telefonickej nerada diskutuje o špinavých machináciach, že mám prísť osobne. Šiel som a na Západnú Šestdesiatu pliatu ulicu som sa vrátil až o štvrt na tri ráno. Kedže s výnimkou osiem hodín spánku, v utorok som do kancelárie nezisiel prv, ako sa Wolfe potešil zvyčajnou dvojhodinkou v skleníku, čo býva od deviatej do jedenastej. Okolo obeda telefonovala Lily. Slečna Brooková vraj prijala pozvanie na zajtra o jednej, takže ja sa mám objaviť trochu skôr podrobnejším pokynom.

Tie dve milé hore Šestdesiatou trefou ulicou

patria medzi moje najobľúbenejšie prechádzky, no v tú stredu som na nej stratil veľa energie. Keď je päť stupňov nad nulou a na každom rohu fučí a sype sa sneh, akoby nemal na prehľadanie dost miesta v Hudsonovom zálive, keď ste zababušený a schovávate si bradu čo najhlbšie do kabátu, hrbte sa na polovicu svojej výšky, musíte pevne zaťať zuby, aby vás nezlákali obchody, bary a hotelové vestibuly. Konečne som zdolał celú cestu a pod balachynom luxusnej haly si otriasol snehový popraskanok z kabáta a klobúka. Vyviezol som sa výťahom na posledné poschodie, stlačil zvonček, a keď sa ukázala Lily, vyjachtal som: „Najbližšiu posteľ.“

Nadivila oboče a uchýlia sa k triku, ktorý som ju naučil: „Skúste u susedov.“ Ale vpustila ma a zatvorila dvere. „Hádam si nepríšiel poťo?“

„Pešo. Ak možno o chôdzi vôlebec hovorí.“ Zložil som si klobúk a vyzliekol kabát. „Ak plati slova dôjst na Mount Everest, potom som aj ja došiel.“

Chytili sme sa pod pazuchy a vošli do obývačky s pestrofarebným perzskej kobercom a rozmeroch desaťkrát šesť metrov, Renoírom, Manetom a Cézannom na stene, bielym ligotavým klavirom a sklenenými dverami, vedúcimi na terasu, kde sa velkolepo preháňal viacero opreteky so snehom. Len čo sme sa usadili, vystrela si nohy, rovné ani čiara, a zašeplala: „Ako antilopa, však?“

„Po prve,“ hovoril som, „to bolo pred mnohými rokmi. Po druhé, to, čo som mal vtedy na mysli, znamenalo, že vyzeráš ako antilopa z ostrovov Guernsey. V dave to ujde ešte i dnes. Teraz sa po rozprávame o slečne Brookovej, i keď je možné, že v takomto počasí vôlebec nepríde.“

Prišla, a meškala iba desať minút. Lily poslala otvoríť dievča, ale sama ju šla privítať do haly. Stál som uprostred perzskej koberca, kde ma predstavila ako svojho obchodného poradcu.

Opis, ktorý nám poskytol pán Whipple, bol značne zaujatý. Nebola chudá, len malíčká, o niekoľko centimetrov nižšia ako Lily, a tá mi siaha po nos. Mała jemnú svetlú pleť, hniedé vlasy aj oči, na plných ústach takmer nijaký rúž. Celkom nenútene mi pevne a priateľsky podala ruku. Neskor mi Lily vysvetlila, že tie hniedé vlnené šaty, čo mala na sebe, sú iste od Bergdorfa a stáli najmenej dvesto dolárov. Koktail odmietla.

Nechal som Lily voľnú ruku. Pri obede, ktorý sa skladal z dusených hribíkov, račienho soufle, zeleninového šalátu a ananásu so šlahačkou, sa držala jedinej témy: hovorila o VPOP, o zamestnancoch, politickej líni, minulosťi, o programe. Susan Brooková svojej práci rozumela a vedela sa správne vyjadriť. Bola to dobrá téma, určite by vyhovovala každému, od guvernéra Wallacea po senátora z východného pobrežia.

Otázku, či jej odovzdaf šek, alebo dohodnút splátky, mala rozhodnúť Lily sama, ale ostatné záležitosti, či k tomu príde až po osobnom zblížení. Ani by ste neverili, koľko ľudia si myslia, že do tlače môže ísť hocičo. Potom mi ponúkli miesto sekretárky v OSN. Bolo to asi rovnako mizerné, ale aspoň som stretla mnoho zaujímavých ľudí a uvedomila si, že som hlúpa, ak sa púštam do nudnej práce za plát, ktorý vôlebec nepotrebujem. Vtedy mi isté dievča, s ktorým som sa stretla v OSN, vnučko myšlienku na VPOP. Zašla som teda tam a poinformovala sa o možnostiach spolupráce.“ Napila sa kávy.

„Absolútne úžasné,“ zvolala Lily. „Nemyslite, pán Goodwin?“

Vzadu v obývačke, kde sme pili kávu, sa Lily na

chvíľu ospravedlhila a nechala nás osamote. O minútu sa vrátila, podišla k slečne Brookovej a podala jej malý modrý podlhovastý papier. „Prosím,“ riekl. „Nedostanem sa za to do neba, ale hádam mi to trochu pomôže. K zeleným pastvinám.“

Susan pozrela na šek — venovala mu viac ako zbežný pohľad. „Taky výborný obed a teraz ešte i toto,“ dakovala. Mala krásny jemný hlas, ale niekedy hovorila trochu rýchlo. „Veľmi, veľmi vám dákujem, slečna Rowanová. Nedakujem, pravda, len za seba, ale za nás všetkých. Nebudeť mat nič proti tomu, ak vás zapíšeme medzi patrónov?“

Lily sa posadila. „Prirodzene, nie, ak si to želáte. Môj otec nadobudol majetok tak, že jednou rukou staval kanále a druhou sa staral o politiku.“ Zdvihla šálku a uchlipla si z kávy. „Keďže venujete tejto záležitosti všetok svoj čas, predpokladám, že i váš otec vie, ako získať peniaze.“

„Hej, vedel.“ Vložila si šek do tašky. „Nie stava ním kanálov, ale obchodom s nehnuteľnosťami. Zomrel pred šiestimi rokmi.“

„V New Yorku?“

„Nie, vo Wisconsine.“

„Ach tak, v Omahu?“

Lily mi dokazovala svoju šikovnosť. Prešli sme Nebraskou k Montane. Slečna Brooková sa zo slušnosti neusmiala. „Nie, v Racine,“ odvetila.

Lily pila kávu. „Možno som trochu zvedavá, lenže pre mňa je to čosi... hej, vy ste úžasná. Nie som ani lenívá, ani lakomá, som len celkom zbytočná. Jednoducho vás nechápam. Dovolite, aby som sa pokúsila porozumieť vám?“

„Ale áno, pravdaže.“ Poklopala si po taške. „Vaše peniaze sú veľmi užitočné, slečna Rowanová.“

Lily zdvihla na protest ruku. „Pri odvode daní. Váš čas a energia je však čosi iné. Pracujete vtedy, ako ste prišli do New Yorku?“

„Ach nie. Iba dva roky — možno čosi vyše dvoch rokov. Nie som vôlebec úžasná, verte mi. Keď som skončila fakultu — ledva-ledva som absolvovala Radcliff v päťdesiatom deviatom — vrátila som sa do Racine, poslúchala som a nudila som sa. Potom sa niečo stalo, a keďže otec bol už mŕtvy a zostali sme v obrovskom dome s matkou samy, odstalovali sme sa do New Yorku. Tu som mala brata, prišli sme na jeho návrh. Ale vy ste nechceli počuť môj životopis.“

„Ale hej. Prakticky chcela. Bývate s bratom?“

Pokrútila hlavou. „Nejaký čas sme žili u neho, neskôr sme si zariadili s matkou vlastný byt. A záležnosťou bola som pracovať.“ Položila prázdnu šálku, vstala a náhľadom jej ďalšiu. Bol som vďačný, že aspoň takto môžem prispieť na spoločnú vec.

„Ak sa neurazíte, ešte jednu otázkou,“ pokračovala Lily. „Kde ste pracovali predtým?“

„Neurazím sa, aby som neurazila vás. Čítala som rukopisy v istom vydavateľstve. Bolo to strašné. Ani by ste neverili, koľko ľudia si myslia, že do tlače môže ísť hocičo. Potom mi ponúkli miesto sekretárky v OSN. Bolo to asi rovnako mizerné, ale aspoň som stretla mnoho zaujímavých ľudí a uvedomila si, že som hlúpa, ak sa púštam do nudnej práce za plát, ktorý vôlebec nepotrebujem. Vtedy mi isté dievča, s ktorým som sa stretla v OSN, vnučko myšlienku na VPOP. Zašla som teda tam a poinformovala sa o možnostiach spolupráce.“

Napila sa kávy.

„Absolútne úžasné,“ zvolala Lily. „Nemyslite, pán Goodwin?“

„Nie,“ odpovedal som priamo. Obchodný poradca musí byť tvrdý. „To závisí od toho, čo koho uspokojuje, tak je to. Vy, dámy, máte peniaze, koľko potrebujete, a podľa môjho názoru ste obe príveľmi sebecké. Dvom šťastným mužom by ste mohli poskytnúť kus istoty a pohodlia, ale to vás netrapi. Ani jedna z vás sa nevydala — alebo vy ste boli vydatá, slečna Brooková?“

„Nie.“

„Ani sa nebudeť?“

Zasmiala sa, jemne a krátko. „Možno sa vydám. Po tom, čo ste tu vraveli, by som sa cítila sebecká. Pozvem vás aj slečnu Rowanovú na svadbu.“

„S radosťou prijímam. Ozaj, v ktorom vydavateľstve ste korigovali tie rukopisy? Raz mi jeden vrátili, neboli ste to náhodou vy?“

„Ach, dúfam, že nie. Parthenon Press.“

„Teda nie vy. Mimochodom, je tu ešte ďalšia vec, ktorá vás pobaví. Keď si slečna Rowanová zmyslela poslat VPOP ten príspevok, požiadala ma, aby som sa u vás trochu porozhliadol. Pri overovaní jednotlivých faktov ma istý človek upozornil na komunistický vplyv, aký vásvládne. Pravda, ľudia sú schopní vyhliasiť to o čomkoľvek, ak im volača nie je po chuti, lenže spomína mi jedno meno. Dunbar Whipple. Dôkazy nemal, iba nepriame. Možno sa to Whipple rád dozvie takto. Prepáčte, že neuvediem meno muža, od ktorého informácia pochádza.“

Ani stopy po zapýrení či rozčúlení. Dokonca sa mi zdalo, že ju to mierne pobavilo. „Dúfam,“ prehovorila, „že to nie je nová metóda, akou zistujete moju stranickú príslušnosť.“

„Nie. Vyjadrujem sa jednoducho a zrozumiteľne. Na to by som sa priamo spýtal: ste komunistka?“

„A ja by som odpovedala nie. Spočiatku, keď sa ma pýtali, či som komunistkou, a pritom toto slovo v skutočnosti vôlebec nevyslovili, rozčulovalo ma to. Čoskoro som si však uvedomila svoju hľúpost. Nie ste sekta, pán Goodwin?“

„Odmietam odpovedať. Rozčuluje ma to.“

Usmiala sa. „Ved vás to prejde. Čo sa týka Dunbara Whippa, to je zvláštny prípad. Je mladý a musí sa ešte vedať učiť, ale stane sa prvým čiernoškým starostom New Yorku.“ Obrátila sa. „Varujem vás, slečna Rowanová, jedného dňa vás možno požiadam o iný druh príspevkú — o peniaze na volebnú kampaň za Whippleho kandidátu na starostu. Odovzdali by ste svoj hlas čiernochovi?“

„Ako sa to vezme,“ odvetila Lily. Vraj s ohľadom na svojho otca dosiaľ vždy hlasovala za demokratov. Vstal som, že ešte nalejem kávu, ale slečna Brooková pozrela na hodinky a ospravedlnila sa, že má ďalšiu schôdzku. Lily urobila gesto smerom na terasu a vyhliásila, že v taký deň treba všetky schôdzky ignorovať, lenže na slečnu Brookovú to neplatilo, lebo šlo o bojkot istej školy. Srdečne sa podakovala a podala Lily ruku. Mne nie, čo bolo namieste, lebo som jej neodpovedal na otázku, či som sekta. Kým ju Lily odprevadila do haly, náhľadom sa kávu a so šálkou v ruke som podišiel ku skleneným dverám, aby som sa pohľadom pokochal na počasí.

Lily sa ku mne pripojila. „Milé dievča,“ vravila. „Ani počasie ju neodradí od účasti na diskusii o školskom bojkote. Je úžasná, ale som rada, že ja taká nie som.“

„Jednou z tvojich predností je práve to,“ poznamenal som, „že nie si úžasná.“ Položil som šálku.

„A ako si to myslieš s tou sebeckostou? Pozri mi do očí Escamillo. Slová, že by som ti mohla poskytnúť kus istoty, šťastia a pohodlia vezmeš hned späť.“

„Nie mne. Mal som na mysli muža ako takého.“

„Menuj čo len jedného.“

„Nero Wolfe.“

„O čo sa stavíš, že by som to vedela?“

„Ani o halier. Poznám jeho aj teba. Zo stávky nebude nič.“

„Ty by si sa musel v tom prípade odstahovať.“ Hľadela, obrazne povedané, ako tiger na stádo srncov, ku ktorým sa doplazil, hoci som nijakého tigra, čo vystopoval srncov, ešte nevidel. „Vyhodili by sme Fritza a, pravda, aj Theodora. Nahlas by mi predčítalo. Vyhodili by sme orchidey, rozobrali priečky skleníka a usporadúvali tam tanecné večierky, na ktoré by sme ta nikdy nepozvali. Na obed by sme jedávali chlebičky s orieškovou nátierkou a jahodovým želé a...“

Dlaňou som jej zatvoril ústa a druhou rukou som ju chytil za temeno hlavy. Nenamáhala sa vymaňiť zo zovretia, len ma chcela uhryznúť. „Ak si pripravená začať diskutovať, privri pravé oko.“ Privreho ho a ja som odťahol ruky. „Nuž, prosím.“

„Trvám na svojom,“ nedala sa. „Je úžasná.“

„Pre teba. A je to pritom také jednoduché. Hľadá si dobrú partiu. Chce sa stať paní starostovou.“

„Haha. Ešte sa musím smiať tvojim táraninám o tom, že by som ti mohla poskytnúť kus istoty, šťastia a pohodlia, ale dovoľ, aby som odbočila. Chcel si na nej objavíť čosi, čo by ju prinutilo ustúpiť od sobáša s tým čiernochom. Máš pravdu?“

„Približne.“

„Potom sú tu dve veci. Po prve, presvedčil si sa, že nenájdeš vôlebec nič, iba ak by si si volačo vymysiel, a to, ako fa poznám, neurobiš. Myslím si, že sa tu nedá zistiť nič také zlé, čo by stalo za námahu. Po druhé, ak by sa i naslo, dúfam, že si tu dnes nepočíti niečo, za čím by si sa mohol pustiť. Neobjavovala by som teba, vinila by som samu seba. Ak sa túži výdať za toho čiernocha, sú obaja asi riadni blázni, ale je to ich vec. Urob mi, prosím, láskavosť. Ak im to prekazíš a stane sa to vďaka stope, na ktorú fa priviedie dnešné stretnutie, prosím fa, nič mi nepovedz. Nechcem to vedieť. Som už raz taká. Však vieš.“

„Iste.“ Pozrel som na hodinky: tri štvrtre na tri. „Keby som si mohol dovoliť osobné pocity, podoberať by sa tvojim, lenže ich musím vylúčiť z hry. Na každom kroku samé práva. Má na ten výdať právo. On má právo na ženbu s ňou. Otec i matka majú právo miešať sa im do toho, lebo sa to robi už desaťtisíce rokov. Nero Wolfe má právo reavanaughť sa človeku, ktorému je zaviazaný. Ja mám právo zarobiť si plat tým, že robím, čo mi prikážu, teda za predpokladu, že je to v súlade s mojím právom vyhnut sa väzeniu. Preto sa musím okamžite rozbehnúť do vydavateľstva Parthenon Press, ktoré je len pár blokov odťaľto.“

„Tam nikoho nenájdeš. Pozri, ako sneži. O flášu ginu? Určite poslali všetkých domov.“

Pozrel som von. „Asi máš pravdu. Dovolíš, aby som si zatelefonoval?“

Nemýliť sa. Ozvali sa, ale neprihlásila sa spojovateľka z centrálnej. Akýsi muž mi oznamil, že všetci odišli. Keď som položil slúchadlo, Lily zakričala cez otvorené dvere. „Tu som. Pod sem. Ja mám

právo dostať aspoň tolko, čo bol hoden ten obed.“
Dostala, dúfam.

3. KAPITOLA

Získal som nové skúsenosti. Za tie roky som preškúmal množstvo ľudí, možno tisíc, možno dvadsať, ale vždy som sledoval niečo určité od alibi až po motív vraždy. Pri Susan Brookovej som jednoducho len hľadal. Neviem, čo by som za to dal, keby som bol presne vedel, čo by ma viac potešilo: nájsť veci, ktoré by ju postavili do dobrého svetla, alebo radšej celkom nič hodné zmienky. Zatiaľ som si len konal svoje povinnosti, celkom bezstarostne, pretože ani mne, ani Wolfovi o nič nešlo.

Venoval som tomu s prestávkami tri dni a tri večery. Netrvalo dlho a mohol som z úvah vyčiariku vydatelstvo Parthenon Press. Rukopisy korigovala doma, v úrade ju poznali iba tria ľudia, dva redaktori a stenografička. Jeden redaktor ju nemal rád, ale podľa poznámky, čo utrúsil stenografičku, som usúdil, že mal na ňu záslusk, a nepochodil.

V OSN to tak rýchlo nešlo; pol dňa mi trvalo, kým som zistil, kde presne pracovala. Nuž a potreboval by som ďalší poldeň, aby som spísal všetky zistené faktky, ktoré by ste si potom za pol hodiny prečítali. Na základe istej informácie som sa dozvedel, že sa opila na rozlúčkovom obede kvôli nejakému Grékovi. A ďalej, vraj sa natoliko spriatelia s istou Poľkou, že ju v lete cez víkend brávala na vidieky. Tri či štyri razy ju pozval na obed do jedálne pre delegátov jeden Francúz zvučného mena. Trochu som sa pustil po tejto stopre, ale stroškotal som. Raz ju videli odchádzat s dievčinou z Maroka, inokedy s Maďarkou a Švédskou. A tak ďalej a tak ďalej. Bolo to nesmierne poučné. OSN je inštitúciou priam stvorenou na to, aby si ľudové prehlbil svoje poznatky. Napríklad o tom, že Turky majú krátke nohy a Indky ploché.

V sobotu o desiatej večeri som vyšiel po schodoch starého luxusného domu, otvoril si vlastným kľúčom, odložil si kabát a klobúk na vešiak a prešiel halou do kancelárie. Wolfe sedel za svojím stolom na stoličke, čo mu jediná na svete skutočne vyhovuje, a čítał monografiu od A. L. Rowsa o Williamovi Shakespeareovi. Zastal som a vyčkal, až dočítal odsek. Pozrel na mňa.

Prehovoril som, „Ešte som, myslím, nezažil, aby vás natoliko upútala jedna kniha.“

Odložil ju. „Prezeral som si chronológiu o Cimbelinovi. Zdá sa mi, že sa mylí.“

„Tak ju pošlim späť.“ Zakrútil som sa na stoličku a spustil: „Pozval som jednu slečnu z Maroka na večeru k Rustermanovi. Platil som zo svojho. Netancuje, preto som ju odprevadil domov. Aj dnes išlo všetko po starom, nemám takmer o čom referovať. Zajtra je nedela. Nie som proti behanju hore-dole, ale je to flasko. Navrhujem, aby ste pánu Whippleovi oznamili, že ak aj niečo nie je v poriadku, je to hlboko pochované.“

Zakrochkal. „Zapáčila sa vám.“

„Ani veľmi nie. V stredu večer som vám naznačil, že sa domnievam, že je relativne čistá. Svoj názor som nezmenil.“

„Hovoríte úprimne?“

„Usilujem sa.“

„Kde je Racine?“

„Medzi Chicagom a Milwaukee. Na jazere.“
Odsunul si kreslo, zdvíhol svoju masu a pristúpil ku glóbusu, tvoriacemu asi dvojnásobok jeho rozložitosti, zakrútil ho a vyhľadal Wisconsin.

Obrátil sa. „Je to bližšie k Milwaukee. Lietajú do Milwaukee lietadlá?“

„Určite.“ Civel som na neho. „Cestovné bude najmenej osemdesať dolárov plus tridsať na denné výdavky. Možno i viac. Whipple nemusí súhlasíť.“

„Nebude mať možnosť.“ Vrátil sa ku kreslu a posadil sa. „Vehlen to volá inštinkt rutiny. Pobáda ma záväzok odvážať sa pánu Whippleovi. Pri rozhovore so slečnou Brookovou, ktorý ste mi v stredu večer došlovali, ste si nevšimli nič nápadné? Asi nie.“

„Dalo by sa to nazváť nápadným. Keď spomenula, že bola v Racine poslušná a nudila sa, rieka: Potom sa niečo stalo a... a zarazila sa. Dobre, nápadné. Čo ak im začala na veľkom dome zatekať strecha?“

„Fuj. Čo ak minulosť slečny Brookovej tvorí dôležité ohnivko veľkého zvratu v pátrani?“

„Tak už aby som bol v Racine.“

„Pôjdete. Zajtra. Dočerta, som zaviazaný.“
Potriásol som hlavou. „Vznášam námietku. Zajtra je nedela a ja mám osobné záväzky.“

Dohodli sme sa na pondelok a na Chicagu, lebo tam letí viac liniek ako do Milwaukee.

Bol pondelok sedemnásť dvadsať, vonku šestnásť pod nulou, keď som autom požičaným z Chicaga zastal na parkovisku vo vzdialosti jedného bloku od budovy racinskej Globusu a dva bloky od hotela, kde som si objednal nocľah. Nikdy neparkujem prostredníctvom hotelovej služby, lebo pred niekoľkými rokmi som stratil dôležitú stopu vďaka tomu, že mi auto priviezli až po polhodine čakania. Prešiel som teda dva bloky i s batožinou, prihlásil sa a vysiel znova von.

Nemal som presne dohovorený termín na stretnutie s ľudmi vo vydavateľstve Globus, len Lon Cohen z newyorskej Gazette sem v nedelu zatelefonoval a zahľásil ma u šéfredaktora Jamesa E. Leamisa. Po dvojnásobnom čakaní, raz dolu na prízemí, potom hore na treťom poschodi, má uviedli do miestnosti s jeho vizitkou na dverách. Vstal, podal mi ruku, zobrajal mi kabát a klobúk, položil ich na pohovku a privítal ma so slovami, že sa veľmi rád zoznámi s newyorským novinárom.

Posadili sme sa, vymenili si pári zdvorilostných poznámkov a vysvetlili som mu, že nie som novinár, ale súkromný detektív a že ma vyšetrovaním poverila Gazette. Opýtal som sa ho, či mu pán Cohen označil, že Gazette hodlá uviesť sériu článkov o práci Výboru pre občianske práva, na čo odvetil, nie, vraj mu len povedal, že ho prídem požiadať o určité informácie.

„Ale Výbor pre občianske práva poznáte?“

„Prirodzene. V Chicagu aj v Milwaukee má poľočky, hoci v Racine nie. Prečo ste prišli sem?“
Overujem si faktky o istej osobe. Seriál sa zameria na ľudí z newyorského vedenia, kde medzi dôležité osobnosti patrí mladá dáma Susan Brooková. Zistil som, že pochádza z Racine. Nemám pravdu?“

„Ano. Preboha, vyslali vás z Gazette až sem, len aby ste získali údaje o Susan Brookovej? Prečo?“

„Zvláštneho dôvodu niet. Chýba nám primerané pozadie, to je všetko. Poznáte ju, alebo lepšie, poznali ste ju?“

„Neďa sa povedať, že som ju poznal. Povedzme, že bola mojom znáomou. Dosť dobre som poznal jej brata Kennetha. Sama, pravda, patrí do inej generácie. Mohol by som jej byť otcom.“

Vyzeral na to. Začínať šediviet, plešiviet a mal vráskavú tvár. Nemal na sebe sako, nosil rozopnutú vestu. Spýtal som sa: „Ako sa na ňu pozerali ľudia tu, v Racine?“

„Nuž... dobre. Jedna z mojich dcér s ňou chodila do školy. Potom odišla študovať, kam, to som už zabudol...“

„Na Radcliffe.“

„Aha. Teda racinské pozadie tvorí len detstvo. Aj jej otec pochádza odtiaľ a jeho meno tu malo zvuk. Patril k najšikovnejším podnikateľom s nehnuteľnosťami v celom štáte Wisconsin. I táto budova bola jeho. Vlastne ešte stále patrí rodine Brookovcov. Bohužiaľ, viac vám nepomôžem. Ak chcete počuť špinavosti, nemôžem vám poslužiť.“

Chcel som sa ešte opýtať, či sa Susan Brooková alebo okolo nej neprihodilo v lete či na jeseň päťdesiateho deviateho čosi pozoruhodné, ale rozmysiel som si to. Je predsa majitelkou Globusu a nevedel som, či Leamis riadne platí nájom. Tak som pokračoval, že nehladám nijaké zvláštne plikantérie, potrebujem len celkový obraz, nech je akýkoľvek. Začal mi klášť otázky o VPOP a ako zmlýšľajú ľudia v New Yorku o Rockefellerovi a Goldwaterovi, nuž som mu zo slušnosti odpovedal.

Keď som vysiel na chodník, bola už tma a viesť akoby si zaumienil všetko zmrzal. Vrátil som sa do hotela, kde som o pol siedmej očakával spoločnosť. V Chicagu som navštívil muža, ktorý z času na čas spolupracoval s Wolfom. Podľa neho žije v Racine len jeden človek, ktorý má pre nás cenu. Volá sa Otto Drucker. Zavolal som mu a dohodli sme si schôdzku. V príjemnom teple hotelovej izby som sa vyzul a natiahol na posteľ, ale hned som zasa vstal. I po takej krátkej ceste popri dvoch blokoch, vo vetriku pri teplote sedemnásť pod nulou by som o tri minúty zaspal.

Prišiel takmer presne, omeškal sa len o päť minút. Vo dverách som mu podal ruku a zakryl som prekvapenie. Nikdy by som si ho nevybral za kolegu; s takou jemnou, pravidelnou tvárou a priateľským pohľadom by sa najlepšie vynímal za stolom viceprezidenta banky ako jeho asistent. Keď som mu položil kabát a klobúk na posteľ a obrátil sa k nemu, priateľským, ale opatrným hlasom sa ma spýtal: „Ako sa darí pánu Wolfovi?“

Tento istotne patrí medzi vážených občanov. Nikdy mi ani nenapadol, že by sa to raz súkromnému detektívovi podarilo. Ani Nerovi Wolfovi to nevyšlo. Je občanom a je i vážený, ale zaručene nie je váženým občanom.

Strávil som veľmi príjemný večer. Keď som sa ponúkol, že zavolám obsluhu, aby nám priniesli jedálny lístok, odvetil, že by to bolo zbytočné, pretože jediné, čo vedia pripraviť, je pečené hovädzie, zemiakové pyré a jablkové. Keď som vám teraz zreprodukoval celý rozhovor, neprišli by ste si natoľko na svoje ako ja, lebo väčšinu času sme sa venovali vlastnému odboru. Napríklad sledovanie. Poznal všetky triky, o ktorých som kedy počul, a ak si predstavím, že už dvadsať rokov pracuje tu v meste, kde ho každý pozná, zrejme mal v zásebě kúsky, aké by s najväčšou radosťou použil trebárs sám Saul Panzer.

Hlavným bodom programu bola však Susan Brooková. Nespomenul som ju, pokým sme sa bližšie neoznámili a nedojedli celkom slušnú večeru a kým neodniesli riad. Povedal som len tolko, že náš klient si ju chce vziať za partnerku do významného programu a že všetko, čo sa od neho dozvím, zostane prísne dôverné a jeho meno nebude nikde uvádzat. Bol by ma sklamal, keby sa nebol opýtal na meno klienta. A zasa ja by som sklamal jeho, keby som mu odpovedal. Nepovedal som.

Vybral si z úst fajku, zaklonil hlavu a kochal sa pohľadom na pôvalu. „Spomienky,“ začal a poklepal si po čele. „Pracoval som pre jej otca. Niekoľko ráz. Mohol by som vám ho verne vykresliť, ale je mŕtvy. Susan bola jednoducho jedno z tunajších dievčat, aj keď sa volala Brooková, a pokiaľ viem, nezapletla sa do nijakých ťažkostí, ktoré by stáli za reč. Predpokladám, že viete, že odišla študovať.“

„Áno, viem.“

„A potom do New Yorku. Počas štúdia sa tu zriedkavo objavovala, dokonca aj cez prázdniny; veľa s matkou cestovali. Myslím, že za posledných osem či deväť rokov Susan Brooková nestrávila tu, v Racine spolu viac ako štyri-päť mesiacov. Za posledné štyri roky sem neprišla ani raz.“

„V tom prípade zbytočne mrhám peniaze svojho klienta. Ale ako som pochopil, po skončení štúdia sa sem vrátila. V päťdesiatom deviatom. Spomíname si? Jej otec bol už vtedy mŕtvy. Zanedlho odišla do New Yorku. Neviete náhodou, po akom čase?“

Potiahol si z fajky, a keď zistil, že mu zhasla, opäť si ju zapálil. Cez dymový clonu poznámenal: „Prečo ideste na mňa takou metódou? Ak sa chcete spýtať na chlapca, čo sa zabil, prosím, pýtajte sa, ale vela toho neviem.“

Zvyčajne sa celkom dobre ovládam, lenže pri ňom som nemusel byť v strehu, tak som stiahol tvár do grimasy. Moje pohnutie vyjadrovalo reakciu na slová o chlapcovi, čo sa zabil. Odrazu som teda zabrdol do špinvy. Vyzeralo to na najodpornejšie svinstvo, napríklad na skutočnosť, že ho zabila sama, ale nastrojili z toho samovraždu. Ale to, že som bol zaskočený, len ozrejmujeme fakt, že som nič podobné nielen neočakával, ale ani netúžil objaviť.

Drucker pokračoval: „Čo sa deje? Mysleli ste si, že neviem, že si neuvedomujem, ako ma skúšate?“

Uškrnul som sa. „Neskúšam. Aj keby som sa o to len tak z pasie usiloval, dobre viem, že by som to nezvládol. Chcel som si jednoducho overiť celý pobyt Susan Brookovej v rodnom meste. Neskúšate ma náhodou vy sám?“

„Nie. Len čo ste spomenuli Susan Brookovú, hned mi napadlo, že práve toto bude boli, o ktorý sa najviac zaujímate.“

„A neboli. Vôbec som o tom nepočul. Povedali ste: Prosím, pýtajte sa. Tak som začal.“

„Dobre.“ Potiahol si z fajky. „Bolo to v lete, ako sa vrátila z univerzity. Prišiel sem za ňou mladý muž. Alebo si zrejme návštevu len plánoval, alebo sa z nej akurát vracal. Dvanásťteho augusta tisícdešaťvstropäťdesiatdeväť v piatok o sedemnásť štyridsať vysiel z domu od Brookovcov, postál na verande, vybral si z vrecka pištoľ, marleyovku 34, a streli si do sluchy. Vrávite, že ste to nevedeli?“

„Presne tak. Vyskytli sa nejaké pochybnosti?“

„Vôbec nie. Videli to tria ľudia. Dve ženy na chodníku pred domom a jeden muž z druhej strany.“

ny ulice. Chceli by ste vedieť, čo s tým má spoločne Susan Brooková, lenže vlastné poznatky vám nemôžem poskytnúť. Vedel som len to, čo napišali noviny a čo mi povedal priateľ, ktorý získal niekoľko informácií vďaka svojmu postaveniu. Ten chlapec bol študentom na Harvarde. Silu-mocou sa s ňou chcel oženiť. Prišiel ju otravovať až do Racine, ale Susan aj s matkou ho vyhodili, tak sa čítal stratený. Také veci, ako viete, sa stávajú, i keď ja osobne ich nechápem. Nech by jestvovalo hoci-koľko primeraných a dostatočných dôvodov, aby sa muž zabil, odmiestenie od ženy by som začniky nepokladal. Pravda, ide o určitý druh choroby. Ste ženatý?"

"Nie. A vy?"
"Boj som. Opustila ma. Urazila moju hrdosť, ale odvtedy lepšie spávam. Ved ak má žena žiť s mužom ako treba, je prirodzené, aby sa zhovárali o práci, čo si súkromný detektív nemôže dovoliť. Či hej?"

A pustili sme sa do hovoru o našom odbore, čo nám trvalo približne ďalšiu hodinu. Neusiloval som sa nanovo zvrátiť reč na Susan Brookovú. Asi okolo desiatej, keď odišiel, som si povedal, že Globus je răjači denník a v redakcii bude iste rušno. Ak jej minulosť tvorí dôležité ohňivo veľkého zvratu v pátrani, zájdeme sa na pozriec. Zavolať som do redakcie, žiadal si k telefónu Teamisa a získal povolenie poobzerať sa po archive.

Vietor sa sice trochu utíšil, ale mráz nepovolil a štípal ma do nosa. V Globuse sa už začínalo tlačiť, prízemie sa otriasalo rachotom, ešte silnejšie druhé poschodie, kam ma zaviedli do šerej, zatichnejšej miestnosti ku starému hundrošovi, čo akebo nemal zuby, alebo ich mal len málo. Varoval ma, aby som sa neodvážil nič vystrhnúť ani vytŕhnúť, a zaviedol ma k regálu označenému rokom 1959.

Svetlo bolo slabé, ale mám dobré oči. Začal som od piateho augusta, týždeň pred oným dňom, ktorý spomínal Drucker, aby som sa presvedčil, či ne nájdem zmienku o harvardskom študentovi, či prišiel, či sa zdržiaval v meste, no nič tam nebolo. Až trinástečno, hned na prvej strane. Volal sa Richard Ault, pochádzal z Evansville v Indiane. V nedele štrnásťeho opäť na prvej strane, v pondelok už len uprostred iných správ a v utorok celkom nič. Pokračoval som ďalej až do konca týždňa, ale märne. Vrátil som sa preto k prvým dňom a všetko si ešte raz prečítať.

Nikde som nenašiel ani náznak toho, že by hľadám niekoľko niečo zakrýval. Vypočuli troch očitých svedkov, nevyskytli sa nijaké rozpory, nijaké protirečenia vo výpovediach. Verandu bolo z chodníka dobre vidno; obe ženy videli, ako držal pištol, a ešte predtým, ako ju zdvíhol hore, jedna na neho zakričala; muž vyšiel na ulicu a stihol vyspehnúť na verandu, práve keď z domu vyšla paní Brooková spolu so Susan. Susan v ten večer odmietať vypočedať, ale v sobotu ráno zverila svoj príbeh novinároví a nenútene odpovedala na všetky otázky.

Aj keby som bol spriaznený s peklom a túžil dačo na ňu našťiť, bol by som to musel vyčiarknuť a pohľadať čosi druhé. Odložil som noviny na miesto, strážníkovi nahlásil, že som nič ani nevystríhol, ani nevytrhol, a vrátil sa do hotela. V kaviarni som si objednal pohár mlieka a fahol si do postele.

- Neviem, ako dlho by som sa bol ešte pohevierať po Racine, ale odvolať ma. Lež hľadam ani nie bez výfahu. Našiel ju muž menom Dunbar Whipple, člen Výboru pre občianske práva. Opakoványmi údermi jej rozmliaždil lebku. To som vedel aj predtým. A prečítal som si zvyšok správ z popoluďajšieho vydania, ktoré mi boli známe: že Susan Brooková bola dobrovoľnou pracovníčkou VPOP a žila s ovdovenou matkou v luxusnom byte na Park avenue, že Dunbar Whipple je dvadsaťtričnásy syn Paula Whippa, odborného asistenta Columbijskej univerzity. Nevedel som jedinú vec, ale keby som bol viac premýšľal, mohol som si ju domysliť: polícia a okresný prokurátor začali vyšetrovanie.

Ked sa mliečie, omáčka s rožkami a šálkou kávy a odnesol do kancelárie. Wolfe čakal za stolom, ceruzou si dobal do nosa a zlostne sa mračil nad krížovkou. Podíšiel som ku svojmu stolu, posadil som sa a chlípal kávu. Po chvíli na mňa vrhol zahmurený pohľad, ale uvedomil si, že si ho nezalúžim, a tvar sa mu vyjasnila.

"Nech to parom vezme," zahrešil, "to je ale pekná sprostrosť a bezočivost, keď si pomyslí, že som mohol stratíť vaše služby a vaš talent len kvôli vrtochu akejsi mašiny. Vakej výške ste strávili poludnie?"

"Hm, asi štyri milie. Viem. Všetko, čo je mimo vašej kontroly, považujete za bezočivost. Vy..."

"Nie. V prírode nie. Len pri tom, čo vymysleli ľudia."

Prikývol som. „A čo tí všetko nespáchajú. Napríklad vraždu. Neviete viac, ako uvádzajú Times?"

"Nie."

"Nikto tu neboli? Ani Whipple?"

"Nie."

"Mám vám podať správu z Racine?"

"Nie. Načo?"

"Len sa sputujem. Potrebujem sa oholiť. Kedže nás nič nesúri, čo je zrejmé, pôjdem hore a použijem zasa jednu mašinku. Keby ste si želali hlásenie, musel by som sa o mŕtvej vyjadrovať v zlom. Vstal som zo stoličky. „Aspoň ste ma ušetrili..."

Niekto zacengal. Vyšiel som do haly pozriec cez sklo priečladné len z jednej strany a na schodoch som zbadal dvoch mužov. Vrátil som sa. „Whipplovci, otec so synom. Syna som predtým nevidel, ale určite je to on. Dohovorili si schôdzku?"

Prebodával ma očami. Stál som, ale zrejme si mysel, že prebodenutie splnilo svoj cieľ, tak som vyšiel do haly a otvoril im. Prehovoril Paul Whipple: „Musíme sa porozprávať s pánom Wolfom. Zoznámte sa s mojím synom Dunbarem."

"Očakáva vás," vyslovil som možnú pravdu a urobil miesto, aby prešli dnu.

Pred jedným-dvoma dňami by ma asi bola potešila príležitosť na zoznamenie sa s unikátnym černochom, za ktorého sa chcela výdať Susan Brooková, aspoň preto, aby som si mohol spraviť úsudok. A teraz ho tu mám, vyzerá ako Sugar Ray Robinson po fažkom desiatom kole, len s tým rozdielom, že je trochu tmavší. Pred pár dňami bol iste pekný a čulý, dnes je to troska. Otec nevyzeral o nič lepšie. Ked som sa načiahol za jeho klobúkom, pustil ho skôr, ako som ho zachytil, a klobúk spadol na zem.

V kancelárii som otcovi ukázal na červené kožené kreslo a pre syna pritiahol jedno zo žltých. Dunbar si sádol, ale Whipple stál a hľadal na

delok večer krátko pred deviatou v byte na treťom poschodi na Stodvadsiatej ôsmej ulici, v dome bez výfahu. Našiel ju muž menom Dunbar Whipple, člen Výboru pre občianske práva. Opakoványmi údermi jej rozmliaždil lebku. To som vedel aj predtým. A prečítal som si zvyšok správ z popoluďajšieho vydania, ktoré mi boli známe: že Susan Brooková bola dobrovoľnou pracovníčkou VPOP a žila s ovdovenou matkou v luxusnom byte na Park avenue, že Dunbar Whipple je dvadsaťtričnásy syn Paula Whippa, odborného asistenta Columbijskej univerzity. Nevedel som jedinú vec, ale keby som bol viac premýšľal, mohol som si ju domysliť: polícia a okresný prokurátor začali vyšetrovanie.

Ked sa mliečie, omáčka s rožkami a šálkou kávy a odnesol do kancelárie. Wolfe čakal za stolom, ceruzou si dobal do nosa a zlostne sa mračil nad krížovkou. Podíšiel som ku svojmu stolu, posadil som sa a chlípal kávu. Po chvíli na mňa vrhol zahmurený pohľad, ale uvedomil si, že si ho nezalúžim, a tvar sa mu vyjasnila.

"Nech to parom vezme," zahrešil, "to je ale pekná sprostrosť a bezočivost, keď si pomyslí, že som mohol stratíť vaše služby a vaš talent len kvôli vrtochu akejsi mašiny. Vakej výške ste strávili poludnie?"

"Hm, asi štyri milie. Viem. Všetko, čo je mimo vašej kontroly, považujete za bezočivost. Vy..."

"Nie. V prírode nie. Len pri tom, čo vymysleli ľudia."

Prikývol som. „A čo tí všetko nespáchajú. Napríklad vraždu. Neviete viac, ako uvádzajú Times?"

"Nie."

"Mám vám podať správu z Racine?"

"Nie. Načo?"

"Len sa sputujem. Potrebujem sa oholiť. Kedže nás nič nesúri, čo je zrejmé, pôjdem hore a použijem zasa jednu mašinku. Keby ste si želali hlásenie, musel by som sa o mŕtvej vyjadrovať v zlom. Vstal som zo stoličky. „Aspoň ste ma ušetrili..."

Niekto zacengal. Vyšiel som do haly pozriec cez sklo priečladné len z jednej strany a na schodoch som zbadal dvoch mužov. Vrátil som sa. „Whipplovci, otec so synom. Syna som predtým nevidel, ale určite je to on. Dohovorili si schôdzku?"

Prebodával ma očami. Stál som, ale zrejme si mysel, že prebodenutie splnilo svoj cieľ, tak som vyšiel do haly a otvoril im. Prehovoril Paul Whipple: „Musíme sa porozprávať s pánom Wolfom. Zoznámte sa s mojím synom Dunbarem."

"Očakáva vás," vyslovil som možnú pravdu a urobil miesto, aby prešli dnu.

Pred jedným-dvoma dňami by ma asi bola potešila príležitosť na zoznamenie sa s unikátnym černochom, za ktorého sa chcela výdať Susan Brooková, aspoň preto, aby som si mohol spraviť úsudok. A teraz ho tu mám, vyzerá ako Sugar Ray Robinson po fažkom desiatom kole, len s tým rozdielom, že je trochu tmavší. Pred pár dňami bol iste pekný a čulý, dnes je to troska. Otec nevyzeral o nič lepšie. Ked som sa načiahol za jeho klobúkom, pustil ho skôr, ako som ho zachytil, a klobúk spadol na zem.

V kancelárii som otcovi ukázal na červené kožené kreslo a pre syna pritiahol jedno zo žltých. Dunbar si sádol, ale Whipple stál a hľadal na

Wolfa kalným zrakom. Wolfe ho osloivil: „Saďnite si, pán Whipple. Ste zdrvnený. Jedli ste?"

Nebol to podráz. Wolfe je presvedčený, že keď na človeka doľahnu najväčšie ťažkosti, prvá vec, čo treba urobit, je, aby sa najedol.

Dunbar na Wolfa vyhíkol: „Čo ste to urobili? Čo ste to urobili?"

Whipple pokýval hlavou. „Len pokojne, chlapče." Ozrel sa za stoličkou, a keď videl, že kreslo je pripravené, posadil sa. Hľadel na Wolfa. „Viete, čo sa stało?"

Wolfe prikývol. „Prečítal som si noviny, pán Whipple. V tom kresle sedelo už mnoho nešťastných ľudí. Niekoľko im nemôžem ani poradiť, ani poskytnúť službu, ale vždy sa nájde dačo na jedenie. Pochybujem, že ste dnes mal v ústach ďajaké jedlo. Jedli ste?"

„Neprišli sme sa sem najestí!" vybuchol Dunbar. „Čo ste to vykonali?"

„Hovorí budem ja, chlapče," upokojoval ho Whipple. A k Wolfeovi: „Viem, že to myslíte v dobrom. Cestou sem som ho prinútil, aby si trochu zajedol. Cítil som, že mu musím povedať, o akú službu som vás požiadal, a teraz chce vedieť, čo ste vykonali. Chápete, že je... hm... zničený. Ako ste povedali, nešťastný. Samozrejme, aj ja by som rád o všetkom počul. Rozumiete mi, však?"

„Áno. Sám som nepodnikol nič." Wolfe sa zklonil, nosom sa s plných plúc nadýchoval a vydýchoval ústami. „Archie, rozprávajte."

Dunbar výrazil na mňa: „Vy ste Archie Goodwin!"

„Správne." Zrak som preniesol na Whippa. „Vysvetlili ste mu celkom presne, o čo ste Wolfa požiadali?"

„Áno. Celkom presne."

„Tak v poriadku. Jedna moja priateľka, slečna Lily Rowanová, pozvala slečnu Brookovú na obéd, ktorého som sa zúčastnil aj ja. Pri obede sme diskutovali len o VPOP. Po obede odviedla slečna Rowanová slečnu Brookovej sek na tisíc dolárov pre Výbor a položila jej niekoľko otázok. Nijaké bezočivosti, len bežné formálnosti. Slečna Brooková spomienula, že pracovala vo vydavateľstve Parthenon Press a v OSN, preto som sa dalšie tri dni venoval overovaniu rôznych skutočností, najmä v OSN. Nenašiel som nič, a tak som včera odletel do Chicaga, tam som si požičal auto a odviezol sa do Racine vo Wisconsin. V Racine som sa zhováral s dvoma mužmi, ktorí poznali slečnu Brookovú a jej rodinu, s jedným novinárom a jedným súkromným detektívom, ale neposkytli mi nič, čo by sme mohli použiť. Chceli ste vedieť, či je okolo nej dačo podozrivé. Správne?"

„Áno."

„Presvedčil som sa, že nejestvuje nič, čo by stálo za zmienku, a že všetko bolo aj je v najlepšom poriadku. Keď som sa včera večer vrátil dohotela, mal som v úmysle ihneď ráno odletieť, keď mi však ráno o siedmajtelefóne volal pánský oznámil, čo sa stal, okamžite som vyrazil na spiatočnú cestu do New Yorku."

„Chceli by ste ešte niečo vedieť?"

Dunbar sa zahniezdil. Postavil sa, hľadal na mňa zhora so zvesenými plecami a vyzeral ako Sugar Ray pred začiatkom desiateho kola, ktoré už nedokončí. „Klamete," tiekol, nevyhíkol. „Niečo skryvate, neviem čo, ale dozviem sa to. Viete, kto ju zabil." Zaostril na Wolfa. „Aj vy, vy tučná gorilla."

„Posadte sa,“ nabádal ho Wolfe.

Dunbar položil Wolfovi na stôl zatačúť pásť a náklonil sa k nemu. „Ale vy mi to poviete,“ precedil cez zuby.

Wolfe potriašol hlavou. „Tárate hlúposti, pán Whipple. Neviem, ako sa správate, keď sa kontroloujete, vidím len, ako reagujete teraz. Ako somár. Ani pán Goodwin ani ja sme o vás a oslečne Brookovej predtým vôbec nepočuli. Nepredpokladáte, dúfam, že si ma váš otec najal, aby som zorganizoval jej vraždu, a nie som si istý, či...“

„To nie je...“

„Neprerušujte ma. A nie som si istý, či dokonca v tomto stave nepodozrivate mňa a pána Goodwina, že sme tak urobili z vlastnej iniciatívy. Ale môžete...“

„Ja som ne...“

„Hovorím ja! Môžete sa, pochopiteľne, domnievať, že v styku s rôznymi ľuďmi pán Goodwin neobzretne povedal alebo vykonal niečo také, čo viedlo k situácii, ktorá mala za následok smrť slečny Brookovej. Môžete sa dokonca nazdávať, že si toho bol a aj je vedomý. V tom prípade vám navrhujem, aby ste si sadli a útico sa ho na to povypytovali. Aj keď je tvrdohlavý a nedá sa len tak ľahko zastrišiť. Ja som sa už pred niekoľkými rokmi celkom prestal o to pokúšať. Pokiaľ ide o mňa, neviem nič. Lietadlo pána Goodwina meškalo, vrátil sa iba asi pred hodinou a o prípade sme spolu vôbec nehovorili.“

Dunbar cívol, zachytil sa rámu kresla, pokrčil kolená a sadol si. Hlava mu klesla a rukami si zakryl tvár.

Whipple ho upokojoval: „Len pokojne, synak.“

Odkašľal som si. „Nadobudol som značnú prax a môžem vám všetky príslušné rozhovory doslova odčítavat spolu s tónom reči, pohľadmi a reakciami. Urobím to lepšie ako ktokoľvek na svete s výnimkou muža menom Saul Panzer. Som presvedčený, že to, čo som vyrieckol alebo vykonal, nemá nič spoločné so smrťou slečny Brookovej, ale ak si to pán Wolfe bude želať — pracoval som a stále pracujem pre neho — môžem to zreprodukovať od začiatku do konca. Myslím však, že to bude strata času. A že by som chcel zakrývať nejaké fakty, je hlúposť.“

Whipple prezúval. „Verím, že máte pravdu, pán Goodwin. Všemohúci vie, že vám verím. Keby som ja bol vinný...“ Nedokončil.

Dunbar zdvíhol hlavu, obrátil tvár ku mne.

„Ospravedlňujem sa.“

„Netreba. Nechajme to tak.“

„Ale možno nám poviete, s kym ste sa stretli a o čom ste hovorili. Nemôžem sa ovládať, nezostáva mi veľa, prečo by som sa mal kontrolovať. Nespal som a ani nechcem spáť. Celú noc a celé doobedie som odpovedal na otázky. Myslia si, že som ju zabil ja!“

Prikývol som. „Lenže vy ste ju nezabil.“

Vyvalil oči. I keď ich vlastne dost dobre ani vysvalil nemohol. „Preboha, myslite si, že som ju zabil?“

„Nemyslím. Nepoznám vás. Nič neviem.“

„Ja ho poznám,“ skočil do reči otec Whipple. Pozeral na Wolfa. „Chcel prísť za vami, lebo si myslí... už to predsa povedal. Nevedel som, čo robí, bál som sa. Strašne som sa bál, že je to moja vina. Teraz si myslím, že hľadám nie; budem stále dúfať, že nie. A ja som prišiel aj z iného dôvodu.“

Zatknu ho. Sú presvedčení, že ju zabil. Obvinia ho z vraždy. Potrebujem vašu pomoc.“

Wolfe zataľ pery.

Whipple pokračoval. „Prišiel som vás žiadať o pomoc v nepravý čas. Nemal som príst, trpko to futujem. Vtedy som si myslí, že mám na to právo, ale nemal som. Nechcel som sa s tým synovi zdôveriť, ale musel som. Musí to vedieť. Teraz vás o pomoc musím požiadať. Až dnes by bolo správne pripomenúť vám tú reč. Ale ak ho chránite, pretože má rovnakú farbu pleti ako vy, treba ešte veľa povedať. Svoje rase robíte veľmi zlú službu. Napomáhate a...“

„To stačí,“ zahriakol ho Wolfe. „To sem nepatrí. Na dnešnú situáciu sa to nehodí.“

„Len nepriamo. Ale mňa ste vtedy presvedčili, aby som vám pomohol práve tým, že ste hovorili o nutnosti dodržiavať zákony platné v ľudskej spoločnosti. Bol som mladý, nevedomý, nezrely chlapec a vy ste ma dostali — nestražiť sa, podarilo sa vám to zákoným trikom. Nevravím, že toto je analogická situácia, lenže keď ste mali fažkosti, požiadali ste o pomoc mňa; teraz som sa v fažkostach ocitol ja a žiadam o pomoc vás. Môjho syna chcú obviníť z vraždy.“

Wolfe prižmúril oči. „Niekoľko hodín ho vypočúvali, ale pustili ho.“

„Prídu si poň. Len čo si všetko pripravia.“

„V tom prípade bude potrebovať advokáta.“

„Viac ako advokáta. Podľa mňa bude potrebovať vás.“

„Nezveličujete jeho nebezpečenstvo?“ Wolfe sa upriamil na Dunbara. „Ovládate sa už, pán Whipple?“

„Nie, neovládam,“ odvetil.

„Tak či onak, vyskúšam vás. Vráveli ste, že si myslia, že ste ju zabil. Nefantazírujete, má to skutočne opodstatnenie?“

„Má, keďže som bol na mieste činu. Zato, že ona a ja — že sme boli priatelia. Zato, že bola biela a ja som čierny. Lebo našli ten obušok, ktorým ju zabil.“

Wolfe sa zamračil. „Musíte mi všetko vysvetliť. Najprv ten obušok. Bol vás?“

„Áno. Tým obuškom raz jeden policajt zbil v istom meste v Alabame dvoch farebných chlapcov. Dostal som ho — nezáleží na tom, akým spôsobom, ale dostal som ho — bol môj. Niekoľko mesiacov som ho mal v kancelárii na pracovnom stole.“

„Bol na vašom stole včera?“

„Nie, Susan...“ zháčil sa.

„Počúvam vás.“

Dunbar pozrel na otca a späť na Wolfa. „Neviem, prečo som sa zháčil. Všetko som vypovedal na policiu, cítil som, že to musím povedať, pretože o tom každý vedel. Slečna Brooková si prenajala a zriadila na Stodvadsiatej ôsmej ulici malý byt a ten obušok som jej daroval. Vzala si ho tam.“

„Kedy?“

„Asi pred mesiacom.“

„Našli na ňom odťačky prstov?“

„Neviem, ale myslím, že nie. Zdá sa, že boli zoštreyté.“

„Prečo si myslite, že boli zoštreyté?“

„Lebo celkom presne nepovedali, že sa tam našli moje odťačky.“

„To by stačilo. Zrejme sa už ovláda. Často sa len treba začať vypytať.“

„Rozumný predpoklad,“ priupustil Wolfe. „Tak,

vraždenú zbraň by sme už mali. A pokiaľ ide o priležitosť, boli ste na mieste činu, lenže vynára sa otázka, čo ste robili včera popoludní. Začíname od obeda. Polícia sa vás na to zrejme dôkladne vypytovala. Mne odpovedajte len stručne. Overujem si oficiálne tvrdenie, že ste ju zabil.“

Dunbar sa na stoličke vypäli. „Napoludnie som bol v úrade. O trištvrte na jednu som sa stretol s dvoma priateľmi v reštaurácii, na obed. Do úradu som sa vrátil krátko pred trefou. O štvrtej sme mali poradu u pána Henchyho, výkonného riaditeľa. Skončila sa pár minút po šiestej, a keď som sa vrátil do kancelárie, našiel som na stole odkaz. So slečnou Brookovou sme sa dohodli, že sa stretne v byte o ôsmej, ale telefónicky mi odkázala, že príde až pred deviatou, alebo ešte trochu, neskôr. Hodilo sa mi to, pretože som si s jedným kolegom, ktorý bol na porade, dohovoril spoločnú večeru. Bolo o päť minút pol deviatej, keď sme sa rozlúčili pri vchode do metra na Štyridsiatej druhej ulici. Na Stodvadsiatu ôsmu som príšiel päť minút po deviatej a vtedy som vošiel do bytu.“

„A objavili telo.“

„Áno.“

Wolfe pozrel na hodiny. „Bolo by pre vás veľmi bolestné, keby ste mi porozprávali, čo ste robili?“

„Nie. Ležala na zemi. Všade bola krv a zašpinil som si trochu rukáv a ruky. Chvíľu, neviem ako dlho, som sa nezmohol na nič. Obušok ležal tam, na stoličke. Nedotýkal som sa ho. Lekára nebolo treba. Sedel som na posteli a usiloval som sa rozmyšľať, rozhodnúť, čo urobiť. Predpokladám, že si pomyslíte, že je neprirodzené, ak sa človek pri mŕtvej začne strachovať sám o seba. Možno je, ale práve tak som sa choval. Nikdy to nepochopíte, pretože ste biely.“

„Fuj. Sme ľudia, vy i ja.“

„To sú len reči. Pekné slová. Vedel som, čo ma čaká, vedel som, že musím niečo vykonať, poradil si. Bol som niečo urobil, lenže v tých chvíľach mi mozog pracoval len natoliko, aby som vedel, že si neporadím. Nedalo sa. Vyhľadal som v zozname čísla policajnej stanice a vykŕutil ho. Bolo o päť minút trištvrte na desať. Sedel som tam vyše pol hodiny.“

„Vaše zdržanie je pritažujúcou okolnosťou, i keď je pochopiteľné. Zlyhalí vám nervy, ale obviníť vás z vraždy? A kde hľadajú motiv?“

Dunbar sa zatváril prekvapene. „To nemyslite vžene. Černoch a biele dievča, to nestačí?“

„Nezmysel. New York nie je Utópiou, ale ani černošskou rezerváciou Dixie.“

„To je fakt. V černošskej rezervácii by som nemohol sedieť v krásnej veľkej izbe a rozprávať sa o celej záležnosti so známym detektívom. Tu, v New Yorku sú opatrnnejší; čakajú na vhodnú chvíľu. Ale správa o zatknutí Dunbara Whippa nepochádzala ani z jedného zo spomenutých prameňov; dostali sme ju od inšpektora Cramera z kriminálky-juh, ktorého nemôžem označiť za nepriateľa, no pravdepodobne ani za priateľa.“

„Možno úbožiaci, hlupáci a idioti.“

„Všetci. Mnohí z nich si to neuvedomujú. Väčšina by slovo neger ani nevyslovila, ale je to v nich. V každom. Je to v nich hlboko zakorenenné, ale nie umýtvené. Niektorí nevedia, že je to v nich zakorenenné, a nechcú tomu veriť, ale je to tak. Ked som tam sedel na posteli a usiloval sa rozhodnúť, čo urobiť, vedel som, že práve toto je problém, ktorý ma čaká a s ktorým si neporadím.“

„Rozhodli ste sa správne. Keby ste sa boli chceli zavistiť mŕtvoly, akokoľvek geniálne, boli by ste sa dopustili osudnej chyby.“ Wolfe zavrel hlavou.

„A pokiaľ ide o vaše poznámky o slove neger, viďte ho v takom zvláštnom svetle, že ho vo svojom chápaní prekrucujete. Zoberte si napríklad slová, ktoré sú hlboko zakorenenné, ale nie umýtvené vo vás. Zoberte si hoci aj také, čo vôbec nie sú zahrahané, používate ich, napríklad tučná gorila. Máme predpokladat, že človek ponášajúci sa na gorilu alebo ten, kto je tučný, alebo má obe vlastnosti, nemôže od vás očakávať, že sa s ním budete zaobrábať alebo ho chápať? Iste nie. Myseľ, duša či psychika — vyberte si pojem, ktorý chcete — každého človeka pod úrovňou jeho vedomia predstavte absurdnú zlátaninu, asi takú, ako je žumpa. Len boh vie, aké synonymá mám v sebe zakorenenné na slovo žena, ale som rád, že to neviem.“

Obrátil sa na otca. „Pán Whipple. Najlepšiu službu, akú môžem vám i vásmu synovi ponúknut, je jedlo. Čo by ste povedali na omeletu s hríbikmi a so žeruchou?“

Whippleho kalné oči zažmurmkali. „Takže nám nechcete pomôcť?“

„Nemám v čom pomáhať. Nemôžem odraziť úder, ten už dopadol. Predpoklad, že vás ho syna obvinia z vraždy, je pravdepodobne iluzórny. Ste prveľmi rozrušení.“

Whipplevi sa skrivili ústa. „Hríbiky so žeruchou. Nie, dákujem.“ Vsunul si ruku do saká a vytiahol sekovú knížku. Otvoril ju. „Koľko som vám dížen?“

„Nič. Dlžníkom som bol ja.“

„Za cestu pána Goodwina do Racine.“

„Vy ste ju neschválili. Nariadil som ju sám.“ Wolfe odsunul kreslo a postavil sa. „Teraz ma ospravedlňte. Máte povinnosti. Veľmi ľutujem, že som sa na túto prácu podujal. Bola to ľahkovážnosť. A vyjadrujem svoju ľutosť nad vašim nešťastím.“ Vykročil ku dverám.

Kamuľoval. Bolo trinásť minút pred štvrtou a od štvrtej do šiestej sa venuje svojim orchideám v skleníku.

5. KAPITOLA

Prešlo päťdesiat hodín.

Tak ako vy alebo ktokoľvek iný informácie o tom, čo sa deje, získavam z rozličných prameňov, ako sú noviny, časopisy, televízia, rádio, taxikári, tu a tam náhodne rozhovory. A k tomu ešte dva zvláštne prameňe: Lona Cohenovi, dôverného asistenta šéfredaktora *Gazette*, a ženu, ktorá má blízky, nie rodinný vzťah k istej vysokopoštanenej osobe a ktorej som ja raz urobil veľkú láskavosť. Ale správa o zatknutí Dunbara Whippa nepochádzala ani z jedného zo spomenutých prameňov; dostali sme ju od inšpektora Cramera z kriminálky-juh, ktorého nemôžem označiť za nepriateľa, no pravdepodobne ani za priateľa.

Za tie dva dni som nielen čítal noviny, ale niekolkokrát som aj telefonoval Lonovi Cohenovi, aby som sa dozvedel, či sa neobjavilo o vražde Susan Brookovej dačo chľostivé, čo sa neuverejnilo. Nič, ledaze by ste za chľostivé pokladali správanie jej brata Kennetha, ktorý dal po nose zástupcovu okresného prokurátora, alebo to, že sa neutuľávala nijaká skutočnosť o tom, že by Susan Brooková bola farchavá, keďže to vôbec nebola pravda. Novi-

ny toho; prirodzeno, popísali vela: že jej taška, čo sa našla v byte na stole, obsahovala vyše sto dolárov, že na šatách mala prípnutý drahý zlatý šperk a na prste mala veľký smaragd (ten prsteň som raz videl), že krátko pred ôsmou kupovala v darčekovom obchode fľašku vína a zapár drobnosť v lahôdkach, že jej matka je zdrevená a nepripravná, že z VPOP vyšetrovali všetkých pracovníkov a tak ďalej. Noviny *The News* uverejnili fotografiu Susan Brookovej v bikinách na pláži v Portoriku a *Gazette* sa blysla výborným záberom Dunbara Whippela. Bol na ňom krásny a vesely.

Ked sa vo štvrtok večer pät minút po šiestej objavil inšpektor Cramer, neboli som prekvapený. Čakal som alebo jeho, alebo seržanta Purleya Stebbinsa, alebo aspoň ich telefónom už od stredy obeda, keď mi zavolala Lily Rowanová a oznamila, že boli aj u nej. Zistovali si skutočnosti o činnosti Susan Brookovej z posledného obdobia a ktorí z VPOP im, samozrejme, porozprávali o Lilinom príspevku. Bolo teda prirodzené, že vyhľadali slečnu Rowanovú, a rovnako prirodzené, že ona zasa vyzradila mňa, lebo im to tak či onak musel niekto povedať, ak nie Lily, potom hľadám vrátnik. Preto som spoločnosť očakával. Ked zacengal zvonec a na schodoch som uvidel Cramerovu mohutnú postavu, jeho červenú guľatú tvár a starý, obnosený plstený klobúk, otvoril som a nevrlo som prehodil: „Dali ste si načas. Čakáme vás už niekoľko dní.“

Vošiel a prihovoril sa mi. Niekoľko mlčí a jednoducho vstúpi dnu. To, že prehovoril a že mi dokonca podakoval za to, že som mu zavesil kabát a klo-

buk, nasvedčovalo, že neprišiel žiadat ani prosiť. Ked vstúpil do kancelárie, nepodal Wolfeovi ruku, lebo vedel, že Wolfe to nemá rád, ale ešte prvako vhulpol do červeného koženého kresla, zdvorilo sa pozdravil, ba zmohol sa i na spoločenské „A ako sa dari orchideám?“

Wolfe nadvhol obočie. „Ujde to, dakujem. Koreň Miltonia roezli má štrnásť halúzok.“

„Ale čo.“ Cramer sa posadil a pritiahol nohy.

„Máte veľa práce? Nevyrušujem?“

„Nie, pane.“

„Neriešite nijaký prípad, nemáte klienta?“

„Veru nie, nikoho.“

„Mysiel som si, či sa náhodou nezaoberáte prípadom Dunbara Whippela. Predpokladal som, že si vás prišli v utorok otec a syn najat.“

„Nie. Zdalo sa mi, že mu nehrozí také nebezpečenstvo, aby potrebovali moje služby.“

Cramer prikývol. „To je možné. A je rovnako možné, že sa vám zdalo, že by mohol byť vrahom, a preto ste sa im odporúčali. Použil som slovo odporúčali, lebo už bol vaším klientom, totiž jeho otec.“

„Naocaj?“

„Iste. Vieme všetko, vrátane cesty pána Goodwina do Racine. Kedže nie ste zaangažovaný do prípadu, môžem hovoriť otvorené. Teraz je práve u okresného prokurátora a odtiaľ ho okamžite odvedú do cely. Formálne ho obvinia z vraždy až zajtra ráno. Otvorené...“

„Z vraždy?“

„Áno. Otvorené pripúštam, že keby ste mi povedali, že pracujete pre neho, položil by som vám kopu otázok a pán Goodwin by sa musel unúvať so mnou na kriminálku. Takto to asi nebude nutné.“ Mnou na kriminálku. Obrátil sa ku mne. „Čo ste objavili pri zistovaní skutočnosti o Susan Brookovej na jej vztahu k Dunbarovi Whippleovi?“

Pozrel som na Wolfea. Zavrtel hlavou a pohľadol na Cramera. „Keby ste mi dovolili otázku, prosím. To je konečné rozhodnutie, že Dunbara Whipplea zadržite pre obvinenie z vraždy a nedáte mu možnosť zaplatiť kauciu?“

„Áno, a práve preto som tu.“

„Má advokáta?“

„Áno. Je s ním u okresného prokurátora.“

„Ako sa volá, prosím?“

„A načo?“

Wolfe zdvihol ruku. „Mám sa to dozviedieť z raiajších novín?“

Cramer zdvihol obe ruky. „Harold R. Oster. Černoch. Právny poradca Výboru pre občianske práva.“

Wolfov pohľad sa stretol s mojím. „Archie, spojte ma s pánom Parkerom.“

Zobral som telefón. Nemusel som v zozname hľadať ani domáce, ani úradné číslo pána Nathaniela Parkeru, člena advokátskej komory. Kedže mi je známe, že často zostáva v úrade i po pracovnom čase, najprv som volal do práce. Spojili ma s ním. Wolfe si zobrať svoj aparát a ja som počúval na pripojke.

„Pán Parker? Potreboval by som dôvernú informáciu. Nikde vaše meno neuvediem. Poznáte právnika Harolda R. Ostera?“

„Počul som o ňom. Pracuje pre Výbor pre občianske práva. Zaobrába sa občianskymi spormi.“

„Áno. Nakľačko by ste cenili jeho výkon pri obhajovaní muža, ktorého obvinia z vraždy?“

„Ach tak.“ Prestávkav. „Dunbara Whipplea?“

„Áno.“

„Pracujete na tom?“

„Chcem len informáciu.“

„Akoby obvykle. Hm... dôverne vám vratím, že to by prehral. Je schopný, o tom nepochybujem, ale podľa môjho názoru, v prípade, kde ide o černocha, čo zabil belošku, sa môže poklknut. Byt na mieste Dunbara Whipplea, vybral by som si celkom iného advokáta. Pravda, možno sa mylím, ale...“

„To stačí, pán Parker, mylím, nemýlím. Ďakujem vám. O vás nepadne ani zmienka.“ Wolfe zavesil a obrátil sa. „Archie, zabil Dunbar Whipple Susan Brookovú?“

Výborne ho poznám. Iný by mohol predpokladať, že sa chce pred Cramerom vytahovať a predvádzia svoju výstrednosť a jedinečnosť, ale nie. Chcel len viedieť, čo poviem. Keby sme boli sami, stavím desať ku jednej, že je Dunbar nevinny, ale pred Cramerom som sa radšej takejto formuláciu a šancu na výhru vyhol.“

„Nie,“ rieko som.

Cramer prikývol. „Zavolajte pána Whipplea.“

Prv než som si pritiahol aparát, šibol som pohľadom na Cramera. So sklonenou hlavou, prizmúrenými očami a zovretými perami nespúštal sa Wolfe zrak. Aj on ho dôležito pozna, tak čakal, čo bude nasledovať.

Keby neboli Whipple doma, Wolfev štýl by nedostihol patričný efekt, ale ozval sa. Nestačil som mu ani zahásiť, že sa s ním chce zhovárať pána Wolfe, lebo ten už držal svoj aparát a vpadol mi do reči.

„Tu Nero Wolfe, pána Whipple. Počujete ma?“

„Áno.“

„Musím sa vám ospravedlniť. Nemýlili ste sa, mylím som sa ja. Práve som sa dozvedel, že vášho syna zadržali pre podezrenie z vraždy. Som presvedčený, že obvinenie nie je opodstatnené. Ak si v mene svojho syna želáte moje služby, ponúkam vám ich bezplatne. Moje predchádzajúce správanie a nesplnenie záväzku, ktorý mám voči vám, bolo nemiestne. Vtedy som mal povedať nie. Teraz vám áno.“

Ticho. A po chvíli: „Pred hodinou mi telefonoval jeho advokát a informoval ma, že sa pravdepodobne do ôsmej vráti domov.“

„Advokát sa mylím. Máme presnejšie informácie. Prijímate moju ponuku?“

„Hej, samozrejme. Zaplatime všetko, čo bude v našich silách.“

„Platiť nebudešte nič. Moja sebaúcta si zasluhuje rádikálnu opravu. Ale teraz ešte jedna otázka: Ako to bude so súhlasom vášho syna a jeho advokáta?“

„Budú súhlasiť. Iste budú súhlasiť. Ale ako ste to zistili — ste si istý...“

„Áno. V kresle, v ktorom ste sedeli vy, sedí teraz jeden policajt. Len čo získate súhlas syna a advokáta, okamžite mi dajte viedieť, aby som sa do toho pustil. Musím sa rozprávať s vami i s advokátom.“

„Samozrejme. Vedel som... vedel som, že sa to stane, ale teraz, keď... teraz, keď...“

„Áno. Stratili sme trochu času. Ozvite sa mi.“ Zavesil a obrátil sa.

Cramer sa pomaly a ľadovým hlasom spýtal: „Co je to za komédiu, dofrasa?“

Wolfe si stlačil nos. „Zdá sa, že som vám nikdy nespomínať svoju skúsenosť spréd mnohých rokov zo západnej Virginie. Chcel som odtiaľ odísť a prísť

sem, ale potreboval som láskavosť istého človeka. Jeden mladý farebný muž mi umožnil realizovať obe túžby. Volal sa Paul Whipple. Odvtedy sme sa nestrelili, až pred desiatimi, nie, jedenastimi dňami. Teraz si vyravnám dlh.“

„Čerta si vyravnáte. Nemôžete viedieť, či Dunbar Whipple to dievča nezabil. Existuje len jediný spôsob na to, aby ste mohli mať istotu, že ju nezabil — že poznáte vraha.“

„O ňom nemám ani najmenšie tušenie.“

„Neverím vám. Zrejme Goodwin pri svojom pátraní vyhral čosi, čo sa teraz chystáte využiť na svoj ďalší čertovský kúsok. To sa vám vsäk nepodari. Povedal som, že ak pre neho pracujete, pôjde Goodwin so mnou a zároveň hned doplnim, že pôjdeť aj vy. K okresnému prokurátorovi. Vstal. „Ak chcete, prosím. Ste zadržaní ako hľadní svedkovia. Podme.“

Wolfe sa bez chváty oprel rukami do stola, aby si odtiahol kreslo, vstal, prstami si chytil okraj vesty a upravil si ju. „Pravdaže, a my budeme mlčať a zajtra nás na kauciu prepustia. Venujete nám dve minuty, aby sme mohli zavolať pánu Parkerovi? Zatelefonujte mu, Archie.“

Úkosom som sa pozrel na Cramera, slušne počkal na súhlas, vedľa ma zatkol. Stál a desať sekúnd zhluboka dýchal. Prehovoril. „Povedali ste Whippleovi, že obvinenie proti jeho synovi je neopodstatnené. Rád by som počul vašu odpoveď na to, čo som už povedal. Ak vratíte, že Dunbar Whipple ju nezabil, musíte podozrieť iného.“

„Odpovedal som. Ani netuším, kto ju zabil.“

„A prečo nie on?“

„Nie som povinný spovedať sa z úsudku, ktorý som si vytvoril. Ale opakujem vám na čestné slovo — a také slovo si ja vážim, to dobре вие — že môj úsudok nestoji na solídom základe. Nepoznám okolnosti, čo viedli k vražde Susan Brookovej, ktoré by ste nepoznali aj vy; vlastne viem oveľa menej ako vy. Mám návrh. Teraz som viazaný konáť v záujme pána Whipplea a rád by som sa do toho bez meškania pustil. Neschcel by som stráviť dnešnú noc a časť zajtrajšieho dopoludnia vo väzení, ani mlčky, ani inak. Chcem požiaťať pána Goodwina, aby mi napísal kompletnú správu s doslovým znením všetkých rozhovorov, ktoré viedol pri pátrani okolo Susan Brookovej, a ponúkam vám jednu kopiu opatrenú jeho prisáznym vyhlásením. To by vás malo uspokojiť.“

„A čo s vami?“

„Prepustite ma. Všetky poznatky o tejto záležitosti uvedie pán Goodwin vo svojej správe. Ešte raz opakujem, dávam vám čestné slovo.“

„Kedy dostanem správu?“

„To vám neviem povedať. Ako dlho vám to bude trvať, Archie?“

„To závisí od vás,“ odvetil som. „Ak chcete všetko, každé slovo, tak povedzme štyridsať hodín. Tri dni a tri noci. Rozprával som sa o mnohých veciach a s mnohými ľuďmi. Ak chcete len to, čo by mohlo byť závažné, potom mi postačí hľadanie desať-dvanásť hodín. Aj s prisáznym vyhlásením.“

„Tak zajtra popoludní,“ doplnil Cramer. „Do piatej.“

„Možno, ale nezaručujem sa za to.“

Pozrel na Wolfea, otvoril ústa, ale zasa ich zatvoril, urobil čelom vzad a odcádzal. Wolfe mu to nahlas vrátil. „Sme zatknutí.“

„Hľadáš,“ utrúsil Cramer bez zastavenia. Vstal

som a vyšiel som do haly presvedčiť sa, či zatvoril a odišiel. Pomyšľel som si, že človek mu nemôže mať jeho nezdvorilosť za zlé. Nevedel sa zmiešať so skutočnosťou, že čapli muža, ktorého sa Wolfe rozhodol ochraňovať. Neponúkol som mu pomoc pri obliekaní kabáta a nepodaľ som mu klobúk, lebo by to i tak neocenil. Ked sa za ním zatvorili dvere, vkočil som opäť do kancelárie. Wolfe už sedel na svojom mieste a tváril sa kyslo.

Zamieril som ku svojmu stolu a posadil sa. „Aspoň dvanásť hodín,“ povedal som. „Už som mohol sedieť v base.“ Zvrtol som sa na stoličku, vytiahol papiere, indigo a pritiahol si písací stroj.

„Co robíte?“

„Začínam tú prekliatu správu.“

„Prečo ste nezačali najprv domácať?“

„Škoda času. Ale slúbil som, že nebudem?“

„Hej. Prečo?“

Obrátil som sa k nemu. „Viete prečo? Lebo ste volali Whippelu. Ked na vás vyštelo: Čo ste to urobili, čo ste to vykonali, napadlo mi, že ju nezabil. Keby ju bol zabil, bol by nám tu, prirodene, hral divadlo, ale toto bolo privelmi úprimné. Len génius by to zahral lepšie, lenže ešte som okrem vás nijakého nestretol. A potom zato, lebo mi vzápäťi povedal, že iste viem, kto ju zabil. A zato, ako sa vám ospravedlnil. Mám pokračovať?“

„Nie. Bolo to zrejmé. Nie je možné, aby sa natoľko pretvaroval. Ste si dŕfam vedomý, že správa nebude len pre Cramera. Chcem ju aj ja.“

„Zaiste. To ste celý vy. Uložíte mi dlhú, prekliatu, namáhavú robotu.“

Obrátil som sa a založil som do stroja papier a indigo.

6. KAPITOLA

Zabralo mi to jedenásť hodín, štyri hodiny vo štvrtok večer a takmer celý piatok. Tridsaťdva strán a prisažné vyhlásenie. Možno sa to zdáť byť pomalé tempo, ale zväčša mi chýbali poznámky. V piatok popoludní o štvrt na päť som vložil správu do obálky adresovanej inšpektorovi Cramerovi, odnesol ju na Čímu avenue štátneho netárovi, aby mi ju potvrdil, a potom som sa taxíkom zaviezol na Dvadsaťtisícku ulicu na kriminálku-juh. Aj nazad som ſiel taxíkom. Bol pekný zimný deň ako stvorený na prechádzku, ale v novinových stánkoch som zazrel Gazette, kde uverejnili článok, čo som si chcel pochopilne prečítať.

Medzičasom nás stále vyrušovali. V piatok neškoru večer telefonoval Whipple a oznámil nám, čo sa advokát Oster teší, že mu bude pomáhať Nero Wolfe, a schvaľuje ho aj v mene svojho klienta. V piatok ráno, keď som o pol deviatej sedel za stolom, Wolfe ma domácom telefónom vyzval, aby som zavolal Lonovi Cohenovi a odkázal mu, že ak má záujem, môže poslat reportéra a získa článok na uverejnenie; ďalší pokyn sa týkal reportéra ktorého som mal poslať za ním do skleníka, keby sa objavil medzi deviatou a jedenásťou. Prišiel krátko po deviatej a Fritz ho vyzvezol výtahom. Nie že by sa to predtým ešte nikdy nestalo, ale predsa len šlo o vybočenie z rámca zvyklostí. Aká Škoda, že nemôžem Dunbarovi Whippelu povedať, že Nero Wolfe robí v záujme čierneho takú výnimku, akú zriedkavo urobí v záujme bielych. Ustavične som hútal, či to nebude utajené v slovách, pretože Wolfe si na slová veľmi potrpi. Raz pri večeri,

keď sme diskutovali na tému slová, objasnil mi, že negro znamená po španielsky čierny a nero je čierny po taliansky. Pritom sám pochádza z Čiernej Hory. Možno je niečo zakorenene, ale nie umstvené aj v nám.

Z ostatných telefonátov stačí spomenúť jeden; krátko po obedu volal Oster a dohodli sme sa, že príde s Whippom večer o šiestej na poradu.

Ked som sa taxíkom vracať z Dvadsaťtisíckej ulice, prečítal som si celý článok trikrát za sebou. Uverejnili ho na tretej strane pod nadpisom: NERO WOLFE NA TOM SEDÍ. Nie zlé. V prípade každej inej osoby by platilo, že na tom pracuje. Ale Vsemohúci vie, že Nero pri všetkom sedí. Stalo v ňom:

Nero Wolfe, známy súkromný detektív, pracuje na prípade vraždy Susan Brookovej. Dnes oznámi, že spolupracuje s Haroldom R. Osterom, advokátom Dunbara Whippela, ktorého obvinili z vraždy (pozri str. 1), aby vyšetril určité aspekty celej záležitosti.

Na základe predchádzajúcich skúseností vieme, že žiadnen z Wolfových klientov neboli ešte nikdy usvedčení z vraždy. Dnes ráno na otázku reportéra z Gazette, či sa nebojí, že riskuje svoju povest, jednoducho odpovedal nie. Poznamenal, že má priemerané dôvody veriť v nevinu Dunbara Whippela, a domnieva sa, že v spolupráci s Osterom budú schopní zadovážiť presvedčivé dôkazy na osloboedenie ich klienta.

Dôvody, prečo verí vo Whippovu nevinu, ako i podstatu dôkazov, ktoré chce zadovážiť, odmietol vysvetliť. Ale už samotná skutočnosť, že bol ochotný verejne vyhlásiť, že pracuje na obhajobe Whippela, je pre mnohých dostatočným dôvodom. Iní možno povedia, že všetko treba raz skúsiť.

Fotografia známeho detektíva chýbala, hoci Gazette už predtým uverejnila množstvo záberov Nepla Wolfa v rubrike o gastronomickom umení. Budem musieť napísat redaktori.

Ked som vstúpil do starého luxusného domu a všiel do kancelárie, čosi som spozoroval. Gazette doručujú denne okolo piatej, ale na mojom stole nebolo nič, a ja som o svoj výtlakoch veľmi stál. Zašiel som do kuchyne popýtať sa Fritza na noviny, ale vraj ich neviel, len Wolfe telefonoval zo skleníka, aby mu ich priniesol. Ďalšia neobvyklá vec. Presne tak ho teší vidieť svoje meno v novinách ako každého z nás, ale vždy počká, pokým zide do kancelárie. Vybral som si z chladničky mlieko, nalial si za pohár a hútal, že čím dlhšie sa okolo neho motám, tým je moja skúsenosť bohatšia.

Whipple s Osterom dorazili načas. Jedno z Wolfových domáčich nepísaných pravidiel znie, že klientovi pri návšteve patrí výlučne červené kožené kreslo, no ani táto zvykosť sa d-eš nedodržala. Oster šibol okom a zamieril rovno k nemu. Bol to vysoký statný muž, jeho pokožka mala odtieň medu, aký má Wolfe veľmi rád — myslím tým na med — a pohyboval sa ako človek, čo sa vždy chystá prevziať iniciatívu a nechce ju stratí. Bol by zaujímavé pozorovať, čo by sa stalo, keby ho Wolfe požadal, aby si presadol do žltého kresla.

S tým sa však neunúval. Bolo počuf zvuk zastavujúceho výfahu a vošiel. V rukách niesol Gazette. Uklonil sa vľavo a vpravo a prešiel pomedzí nich ku svojmu stolu. Vtom Oster vyskočil a podával mu ruku. Wolfe sa zastavil, zavrtel hlavou a ospravedlňil sa: „Moje záplasť,“ a pokračoval ku kreslu.

Oster sa spýtal: „Poranili ste si záplasť?“ „Už dávno.“ Wolfe pochadol na svojho klienta. „Videli ste syna, pán Whipple?“

Whipple prisvedčil.

„A prijima ponuku?“

„Tú som prijal ja,“ prerusil ho Oster. Mal taký hlboký barytón, čo rozochveje aj steny. „Som jeho obhajcom a rozhodujem sám.“

Wolfe ho ignoroval. „Chcem sa presvedčiť,“ pokračoval smerom na Whippela, „či váš syn vie, že pre neho pracujem, a či s tým súhlasí. Povedali ste mu...“

„To je bezočivosť!“ zamiešal sa Oster. „Dofrasa, Wolfe, dobre viete, že obhajca koná za klienta. Ak to neviete, ste väčší tupec, ako mužovi vo vašom postavení prisľúcha. Som prekvapený. Zhrozený. Hľadám si ešte rozmysli, či prijať vašu ponuku.“

Wolfe na neho pozrel. „Skončil ste, pán Oster?“

Povedal som, že si to ešte uvážim.“

„Mám na mysli, či ste skončili s rečnením.“

„Áno.“

„V poriadku. Úmyselne na vás nalieham. Viem, aké je postavenie advokáta. A pokial ide o mňa a moje postavenie, s tým si nelámta hlavu. Ale aby som začal a uspokojil pána Whippela, musím vychádzat z predpokladu, ktorý v zaručene odmietnete. Vediač, že zrážka je nevyhnutná, mysel som, že najlepšie urobím, ak vám hned ukážem svoju despotickú a urážlivú povahu. Ak sa teda zrážka nevyhneme, doprajme si ju a uvidíme, čo sa stane. Mojím základným predpokladom je, že Dunbar Whipple Susan Brookovú nezabil, že ju zabil niekto z Výboru pre občianske práva alebo aspoň kto prej pracuje. To značí...“

„Dofrasa, správne ste povedali, že taký predpoklad odmietnete.“ Oster sa obrátil na Whippela. „Je nemožný. Dobre ho počúvajte. Nemožný!“

„Ste babrák,“ vyzval ho Wolfe nie na hádku, len sucho konštatoval holú skutočnosť.

Oster na neho nemo a vyjavene pozeral.

„Aj keď neuznáte môj predpoklad,“ pokračoval Wolfe, „malo by vás aspoň zaujímať ako človeka zodpovedného za obhajobu Dunbara Whippela, aké dôvody ma k tomu priviedli. Je to len pokus, miesto, odkiaľ sa do prípadu pustím; musím niekde začať. Najviac na to poukazuje skutočnosť, že vrah o byte vedel, ako aj to, že tam slečnu Brookovú zastihol, lebo je veľmi pravdepodobné, že bola doma. Kedže ju neokradli ani o peniaze, ani o šperky, nejde o náhodného páchateľa, a navyše sa vôbec neusiloval zlodeja predstierať. Domnievam sa, že nie je vela takých, čo o byte vedeli; podľa mienky a názakov uverejnených v novinách je ich zrejme len niekoľko. V úsilí nájsť ich musíme začať z najpravdepodobnejšieho miesta. Máme jednu otázku. Dunbar Whipple je vašim klientom. Ak by ste ho mohli osloboodiť len za cenu odhalenia skutočného vinníka, ktorý je v spojení s organizáciou, kde vykonáva funkciu právneho zástupcu, a keby bol jeho odhalenie vo vašej moci, urobili by ste to?“

„Samozrejme, mal odpovedať kladne. No poznamenal: „To sú len samé keby!“

„Okrem toho prvého, keď som použil „ak“. Len smelo do toho, pán Oster, budme reálni. Včera sedel o tomto čase vo vašom kresle policajný inšpektor a pôdobiene smie všetko prediskutovali. Zdá sa mi, že váš klient sa ocitol vo veľkom nebezpečenstve, a pokial nenájdeme za neho nahradu, bude... Nemyslite?“

„Bol tu Cramer?“

„Áno.“

„Prekliaty dobrodruh!“

„To rozhodne nie.“ Wolfe obrátil reč. „Nebudem vás tlačiť k mŕtu, aby ste mi odpovedali; vás povestný ostrov tip je dostatočnou odpovedou.“ Najprv očot, potom maslo. „Dunbar Whipple vstúpil do bytu krátko po deviatej a zostal tam až do príchodu polície, asi štyridsať minút, ako vrável. Jedený možný spôsob, ako dokázať, že Susan Brooková zomrela ešte pred jeho príchodom, je nájsť toho, kto ju zabil. Musíme ho hľadať. A Výbor pre občianske práva je miestom, kde sa za ním treba poobzerať. Vašu správu, Archie.“

Vytiahol som ju zo zásuvky. Pýtal sa: „Máte ďalšiu kopiu?“

Prikývol som. „Vyhotoval som ju v troch exemplároch.“

„Dajte ju pánu Osterovi. Toto je vyčerpávajúca správa; nezabudli sme na nič, čo by mohlo hrať dôležitú úlohu v súvislosti s overovaním údajov o Susan Brookovej, na čo som sa podujal na základe žiadosti pána Paula Whippela. Ešte som si ju nestihol preštudovať, ale hned to urobím. Navrhujem, aby ste si ju prečítali aj vy. Akúkoľvek podzrivú zmenu, nech by bola hocako nepatrňa, budeme, prirodene, sledovať. Ale čo najskôr sa musím stretnúť...“

Zasekol sa. Buchol do zamatového potahu na stole. „Nech to čert berie! Ja hlupák. Nespýtal som sa vás, či ste si premysleli konečnú obhajobu!“

Oster obrácal stránky správy. Zdvihol zrak. „Nie... povedal by som... konečnú ešte nie.“

„Je vám niečo známe, prechovávate dajaké počozrenie, čo i najmenšie, o vrahovej totožnosti?“

„Áno.“

„A vy, pán Whipple?“

„Nie,“ odpovedal Whipple. „V nijakom prípade. Ale rád by som sa vás na voľačo opýtal. Nie zo zvedavosti, želá si to môj syn a slúbil som mu to. Advokát bude obhajovať aj človeka, ktorého považuje za vinného, lenže vy nie. Ste určite presvedčený a musíte si byť veľmi istý, že môj syn je nevinný. Chcel by som viedieť prečo?“

„Záleží na tom?“

„Jemu áno.“

„Fuj. Odkázať mu, že kvôli tomu, že je černoch a Susan Brooková bola beloška. To ho uspokojuje. A aby som uspokojil vás, sčasti preto, lebo mu chýba motiv, ale najmä kvôli tomu, čo povedal a ako sa správal v tejto miestnosti v utorok popoludní. Alebo tu zohral divadlo, alebo je nevinný. Myslim si, že na divadlo mu chýbala inšpirácia. A považujem ho za nezreleho mládenca. Prosím vás, odkázať mu to.“

Wolfe sa vrátil k Osterovi. „Dnes ráno som zpracoval a nastrojil návnadu. Čítali ste dnešnú Gazette?“

„Nie.“

Wolfe vytiahol noviny zo stola a natiahol ruku. „Prosím. Tam, kde sú otvorené. Tretí stĺpec, v nadpise je moje meno.“

Oster si ich zobrahol a začal pomaly čítať, potom ich podal Whippelu. „Dofrasa, despotický je pre vás slabý výraz,“ rieko Wolfe. „Čertovsky dobre viete, že ste mi to mali vysvetliť. Návnadu. A pre koho?“

Wolfe prisvedčil. „Chcel som vám len ukázať že predpoklad, ktorý zavrhujete, nemožno vylúčiť.“

jedného z nich vo svojom byte, to je priam absurdné. Bola skutočnou dámou. Mala svoje vrtochy, ale bola to dáma. Máte preto úplnú pravdu, ak tvrdíte, že Dunbar Whipple ju nezabil. Zabil ju dajaký čierny chuligán. Dobrý bože, či nie je takých dosť?"

Wolfe prikývol. „Ako vidím, držíte sa zdravej logiky. Chápem, že polícia takú možnosť zvážila, ale zamietla, pretože všetky cennosti ležali na očiach a zostali nedotknuté, a slečnu Brookovú nezneužili ani sexuálne.“

„To ešte nič nedokazuje. Dačo ho vyfakalo, hľuk alebo čosi iné. Možno ju nechcel zabíť, ale sa vystrišil.“

„Celkom možné. Taký dohad možno iste pripustiť. Lenže na oslobodenie pána Whippa treba oveľa viac ako dohad; bol v byte, strávil tam vyše pol hodiny, než prišla polícia. Teória o akomsi chuligáni je bežcenná, ak ju nemožno dokázať, ak nie je opodstatnená. Samozrejme, chápem vašu situáciu. Ako ste povedali, myšlienka, že slečna Brooková „mohla mať jedného z nich vo svojom byte“, je absurdná, ale ako potom vysvetlíte prítomnosť pána Whippa?“

„Prišiel sa za ňou poradíť alebo jej oznámiť nejakú pracovnú záležitosť, veď býva len o pár blokov ďalej.“

„No ako som pochopil, chodieval k nej často a na policii vyhlásil, že si spolu naplánovali svadbu.“

„Klame,“ povedal Vaughn.

„To je vyslovene absurdné,“ doplnila pani Brooková.

„Nechápeš väš postoj,“ vykladal Brooke. „Podľa článku v novinách odôvodnenie veríte, že Dunbar Whipple je nevinny, ale teraz hovoríte čosi celkom iné. Teóriu o chuligániu nazývate bezcennou. Po viete nám, prečo teda tvrdíte, že je nevinny?“

„Nie, pane. A prečo to hovoríte vy? Ak je to pravda.“

„Ja som si nie taký istý.“

„Vaša žena predsa spomína, že ste presvedčení, že mám pravdu.“

„Mala skôr povedať, že dúfame, že sa nemýlite.“

Brooke sedel na kraji kresla a nakláňal sa dopredu. „Keď mi ukázala ten článok, vyhlásil som: Chvalabohul Sestra je mŕtva, na tom nemožno nič zmeniť, ale to, čo o nej písu v novinách, zabije aj matku. Moju matku. Je to také nechútne — ten byt a ten černoch. Ak ju nezabil, a vy to dokážete, to bude iná vec. Možno tam prišiel len kvôli pracovným záležitosťam a našiel ju mŕtvu. To by bolo niečo celkom iné. Zachránílo by to matke život. Dúfam, že mi rozumiete. Netvrďte, že je vylúčene, že by sa moja sestra chcela vydáť za farebného...“

„Kenneth! Zbláznil si sa?“

„Teraz hovorím ja, Dolly.“ Uprene hľadal na Wolfa. „Netešilo by ma to — koho by to potešilo — ale pripúšťam i takú možnosť. Ale neboli manželia, či boli?“

„Nie.“

„Tak ak ju zabil, vykonal čosi ohavné. Podľa a ohavné. Ale keď dokážete, že ju nezabil, to bude niečo iné. Opakujem sa, ale iste chápate, čo mám na mysli. Najdôležitejšia je vražda. Ak ju zabil ktorí iní, ludia na Dunbara Whippa zabudnú. Dokonca i matka na neho zabudne — nie doslovne, ale predsa sa to zmierní. Preto chceme, totiž ja chceme vedieť, prečo vratíte, že Whipple je nevinny.“

Jeho manželka sa uislovala zamiešať do hovoru. Vybuchla: „Ty si sa zbláznil, Kenneth! Susan by sa nikdy nevyskala za černoch!“

„Ach, prestaň, Dolly,“ hájil svoje Kenneth. „Zabúdaš, ako si rozprávala ešte pred mesiacom?“

„To boli len reči!“

„Hej, ale povedala si to.“ A k Wolfovi: „Preto to chcem vedieť. Nielen vedieť, chcem aj pomôcť. Viem, že požadujete vysoký honorár, a predpokladám, že ani Whipple, ani jeho otec peniaze nemôžu veľmi rozhadzovať. Ak mi poviete, ako sa veči majú, som ochotný pomôcť.“

„Aj ja,“ pripojil sa Vaughn. „Myslím si, že Susan ne... Ale na tom nezáleží. Preboha, keď si pomyslím, že...“ nedokončil.

Wolfe pokrútil hlavou. „Hádam pomôžete, nie však finančne. Pokiaľ ide o to, ako som daleko, nič vám nepoviem, všetko je ešte len v hmlach. Neprezradím vám dôvody, na základe ktorých usudzujem, že pán Whipple je nevinny. Ale totožnosť vrahia je iná vec a pri tom by ste mi mohli všetci pomôcť; boli ste jej blízki. Ak to neurobil ani pán Whipple, ani nijaký chuligán, kto to teda bol? Komu osozilo, že je mŕtva? Duševne, fyzicky i finančne? To býva vždy dôležité. Len nekrútte hlavou, uvažujte. Komu sa ľahšie žije vďaka tomu, že už nie je na svete?“

„Nikomu,“ odsekol Brooke.

„Fuj. Niekoľko žalob a ten, čo to spáchal, vedel o jej byte. Ak mi chcete pomôcť, usilujte sa na všetko rozpamätať. Ja nemám, na čo by som sa rozpamätaval, začínam bez spomienok, ale vy, nech sa páči, začnite. Pán Brooke, kde ste boli toho večera medzi ôsmou a deviatou?“

Brooke na neho vyjavene pozrel.

„Hovorím celkom vážne,“ pokračoval Wolfe. „Sestrovražda nie je ani zdaleka neznáma vec. Kde ste boli?“

„Dobrý bože,“ vyjachtal Brooke celý bez seba.

„Ste ohromený. Práve tak ako keby ste ju zabili. Kde ste boli?“

„Vo svojom laboratóriu.“

„Od ôsmej do deviatej?“

„Od siedmej takmer do polnoci. Tam ma zastihla i správa o Susan, ktorú mi telefonicky oznamila manželka.“

„Boli ste tam sám?“

„Nie. S troma ďalšími kolegami.“

„V tom prípade vidím vaše ohromenie v príaznivejšom svetle.“ Wolfe obrátil hlavu doprava. „Vy, pán Vaughn?“

Kostnatá brada mu poklesla. „Protestujem,“ namietal.

„Samozrejme. Ako každý. Kde ste boli?“

„Vo svojom klube. Na Harvarde. Večeraj si sme a potom som sledoval partiu bridgu.“

„Od ôsmej do deviatej?“

„Áno, aj predtým, aj potom.“

„Aj vás protest možno teda prijať. Pani Brooková?“

„I ja protestujem.“ Začala naberať farbu. „To je smiešne.“

„No nie bezozivé, chcete predsa pomôcť. Kde ste boli?“

„Doma. Celý večer.“

„Sama?“

„Nie, so synom.“

„Koľko rokov má vaš syn?“

„Osem.“

„S nikým iným? A čo slúžka?“

„Nie. Dievča malo voľno.“ Odrazu sa strhla a vstala. Taška jej spadla na zem a Vaughn sa po ňu zohol. „Toto je urážka,“ bránila sa. „Prekvapuje ma, Kenneth, že to stripiš. Ak nám nič nepovie, budem veľmi ľutovať, že sme sem išli na môj návrh. Odorevať ma domov.“ Pohla sa.

Brookov pohľad skízol na Wolfa, potom na mňa a na Vaughna. Zrejme hľadal pomoc a riešenie, ale u nikoho nepochodil. Jeho žena vykročila ku dverám. Vstal a Wolfovi povedal: „V telefónnom zozname nájdete obe čísla, aj do laboratória, aj domov. Keď som vrável, že som ochotný pomôcť, myslí som to vážne. Podľa Peter.“

Vaughn váhal, či niečo povedať, ale rozmyslel si to. Vďaka jeho rozpákom som ich v hale predstihol. Pani Brooková zastala pred vešiakom, zvesila si kabát a ja som hneď prískočil, aby som jej ho pridržal. Nevšimala si ma, venovala mi skleslý pohľad, a pokým prišli muži, len tam stála. „Podrž mi kabát, Kenneth.“ Otvoril som dvere dokorán, a prvej sa obliekla, pustil som na ňu závan chladného vetra. Keď vyšli, zatvoril som za nimi a rozhadol, že sa musím čo najskôr porozprávať s jej osemročným synom a opýtať sa, kedy si šiel v pondelok druhého marca ľahnuť. Neznesiem, aby žena, ktorá je idem s chlebom, hodila po mne kameňom.

Vošiel som do kancelárie a hľásil Wolfovi: „Nuž, ak ju zabilas Dolly Brooková, a to len preto, že si chcela zobrať, citujem, negra, koniec citátu, ako to dokážeme?“

Mračil sa. „Povedal som vám, aby ste predomno také slová nepoužívali.“

„Ved som len citovať. Nie je to...“

„Čušte. Mám na mysli práve to citovanie a koniec citátu, dobre to viete.“

Povystrial som sa zívajúc a ani som si nezakryl ústa. „Stále iba sedím, chýba mi pohyb. Šest hodín za písacím strojom. Pani Brooková ma náročky urazila, ako som ich odprevádzal. Prišli sem na jej podnet. Chcela zistif, koľko toho vieme. Pred mesiacom oznamila mužovi, že vie alebo má podozrenie, že sa Susan chystá vydáť za, citujem, negra, koniec citátu. O byte vedela, už tam raz bola. Musela ju zabít; vraždou Dunbara by sa nič nevyriešilo, pretože, ako sa jej to javilo, Susan by si jednoducho našla ďalšieho. Má smiešne alibi. Pre niečo také dôležité ako vražda nemožno nikomu mať za zlé, ak nechá doma syna samého, ba dokonca ani to, ak mu do mlieka nasype trochu pentobarbitálu. Alebo prišla babička Brooková a vedomky či nevedomky opatrola dieťa; veď vražda vlastného dieťata nie je o nič menej známa ako sestrovražda. Vynechal som niečo?“

„Tri maličkosti. Vrávela, že Susan Brooková bola dámá. Sama sa za dámhu nepokladala a ani nepokladá. Vedela, že pán Whipple býva nedaleko. Keď sa postavila, spadla jej taška. Kde bývajú?“

Pristúpil som ku svojmu stolu, vytiahol plán Manhattanu a našiel správny list. „Na Park avenue, v okolí Šesťdesiatej siedmej či ôsmej avenue.“

„Ako by sa k nej bola dostala?“

„Asi taxikom. Možno i autom, ak má vlastné.“

„Zavolajte Saulovi, či má auto, a ak áno, či ho v ten večer použila. Váš zápisník.“

Vyslovil som námetku. Sadzba Paula Panzera číni desať dolárov na hodinu plus všetky výdavky a celá vec ide na nás účet. Slušne som sa opýtal: „A čo ja, som vari mrázák?“

„Vás čaká iná úloha — pán Oster a pán Whipple. Zápisník. Do zajtražších novín, stačí do Gazette. Jeden stípec, povedzme dvojpalcový. Nadpis tučným písmom: Taxikár. Pod to cicerom: ktorý viesol príťažlivú, elegantnú ženu čiarka asi tridsaťročnú čiarka z okolia Šesťdesiatych avenue na Stodvadsiatu ôsmu ulicu dňa druhého marca večer čiarka nech sa za odmenu prihlási. Dolu moje meno, adresu a telefón. Uverejniť tri dni za sebou, zajtra, v pondelok a v utorok. Chcete niečo doplniť?“

„Z okolia východných Šesťdesiatych.“

„Vložte to tam.“

„Je možné, že to uvidí Dolly Brooková. Bude to prekázať?“

„Nie. Ak má strach, čím väčšimi ju znepokojíme, tým lepšie. Teraz si zapíšte otázky pre pána Ostera a pána Whippa. Nepotrebuje tu celú armádu, len tých, čo...“

„Najprv podám ten inzerát.“ Pritiahol som si telefón a vykručil číslo.

8. KAPITOLA

Zažil som nevydarený víkend. Nič nešlo tak, ako malo. Niečo sa nám nedarilo, ale cítil som sa ako človek, čo si práve ľahne a vzápäť musí vstávať.

Schôdzku s Osterom a Whippom sme v sobotu ráno museli odvolať, pretože Ostera pozvali do Washingtonu na poradu na ministerstvo spravodlivosti. Vráti sa pravdepodobne v nedelju večer. Saul Panzer je najlepším nezávislým operatérom a vie nohou príbrzdíť aj tie dvere, čo mu pred nosom zatvárajú, lenže akoby aj jemu hodil ktosi polená pod nohy. Zistil totiž, že chlapík, čo mal v ten pondelok v garáži, kde majú Brookovci svoje dva herony, službu, odišiel kamsi na víkend a nik nevedel kam. V sobotu o štvrtej popoludní ma pozvali na okresnú prokuratúru, aby som objasnil určité body zo správy, ktorú som odovzdal Cramerovi. Zástupca okresného prokurátora Mandel, ktorý by mal najradšej vidieť za mrežami, ma zdržal tak dlho, že som prišiel s dvojhodinovým oneskorením na tanecný večierok s priateľmi vo Flamingu. Lon Cohen telefonoval raz v sobotu a dva razy v nedelu. Dajaká žurnalistická hľavička, môžby samotný Lon, si po prečítaní inzerátu dala dokopy súvislosti s bratom Susan Brookovej žijúcim v okolí východných Šesťdesiatych avenue, a prirodzene, Stodvadsiatu ôsmu ulici je rovnako veľavravná, takže dotýčny bol zvedavý, ako to dopadlo. V sobotu som celú vec zahovoril, ale volal dvakrát v nedelju, či sa dotýčny taxikár neobjavil. Nik sa neprihásil. Neukázal ani len prst.

Mizerný víkend.

S Osterom som sa konečne spojil v pondelok po poludni v úrade VPOP, ktorý zaberá jedno poschodie budovy na Tridsiatej deviatej ulici nedaleko Lexington avenue. Nepôsobí ani okázalo, ani ošumele. Trochu ma prekvapilo, keď som videl, že spojovateľka a informátorka v jednej osobe má rovnakú farbu plati ako ja, hádam aj svetlejšiu. Bola to žena v stredných rokoch, mierne prešedivená, s črtajúcou sa druhou bradou a dlhým tenkým nosom, ktorý jej nepristal. Neskôr som sa dozvedel, že z celkového počtu tridsiatich štyroch zamestnancov je päť belochov a z nich štyria sú dobrovoľními pracovníkmi, o akých by sa Dolly Brooková vyjadrila, že konajú dobro.

Osterovu kanceláriu tvorí malá miestnosť s jedným oknom. Po krátkom privítaní ma odviedol do kancelárie na rohu chodby, k výkonnému riaditeľovi Thomasovi Henchymu. To už bola riadna sála s množstvom fotografií na voľnom priestore medzi poličkami a skrinkami. Henchyho som videl niekoľkokrát v televízii, možno aj vy — je širokopleci, má plné, napnuté lica, krátky krk. Pleť farby silnej čiernej kávy, v ktorej pláva lyžička šľahačky. Vstať, podal mi ruku, no pri stísku som bol opatrný. Muži s krátkou šľou vedia polámať kosti.

Zdržal som sa dobrú hodinu, ale večerný program sme zostavili takmer bez fažkostí. Wolfovi som predtým vykladal, že i keď hovoril o všetkom personálom, iste to nemyslel doslovne. Určite ho zaujímajú len tí, ktorí mu vďaka kontaktom či vzťahom so Susan alebo Dunbarem mohli poskytnúť užitočné informácie; po konzultácii sme s Ostrom a Henchym zostavili výber. Potom sme pristúpili k detailom. Zoznam mám vo vrecku a doma som ho prepísal Wolfovi na stroji.

Thomas Henchy, približne päťdesiatnik, výkonný riaditeľ. Správanie dvorné, no nie srdečné. Uvedomuje si, že celá záležitosť značne poškodzuje záujmy VPOP, a preto jej má plné zuby. Pravdepodobne za vraha pokladá Whippa.

Harold R. Oster, advokát. Zrejme sa pred Henchym vystavoval, že nadchádzajúca porada je jeho vlastný nápad, ale nechcel som mu prekaziť radosť.

Adam Ewing, asi štyridsiatnik, černoch, má na starosti oddelenie public-relations, blízky spolupracovník Whippa. Elegantný a veľmi rozvážny. Myslí si, že všetko vie, a hľadá má pravdu. Mimoriadne citlivý. Pokožka farby svetlého karamelu.

Cass Faison, štyridsaťpäťročný, farebný, má na starosti rast fondov. Nadriadený Susan Brookovej. Stretol som sa s ním. Černejší už nemôže byť. Struha grímasy. Neprekvapilo by ma, keby mal rád Susan a nenávidel Dunbara. Bez urážky.

Slečna Rae Kallmanová, asi rovesníčka Susan, beloška. Pomáhala Susan organizovať stretnutia a večierky. Angažovala a platila ju osobne Susan, zatiaľ však neodchádzala. Nevidel som ju. Zdá sa mi, že nesúhlasila s pleťkami Susan a Dunbara, ale do podrobnosti som nerezachádzal, lebo to nebolo moju úlohou, je to však môj dojem.

Slečna Beth Tigrová, dvadsaťjedenročná čiernoška, stenotypistka. Len pán Henchy má vlastnú sekretárku, majú nedostatok zamestnancov a písala na diktát vždy aj Dunbarovi. Môj ďalší dojem vznikol na základe poznámky pána Henchyho: vraj bola ochotná robiť pre Dunbara viac ako diktáty. Ne-stretol som sa s ňou!

Slečna Maud Jordanová, beloška, asi päťdesiatročná, možno i staršia, spojovateľka a informátorka. Pozvali sme ju najmä preto, že u to poobedie prevezala od Susan telefónický odkaz a nechala Dunbarovi na stole správu, že Susan nepríde skôr ako o deviatej. Je dobrotou pracovníčkou posadnutou občianskym právami, ďalšia, čo koná dobro. Zrejme má súkromný príjem, lebo plat nedostáva a Henchy mi spomenul, že na fond Medgara Eversa

defom venovala päťsto dolárov. Videl som ju pri príchode i pri odchode. Stará dievka, ktorá sa musí dať niečim uchvátiť, a náhoda chcela, aby sa obtrala o občianske práva alebo skôr krvidy. Môj dojem sa zakladá na nevyčerpateľnom zdroji pre pochopenie žien mladších ako deväťdesať rokov.

O byte vedeli všetci. Henchy, Ewing, Faison a Kallmanová celkom presne. Oster tvrdí, že nevedel. Jordanová poznala telefónne číslo. Tigrová, neviem.

Ked Wolfe zišiel o šiestej zo sklenky, vzal si zoznam, dva razy ho prečítał, dve minuty sa nad ním mračil, vložil ho do zásuvky a chytí do rúk svoju rozčítanú knihu. Nie Rowseho Shakespeara, lež titul *Kňaz a chórista* od právnika Kunstlera. Ja som to už čítał a odporučil Wolfovi. Rozoberali sme ju pri večeri a zhodli sa v názore, že newyorský policajný okrsok ani okresný prokurátor ešte nikdy v histórii tak nezbabrali nijaký prípad a iste už ani nezbabrá.

Večer sa nezačal práve najlepšie. Ak sa majú večernej porady zúčastniť viac ako Štyria Indiu, v kuchyni pripravím prenosný bar na kolieskach a dopravím ho do kancelárie. Postavil som ho vedľa poličiek na knihy, vľavo od safu. Ale ani prvý návštěvník, ani ostatní, čo prišli v rozpáli nečelých dvadsaťminút, si nič neprosili, len sa posadili každý na určené miesto a očakávali Wolfa pri chod. To bolo pozoruhodné. Ľudov by si myslí, že večer o deviatej nájdzie medzi osmimi schôdzajúcimi aspoň dvoch-troch smádačov a unavených, ktorí by pohárik spravil dobre. Všetci však odmietli. Zaručujem sa, že na vne nebolí moje spôsoby ani moja ochota obslužiť príslušníkov menejcennej rasy. Po prvej, dve z nich sú belošky, a po druhé, ak sa mám považovať za nadradeného, i keď to robím dosť často, nájdem si lepší dôvod ako farbu pokožky.

Miesta na sedenie boli rozvrhnuté nie podľa farby, ale podľa pohlavia. Wolfe mi prikázal, aby som nášho klienta, pána Whippa, posadil do červeného kresla, a keďže prišiel pred Ostrom, vyhli sme sa zrážke. V prednom rade žltých kresiel sedel skraja a najďalej odo mňa Oster, potom Henchy, Ewing z oddelenia propagandy a Faison z fondov. V zadnom rade sedeli Rae Kallmanová, Maud Jordanová a Beth Tigrová. Po prvýkrát sa mi naskytla príležitosť vidieť obe slečny, Kallmanová a Tigrová. Kallmanová, ktorá si na plné pery naniesla viac rúžu ako treba, bude o pár rokov riadna buchta, teraz však bola peknučká a vyznačovala sa správnymi krvíkami. Slečna Tigrová patrí k tomu typu žien, ktoré nemožno vhodne vystihnúť detailami. Spomeniem aspoň odtieň jej plati priponíajúci farbu Wolfovej cennej starožitnej vázy, čo si chráni vo svojej izbe a Fritzovi nedovolí na nej ani prach utierať. Keby hrala Kleopatru, istotne by som si ten film nenechal ujsť. Nakoniec, keďže som musel svoj pohľad kontrolovať, lebo mojom úlohou bolo pozorovať tváre a reakcie všetkých zúčastnených, padlo mi to zvlášť ľahko práve preto, že slečna Tigrová sedela vpravo najbližšie ku mne zo zadného radu. Stalo sa to mojom vlastnou chybou.

Bolo desať minút po deviatej, keď som domáčim telefónom vyzval Fritza, aby oznamil Wolfovi, že všetci sú tu. O minútu už aj vchádzal. Obidve

Whippa, zostal stáť pri svojom stole, pokým som mu všetkých nepredstavil. Každému kývol hlavou tým svojím typickým úsporným pohybom o štyri milimetre. Potom pôzrel na mňa a spýtal sa: „A čerstvenie, Archie?“

„Ponúkal som, ale dostal som košom.“

„Naozaj? Ja si prosím pivo.“ Len čo som vstal, obrátil sa čelom ku klientovi. „Pán Whipple, toho večera ste si v upshurskom pavilóne objednali záverové pivo.“

Whippa sa rozšírili oči: „Aj to si pamätáte?“

„Zaiste. Ale na druhý deň ste pili martini. I dnes to bude pivo? Ja pijem pivo a prosím vás, aby ste sa ku mne podľa vlastnej chuti pripojili.“

„Tak dobre. Škótsku so sódou.“

„Pán Henchy?“

Výkonný riaditeľ protestoval: „Bude to dlho trvať.“

„Ale chodíte, je čas skutočne taký drahý? Mož tie. Ak vás áno, o to väčšie bude moje potešenie, aby som vás ož trochu okradol.“

Henchymu sa smiali oči, ďalšiu diskusiu už ne-pripustil. „To je fakt. Bourbonskú s ľadom.“

Ostatní sa prispôsobili príkladu nadriadeného. Rae Kallmanová mi ponúkla pomoc, takže sme znížili stratu času. Jedinou výnimkou zostala Maud Jordanová, ktorá keď už všetci držali svoje poháre, si jednoznačne žiadala pohár vody. Sebe som malal gin s tonikom, lebo to isté si priala aj slečna Tigrová. Verím na spriaznenosť duši.

Wolfe položil svoj nápolný vypitý pohár a prešiel pohľadom sprava doľava. „Domnievam sa, že všetci poznáte môj názor, že Dunbar Whipple nemá v prípade vraždy Susan Brookovej nijakú vinu. O tom netreba ďalej diskutovať, ledaže by to nieko z vás chcel poprietať. Je niekto taký?“

Niekto pokrútil hlavou a niektorí sa negatívne vyjadrili nahlásť.

„Ujasnime si to. Ti, ktorí súhlasia, prosím, nech zdvihnú ruky.“

Keď zdvihla ruku slečna Tigrová, otočila hlavu doprava. Dvaja, Cass Faison a Rae Kallmanová, sa o niekoľko sekúnd oneskorili. Henchy len sklonil predlaktie do štyridsaťpäťstupňového uhla. „Hej, ale my nie súme porotcovia a vy nie ste sudca,“ vyhlásil Adam Ewing.

„Uisilujem sa, aby sa prípad pred sudcu a porotu vôbec nedostal, pán Ewing.“ Wolfe sa obzeral vpravo a vľavo. „Všetkých, s výnimkou pána Ostra, vás po jednom vypočúvali na policii. Nášmu spoločnému záujmu osloboďiť pána Whippa bude lepšie vyhovovať družná diskusia, ale aby sme sa vyhli chaosu, začneme uajprv s každým osve. Len dávajte, prosím, pozor, a ak nebudeste s dačím súhlasiť, hned sa prihláste. Okamžite sa ozvite. Ne-nechávajte nič bokom. Je to jasné?“

Nikto nepovedal nie.

„Výborne. Pán Goodwin ma informoval, že ste o byte vedeli všetci. Predpokladám, že vám bola známa presná adresa. Výnimku tvorí pán Oster. Chcel by ma niekto doplniť?“

„Ja som to nevedela.“ Beth Tigrová.

„Ani ja.“ Maud Jordanová. „Poznala som telefónne číslo, vedela som, že je to v Harleme, ale nič viac.“

„V portadku, ale beriem to, akoby ste to vedeli. Vám, slečna Tigrová, o tom mohol povedať pán Whipple, keď ste sa vidieli dennodenne tete-à-tete. Vy, slečna Jordanová, ste mali k dispozícii tele-

fónne číslo a zistíť si adresu, to je hračka. Väčšine nevynímam ani vás, pán Oster. Nech je akokoľvek nepravdepodobné, že by sa tam jeden z vás vybral a zabil Susan Brookovú, nie je to vôbec nemysliteľné. Túto možnosť nespustím zo zreteľa, i keď je samozrejme, ukrytá hlboko v mysli. Policia sa zaujíma, ako ste strávili kritický večer, ja si to zistovať nebude. Ak neskôr dačo poukáže na jedného z vás, potom uvidíme. Alibi býva zriedkakedy nesporné. To, čo ma...“

„Moment, prosím,“ skočil mu do reči Henchy. „Keď ste sa nás pýtali, či súhlasíme s vami, že Whipple ju nezabil, zdvíhol som ruku. Keby ste sa opýtali, či ju podľa nás nezabil ani nikto z prítomných, znovu by som zdvíhol ruku.“ Zahnezdil sa a pásou si buchol do kolena. „Ak chcete osloboďiť Whippa, v portadku, dúfam, že sa vám to podarí, ale nie za cenu, že to prišijete niekomu z nás!“

„Nechcem to nikomu „prišiť“, pán Henchy. Chcem nájsť toho, kto si to pred týždňom prišiel na seba sám.“ Wolfe pozrel na hodiny. „Takmer presne pred týždňom. Začnem vami, slečna Jordanová.“

„Ja?“ Zabudla zatvoriť ústa.

„Áno. Telefónat slečny Brookovej a odkaz, ktorý pán Whipple našiel krátko pred šiestou na svojom stole, sú veľmi dôležité. Primiesli ste odkaz vy?“

„Áno. O všetkom som vypovedala na policii.“

„Prirodzene. Odkaz ste prijali od slečny Brookovej?“

„Áno. V centrále.“

„Kedy asi telefonovala?“

„O štvrt na šesť. Čas sedemnásť pätnásť som za-písala na lístok.“

„Co vratela?“

„Chcela hovoriť s pánom Whippom. Keď som jej povedala, že je na porade, požiadala ma, aby som mu odkázala, že nepríde skôr ako o deviatej, alebo možno ešte neskôr.“

„Mohli by ste presne zreprodukovať jej slová?“

Zamračila sa a dlhý chudý nos sa jej ešte viac pretiahol. „Už som to skúšala. Na policii. Prihlásila som sa a povedala: Výbor pre občianske práva. Predstavila sa: Tu Susan, Maud. Prosím, spojte ma s pánom Whippom. Odpovedala som: Je na porade u pána Henchyho aj s hostami z Philadelphia a z Chicago. Ona na to: Odkázali by ste mi, prosím, že nebudem môcť prísť, až o deviatej, alebo trochu neskôr? Načo som rieka: Odchádzam o pol šiestej. Môžem mi nechať odkaz na stole, a ona súhlasila: Áno, samozrejme. Potom zavesila.“

Wolfe pozrel na mňa, a keď videl, že si všetko písem do notesa, pohľadom sa vrátil k nej. „Z hľadiska ďalšieho kroku musím vyjadriť polutovanie nad tým, že vás už vypočúvali na policii, ale nedá sa nič robiť. Pravdepodobne ste si to už zafixovali do pamäti, no i tak sa vás musím na to opýtať. Ste si istá, že ste sa zhovárali so slečnou Brookovou?“

Prikyvá. „Bola to ona. Pýtali sa ma, či by som to odprisať a zlavice svedkov, načo som vyhlásila, že odprisať by som to nemohla, pretože som ju nevidela, ale ak niekto jej hlas napodobňoval, musel by ma o svojich schopnostiach presvedčiť ešte aspoň raz.“

„Vždy vás oslovovala krstným menom?“

„Áno.“

„Nevšimli ste si pri rozhovore čosi nápadné, hocijakú maličkost?“

„Nie. Zaručene nie.“

„Vrávite „zaručene“, slečna Jordanová, pretože ste si to všetili do mysele. Máte zviazané ruky výpovedou na políciu. Je to veľká škoda, ale nateľaz nemám dôvod niečo namietat.“ Wolfe sa pohzeral okolo seba. „Toto je zrejme kritický bod. Eutujem, že som nehovoril so slečnou Jordanovou skôr, ako vypovedala na políciu. Ak predpokladám, že pán Whipple je nevinny, na čom trvám, musím sa zároveň domnievať, že slečna Brooková netelefonovala. Alebo...“

„Nie,“ zapojil sa Oster. „To nie je nevyhnutné. Mohla telefonovať a prísť skôr, ako sa nazdala. Otázku zostáva, či prišla pred Whippom a ako dlho pred ním, o čom jestvujú dôkazy. Pred ôsmou ju videli na okolí, v darčekovom obchode a v lažidlach. Prišla teda asi o hodinu prv ako Whipple a v tom to bude.“

Wolfe pokrútil hlavou. „Nebude. Zoberme si vráha. Keďže ním nie je Dunbar Whipple, volajme ho X. Vedel o byte i to, že sa slečna Brooková vráti zavčas, teda mu bolo pravdepodobne zráme, že príde aj pán Whipple. Bol by zazvonil — a dvere by mu otvorila slečna Brooková — a zabil u. keď Whipple mohol každú chvíľu prísť? Neverím. Stihol by to dôvod, kym sa objaví Whipple, alebo tesne predtým, aby sa stretli na schodoch či pri odchode z budovy? Túto teóriu odmietam. Myslím si, že X vedel jednak o telefonáte, jednak o tom, že Whipple príde až neskôr. Alebo sa dozvedel, že slečna Brooková mu telefonovala, alebo telefonoval sám, imitujúc jej hlas, a v tom prípade pôjde o ženu — alebo má spojenca, ktorý namiesto neho telefonoval. Preto vás, slečna Jordanová, potrebujem k ďalšiemu bodu. Kto okrem vás vedel o telefonáte?“

„Niktó.“ Záhyby na jej pol druha brade sa prehíbili, lebo zasa zabudla zatvoriť ústa. „Povedala som vám, že som hovor prebrala v centrálnej.“

„Spomínali ste to niekomu?“

„Nie.“
„Volala o štvrtf na šest. Odkaz ste napísali ihned?“

„Áno. O pár minút som odchádzala.“

„Kedy ste zanesli odkaz pánu Whippovi do kancelárie?“

„Pri odchode. Krátko predtým, ako som odišla.“

„Mohol ho nieko zbadať na stole u vás za pulmom?“

„Nie. Do môjho odchodu nik neprišiel a potom som ho už len odnesla.“

„Bol nieko v tom čase v miestnosti pána Whippa?“

„Nie.“

„Položili ste mu ho na stôl tak, aby ho bolo hned vidno?“

„Prirodzene, aby ho okamžite zbadal. Dala som ho pod fažidlo.“

Wolfe uprel pohľad na výkonného riaditeľa. „Pán Henchy. Dunbar Whipple mi vrazil, že porada sa skončila krátko po šiestej. Je to správne?“

Henchy prisvedčil. „Asi pôť až desať minút po šiestej.“

„Zúčastnil sa porady okrem vás aj nieko iný?“

„Áno. Pán Ewing, pán Faison a pán Oster.“

„Opustil nieko z vás miestnosť po pol šiestej, pred koncom porady?“

Adam Ewing vybuchol. „Toto je hlúpost! Cítime sa ako na škripco!“

Wolfe sa na neho pozrel. „Verím, pane, že ako vedúci propagáčného oddelenia vašej organizácie máte záujem odhaliť vrahovu čo najskôr a dokázať nevinu Dunbara Whippa. Vy rovnako ako ja si neželáte obviníť nikoho z prítomných. I ja som prispieval na Výbor pre občianske práva, Archie, akou sumou?“

„Posledných sedem rokov päťdesiatimi dolármí ročne.“ Sklonil som zrak smerom k slečne Tigrovej, aby som sa presvedčil, či to na ňu zapôsobí. Zrejme vôbec nie.

„Ten telefónický rozhovor je však dôležitým bodom. Ak slečna Brooková skutočne telefonovala, musíš zistíť, kto sa o tom mohol dozviedieť. Upozornil som vás, pán Oster, že ak chcete vyjadriť akúkoľvek námietku proti môjmu postupu, máte jazyk, tak hovorte. Chcete niečo povedať?“

„Nie,“ znala odpoveď právnika. „Myslím si, že to, o čom sa tu rozpráva, nie je podstatné, nie sme však na súde.“

„Možno, že to naozaj nie je podstatné. Mám vám zopakovat otázku, pán Henchy?“

„Nie. Odpoviem za seba. Ja som sa zdržal v miestnosti až do konca schôdze.“

„Ja nie,“ ozvala Cass Faison. Videl som ho z profilu: svetlo odrážajúce sa od jeho čierneho líca mu dodávalo ohromný lesk. „Mal som povinnosti a odišiel som asi o tri štvrtre na šest.“

„Vošli ste do kancelárie pána Whippa?“

„Nie. Chcem ešte povedať, že pochybujem, že ju zabil Dunbar Whipple, a iste nie tým obuškom, ale ak to urobil, dôfam, že dostane elektrické kreslo. Nech ju zabil ktokolvek, či je tu prítomný, alebo nie, dôfam, že ho dostane.“

„Aj ja,“ vyrazil zo seba Ewing. „Všetci v to dôfame.“ Ostrý pohľad svojich očí namieril na Wolfa. „Ak nenamieta Oster, neprotestujem ani ja. Vyšiel som na chvílu z miestnosti a odskočil som si na toaletu. Mohlo byť niečo po pol šiestej. Niem. Nevstupoval som do Whippovej kancelárie a nevedel som nič ani o telefonáte, ani o odkaze.“

„Tak sa nemáte prečo cítiť ako na škripce. Pán Oster, dovolte, ak nenamietate, zúčastnili ste sa porady?“

„Áno, rovnako ako pán Henchy bez prerušenia. O telefonáte som sa dozvedel od slečny Jordanovej doobeda nasledujúceho dňa.“

„Slečna Kallmanová, vošli ste v spomínanom čase do kancelárie pána Whippa?“

„Nie, nebola som tam.“ Položila si pohár na poličku medzi svojím kreslom a kreslom slečny Maud Jordanovej. „V úrade som sa zdržovala málo. Zvyčajne som bývala celý deň preč. Aj v ten deň som bola mimo.“ Samé minulé časy, i keď mi Henchy povedal, že u nich zostáva. Pravdepodobne to nehrá nijakú úlohu.

„Boli ste popoludní so slečnou Brookovou?“

„Nie. Bola som pracovne za istými ľuďmi v Brooklyne. O piatej malá Susan dajaké stretnutie so študentmi Newyorskéj univerzity.“

„Kedy ste ju videli naposledy?“

„V ten deň doobeda v úrade. Niekoľko sme sa tam stretávali, najmä v pondelok, aby sme si organizovali prácu, ale myslím, že by som vám mala povedať...“ Zmlklala.

„Prosím?“

„Hovorila som o tom na políciu. Často som jej

večer telefonovala kvôli tomu, čo treba oznámiť alebo vybaviť. Toho dňa mi doobeda spomínať, že večer ju môžem zastihnúť na wadsworthskom čísle. Krátko po pol deviatej som tam volala, ale nikto sa nehlásil.“

„Volali ste do bytu na Stodvadsiatej ôsmej ulici?“

„Áno.“ Wolfe zakrochkal. „Polícia pravdepodobne predpokladá, že ešte nebola doma. Ja sa domnievam, že bola už mŕtva. Ale o jej telefonickom odkaze o štvrt na šesť ste nevedeli?“

„Nie.“

„A vy, slečna Tigrová?“

Konečne som mal dôvod hľadiť priamo na ňu a spadol mi kameň zo srdca. Ešte som nikdy nevidel také chutné stvorenie. Mám dobrý zrak, nikdy ma neklame, a tak môžem potvrdiť, že mi halnice neboli umelé. Vysokým hlasom povedala Wolfovi: „Ja som ten odkaz videla. Na jeho stole. Prinesla som mu na podpis niekoľko listov.“

Wolfe na ňu hľadel celkom tak, akoby pozeral na Maud Jordanovú. Ale vedieť predsa muži „Ale čo... v tom prípade by ste mi hneď mohli povedať, ako ste strávili tri nasledujúce hodiny.“

Neprótestovala. „V práci som sa zdržala do pol siedmej nad listami, ktoré mi podpísal. Potom som si zajedla v reštaurácii a šla som domov študovať.“

„Študovať?“

„Ekonomiu. Chcem sa stať ekonómkom. Viete, kde bývam?“

„Nie. Kde?“

„V tom istom dome na Stodvadsiatej ôsmej ulici. Mám izbu na štvrtom poschodí. Kedysi Susan Brooková hľadala v Harleme byt, pýtala sa ma, či o niečom neviem, a náhodou bol na tretom poschodi jeden voľný. Keby som bola tušila...“

„Co?“

„Nič.“

„Boli ste toho večera vo svojej izbe?“

„Áno, od ôsmej až do rána. Určitý čas si na políciu myslí, že som ju zabil. Neurobila som to. Neopustila som svoju izbu, ani keď prišla polícia. Chceli ma zobrať kamsi na výsluch, ale odmietla som ísiť. To by ma museli zatkniť, ale nezatkli. Poznám práva občana. Na okresnú prokuratúru som išla na druhý deň. Rada by som sa vás na niečo opýtala. Sputovala som sa aj pána Ostera, ale zdá sa mi, že sa myšli, chcem sa teda opýtať vás. Ak nieko tvrdí, že spáchal vraždu, nemôžu ho usvedčiť len zato, že sa priznal, sú potrebné dôkazy. Je to tak?“

„Áno.“

„Tak pôjdem svedčiť a priznám sa, že som ju zabil. Pán Oster vrazil, že ma podrobia križovému výsluchu a spochybňa moju výpoved, lenže tomu neverím. Zodpoviem všetky otázky. Takto nebudú môcť usvedčiť ani jeho, ani mňa. Je tak?“

Wolfe zataf pery. Zhlboka sa nadýhol. Henchy s Osterom nahlas čosi zašomrali, ale nevšimal si ich. Znovu sa nadýhol. „Zaslúžite si úprimné slová, madam. Ste alebo malý odvážlivec, alebo hlúpa hus. Ak ste ju zabil, vystavujete sa riziku, ak ste ju nezabil, čaká vás výsmech. Ak ste ju zabil, radim vám, aby ste nikomu nič nevraveli, a hlavne mne nie. Ak ste ju nezabil, pomôžte mi nájsť muža, čo to spáchal. Alebo i ženu.“

„Ja som ju nezabil.“

„Potom zo seba nerobte hlupáka. Ten byt je rovno pod vašou izbou?“

„Nie, byt je vzadu, ja bývam vpred.“

„Nepočuli ste toho večera medzi ôsmou a deviatou dajaké neobvyklé zvuky?“

„Nie. Prvé neobvyklé zvuky sa ozvali, až keď prišla polícia.“

„Predpokladám, že pán Whipple vedel, že bývate o poschodie vyššie. Vrável mi, že zostal v byte až do príchodu polície, teda vyše pol hodiny. V takom stave mohol pocítiť neodolateľný popud poradiť sa s blízkym človekom, priateľom, ktorý je tak poruke. Neprišiel za vami?“

„Nie, neprišiel. Som rada, že u mňa neboli.“

„Prečo?“

„Lebo sa poznám — myslím si, že by som nebola schopná nezanechať na obušku svoje odtlačky.“

„Fuj. Ako viete, že by vám to dovolil?“

„Nepýtalaby som sa ho, bol by zostal u mňa v izbe.“

„V tom prípade som i ja rád, že za vami nešiel. Je to beztak dosť zamotané. Archie, poháre sú prázdne.“

Kedysi som šiel do baru po fľašku piva, počul som niekoľko poznámkov, ktoré možno vyniechať. Slečna Kallmanová vstala a pomáhala mi. Všetci si poslali další pohár okrem slečny Tigrovej. Jej bol ešte stále do dvoch tretín plný, nechcela ani viac ladu. Kým sme všetkých obslužili, Henchy už dopil, tak som fľašu bourbonskej položil na poličku medzi ním a Osterom. Rýchlo vycedil aj poslednú kvapku a znova si nial. Bola to dvanásťtročná whisky značky Big Sandy, ktorá stojí za trochu času. Čo sa týka mňa, zašiel som si do kuchyne po pohár mlieka. Chcel som prejať lojalitu slečne Tigrovej. Najradšej by som bol vyhlásil, že ak si nedá ona, nebudem piť ani ja, ale pravda je taká, že odvtedy, čo mi raz kvôli štyrom kalištjom martini a privelkej snahe o spoločenskost unikla dôležitá vec, obmedzuju sa pri podobných príležitostach len na jednu dávkou. Pri návrate do kancelárie rečil Oster:

„... preto som nenamietal, ale je to nepodstatné. Čo záleží na tom, či nieko vedel o telefonáte a o odkaze? Predpokladajme, že som odkaz na Whippovom stole uvidel. Dozvedel by som sa, že pred deviatou sa pravdepodobne neobjaví, ale vedeť by som zároveň i to, že Susan nebude doma. Teda by som ta nešiel o ôsmej, ani na návštevu, ani preto, aby som ju zabil. Nebolo by času písť pred Whippom. Z tohto dôvodu to považujem za nepodstatné.“

Wolfe prikývol a položil pohár. „Zrejme, ak by to bolo také jednoduché, ale nie je. Rozhodujúce je, že ak ste videli odkaz, dobre ste vedeli, že Whipple nepríde skôr ako okolo deviatej. Počas dvoch nasledujúcich hodín, medzi šiestou a ôsmou, ste si mohli zistíť — ako, na tom nezáleží, sú rôzne možnosti — že slečna Brooková zmenila svoj plán a príde včas. Mohli ste ju dokonca stretnúť, zámerne či náhodou, a pod nejakou zámenkou išť do bytu spolu s ňou.“

„Možné to je,“ Oster našpulil ústa, rozmýšľal a potom vystrčil bradu, až mi napadlo, či sa zasa nechystá prebrať iniciatívu. No iba zvolal: „Chcete ignorovať skutočnosť, že o odkaze vedel aj ktosi iný ako slečna Tigrová?“

„Nie, to som si nechal v zálohe, ale ak to chceťe počuť teraz...“ Wolfov pohľad zablúdil doprava. „Má, prirodzene, na myslí vás, slečna Jordano-

vá. Odišli ste z úradu o pol šiestej. Ako ste strávili ďalšie tri hodiny?"

"V očiach sa jej objavil záblesk, aký by som od nej nečakal. „Nie tak, aby ste ma mohli upodobiť z vraždy," odvrkla.

"Dobre. Však nič zlé nepredpokladám. Iste ste o tom hovorili na policii, tak prečo by ste to neprezradili aj mne. Slečna Tigrovej sa so všetkým zdôverila."

"Ach, ved povieš. Presne to, čo som povedala ti. Cestou domov som sa zastavila na troch mestách a nakúpila som si: knihu, pančuchy, smotanu, chlieb a uhorky, šla som domov, uvarila si večeru, najedla sa, prečítala si knihu a ľahla som si."

"Akú knihu?"

"Skupina. Od Mary McCarthyovej."

Wolfe vystrúhal grimasu. Prečítal si z nej dve kapitoly a odhodil ju. „Kde bývate?"

"Mám malý byt na Štyridsiatnej siedmej ulici neďaleko Lexington avenue. Som celkom sama."

"Vy si to aspoň uvedomujete. Veľa ľudí o tom nevie. A teraz, madam, k bodu, ktorým sme sa zatajili nezaoberali. Aký je váš názor na černocha, čo sa chce oženiť s beloškou?"

Znovu ten záblesk. „To je moja vec."

"Mňa osobne do toho nič. Ale veľmi sa ma to týka ako človeka, ktorého pán Whipple poveril úlohou nájsť vraha Susan Brookovej. Ak jestvuje nejaký dôvod, prečo nechcete odpovedať, ja..."

"Nemám nijaký dôvod. Je to bezčivost a hotovo. Každý z VPOP môj názor pozná, aj iní. Každý má právo na ženbu či vydaj podľa vlastného výberu. Oženil sa so ženou svojho srdca, vydal sa za muža, svojho srdca je právo dané bohom."

"Teda ste nič nenamietali proti vztahu pána Whippela a slečny Brookovej?"

"To nebola moja vec. Okrem toho som si myslia, že ak sa za neho vydá, všetky peniaze zasvätila našej veci, a to by bolo skvelé."

"Všetci sme tak uvažovali," doplnil Cass Faison. "Alebo takmer všetci."

"Ja nie," vyhlásil Adam Ewing. „Ja som bol výnimkou. Z hľadiska reklamy a propagandy som to nepokladal za veľmi múdre. Bol som presvedčený, že by to bola hlúpost. Som ochotný vyložiť vám svoj názor oveľa presnejšie. Rečil som už pred početnejším poslucháčstvom, ako je toto, a mnohokrát rasovo rôznorodým. Peniaze a sex tvoria rub a lice, každej opozícii voči občianskym právam takisto ako všetkých ostatných spoločenských vzťahov. Sobáš je biely a čiernym je ako červená plachta na dráždenie býka." Gestikuloval.

"No nijakú ženu by som nezabíjal, aby som ju od toho odradil. Nie som zabijak. Nech sa zabíja naša opozícia."

"Ja tvorim ďalšiu výnimku," pripojila sa Beth Tigrovej. „Nevidela som v tom nič skvelé."

"Súhlasite s pánom Ewingom?"

"Nie, to je čosi iné. Chcem povedať len toľko, že som ich vztah nepokladala za skvelý."

"Slečna Kallmanová?"

Rae Kallmanová pokrútila hlavou, ale ústa netvorila.

"To značí, že ste to neschvaľovali?"

"Nie, to znamená, že som Susan vysvetlila, čo som musela. Bola jedinou osobou, pred ktorou som mala právo o tom hovoriť, a je mŕtva. Policii sa to nepodarilo zo mňa vypáčiť a nedokázete to ani vy."

"Nebudem sa o to vôlebe pokúšať. Pán Henchy?"

Odkašla si. Keby som popíjal bourbonskú jeho tempom, i ja by som si musel odkašlať, aj zo dva razy. „Vcelku som to schvaľoval. Sobáš je výsostne súkromná záležitosť, ale pokialo si o záujmy organizácie, súhlasil som s pánom Faisonom. Bol som si vedomý, že výhody prevážia nevhody. Vo svojej pozícii musím uvažovať realisticky. Slečna Brooková bola veľmi bohatou ženou." Načiahol sa za pohárom.

"A vy, pán Oster?"

Právnik pyšne zdvíhol hlavu. „Wolfe, viete, že tu sedím a všetko prijímac. Nechávam vám toľko voľnosti, koľko si želáte. Ale aby ste sa pýtali práve mňa na názor o černochovi, čo sa ožení s beloškou – ako ďaleko chcete ešte zájsť? Pošlem vám časopis s článkom, ktorý som napísal pred štvormi rokmi. Každý jedinec civilizovaného ľudstva na zemi je výsledkom kríženia. Príroda s tým, zrejme, súhlasí, preto musím i ja. Nechcem protirečiť prírode."

"Ani v tomto konkrétnom prípade ste nezastávate zvláštny postoj?"

Celkom určite nie."

Wolfe si nalial pivo a vyprázdnil fľašku. Položil ju na stôl a poobzeral sa vpravo i vľavo. „Pripruštam," vyhlásil, „že vela z toho, o čom sme tu hovorili, bolo pravdepodobne zbytočné. Domnievam sa, že sme skutočne strácali čas, pretože na rôzdiel od slečny Jordanovej sa nemôžem zbaviť počutia, že slečna Brooková vôlebe netelefonovala. Moja domnenka sa mi páči, v mnohom ma pritahuje." Pozrel na moju čašničku-asistentku. „Slečna Kallmanová, vráveli ste, že slečna Brooková mala v ten deň o piatej schôdzku. Viete, kde sa konala?"

„Na Newyorskéj univerzite, ale neviem, v ktorej budove či miestnosti."

"Môžete to zistiť?"

„Áno, veľmi ľahko."

„Aj mená niektorých účastníkov?"

„Jedno meno vám môžem poskytnúť hnede. Bill Magnus. William Magnus. V práci mám jeho adresu a telefónne číslo. Môžem vám zaobstaraf i ďalšie mená. Stretli sme sa minulý týždeň. Bolo za mnou vela ľudí, kvôli Susan..."

„Schôdzka sa teda konala a Susan sa na nej zúčastnila?"

„Áno."

„Ak dovolite, pán Goodwin vám ráto zavoláva kvôli adrese pána Magnusa."

„Radšej zavolám sama. Nikdy neviem, kedy tam budem a kedy nie."

„Budeť tak láskavá?"

„Samozrejme."

„Ja som s Magnusom hovoril," povedal Oster. „A prirodzene, aj polícia. Nezistite nič, z čoho by ste mohli robiť primerané závery."

Wolfe pregľgal pivo. Večer sa schýľoval k veľkému pivárskemu posedeniu, namiesto jednej-dvoch fľašiek vypil už tri. Položil pohár a oblihol si pery. „Vždy existuje možnosť, že sa vynorí nejaký náznak, a pán Goodwin je na to odborník. Nemôžem hovoriť za vás, polícia sa však určite uspokojovala s tým, že Susan Brooková naozaj telefonovala, ale ja nie. Ak jestvuje..."

Zazvonil telefón. Obrátil som sa a zdvíhol slúchadlo. „Byt Nera Wolf..."

„Archie, tu Saul. Tuším budeme mať čosi mastné."

„To sa nám hodí. Máme spoločnosť. Nezavesuj." „Dobre."

Sťačil som gombík, vstal som, obišiel kreslá, len dvadsať centimetrov vedla pleca slečny Tigrovej, vošiel som do kuchyne, stiahol po telefóne na stole, za ktorým raňajkujem.

„Goodwin."

„Znáte to, akoby som počul poručíka Rowcliffa." „Neprehľadaj. Ja sa nezajakávam. Tak ako?"

„Stalo me to dvadsať dolárov. Nájdú sa garáž-majstri, ktorých štedrá ruka zlákala. Brookovci majú dva herony: jeden sedan a jedno kombi. Pán Broke používa kombi, od pondelka do piatka sa v ňom vozí do laboratória v Brooklyne. V pondelok druhého marca ho vrátil asi o polnoci. Pani Brooková si v ten večer vybraťa v čase medzi siedmou a ôsmou z garáže sedan. Garážmajster odhaduje, že mohlo byt približne trištvrte na osem. Vrátila sa o hodinu, najviac o pol druha hodiny."

„Saul, si zlatý. Až na to, ako hráš poker. Bude o tom rozprávať ďalej?"

„Nie, poprel by aj to, čo povedal mine. Musel som prisahat, že jeho meno nikde nepadne. Šlo mi iba o informáciu, rozumieš?"

„Áno. Nakľaľ vylučuješ možnosť, že ti vyhovel, len aby si za svoje peniaze dostal slušnú protihodnotu?"

„Tak počúvaj. To by som ti predsa povedal."

„Prepáč. Iste máš poznávaciu značku a farbu. Ako bola obliečená?"

„To si nevšimol."

Saulovi netreba klášť hlúpe otázky. Napríklad, či odišla a prišla sama. „V poriadku," povedal som, „aj keď nie je vrahom, klame, až sa tak práší. Wolfe končí posedenie s uzavretou spoločnosťou a troma fľašami piva. Je medzi nimi čokoládovo-zlatohnedé dievča. Ak sa nechce rozglejtiť, radšej ju ani nechci vidieť. Bez urážky, ale musím sa k nim vrátiť. Kde sú?"

„V telefónnej búdke. Medzi Šesťdesiatou štvrtou a Lexington avenue."

„A kam sa zberáš?"

„Do posteľe. Je skoro polnoc."

„Ak sa ti neozveme ešte dnes, zavoláme ráno. Nečúraj sa, dobre?"

Vyhľásil, že sa nebude. Položil som slúchadlo a minútu som nepohnute hľadal na aparát. Zasa pôjde o čosi, čo Wolfe nenávidí a čo neteší ani mňa. Za predpokladu, že v Harleme bola, nájsť niekoho, kto ju tam v ten večer videl, je práca pre celú armádu. A ista na ňu s hotovým faktom a neuviesť, odkiaľ informácia pochádza, je veľmi chúlostívá vec. Vstal som, zahrešil tak, že to tu nehodno uvádzat, vysiel som do halu a videl, že večierok sa skončil. Dvaja stáli už na konci chodby, ostatní sa vyrácali z kancelárie okrem Paula Whippela, ktorý sa zhováral s Wolftom pri stole.

Rozhodol som sa, že im pomôžem pri obliekaní, a zámerne som si vybral kabát slečny Maud Jordanovej, aby slečnu Tigrovej obliekol niekto druhý. Nechcel som vzbudíť dojem, že poslúcham na kývnutie či na zavolanie. Keď vysiel Paul Whipple, držal som jeho kabát v ruke. Odchádzal posledný.

Ked som sa vrátil do kancelárie, Wolfe rozsvietil lampu, na čítanie a otvoril si Knaza a chôristu. Tak to má byť: vždy mi zostane robiť spoločnosť, ktorým poupratujem a trochu si oddýchnem. Keď si šiel ľahnúť a nechal by celý nepriehodok na mňa, v istom zmysle by to značilo, že som iba sluhom,

preto vždy ostane pri mne. Keď ma zbadal vstupovať, spýtav sa na mňa zahľadil.

Prikývol som. „Saul. Pani Brooková rada zabúda. V pondelok druhého marca večer asi o trištvrte na osem si z garáže vytiahla auto a vrátila ho ta o hodinu, možno neskôr. Saul vyvalil dvadsať dolárov na garážmajstra a slúbil mu, že to zostane medzi nimi. Bola sama."

Zakrochkal. „Nech ju parom berie."

„Presne tak. Saulovi som vravel, že ho zavoláme ešte dnes večer alebo zajtra ráno. Dáte mi nejaké pokyny?"

„Už sme mali dávno byť v posteľi. Poprosíte Saula, aby sa tu okolo jedenastej zastavil. Ak nezatelefónuje slečna Kallmanová, zavolajte jej vy."

„V poriadku. Chcete sa stretnúť s Magnusom?"

„Ja nie. Stretnete sa s ním vy."

Čo značí, že on sa zaoberá len prefíkanejšími. Zobrať si knihu a ja som začal odnášať poháre. Pohár slečny Tigrovej bol ešte stále do dvoch treťín plný. Škoda dobrého ginu značky Folansbee.

9. KAPITOLA

Klamstvo Dolly Brookovej je znakom neochoty spolupracovať. I keby sme do hry zatiaľ hľadali a prišli a prišla sama. „V poriadku," povedal som, „aj keď nie je vrahom, klame, až sa tak práší. Wolfe končí posedenie s uzavretou spoločnosťou a troma fľašami piva. Je medzi nimi čokoládovo-zlatohnedé dievča. Ak sa nechce rozglejtiť, radšej ju ani nechci vidieť. Bez urážky, ale musím sa k nim vrátiť. Kde sú?"

Lež najprv o Williamovi Magnusovi. Rae Kallmanová sa ozvala, práve keď som raňajkoval v kuchyni a napchával som štvrtou domácou klobáskou a tretou dolkou. Zistila, že Magnusovo telefónne číslo má doma, a už mu i zavolala, aby ho stihla ešte pred odchodom do školy. Teraz je na fakulte, kde sa zdrží do pol piatej, takže ho máme očakávať niečo pred piatou. Keď som sa opäť vrátil k klobáške a dolkám, uvažoval som o skutočnosti, že slečna Kallmanová preukazuje väčšiu ochotu, než o akú sme ju žiadali; slúbila len zadoviaziť adresu a telefónne číslo. Niekedy — nie veľmi často, ale predsa — má taký detail určitý význam. Chcela ho varovať? Prečo? V kútku duše som na to neprestal myslieť ani v kancelárii pri otváraní raňajšej pošty.

Ked päť minút pred desiatou zazvonila naša Šťastná náhoda, ešte som nevedel, že je to jej posol, a už vôlebe nie, keď som ho zbadal na prahu. Peter Vaughn bol pre mňa zatiaľ len veľkou výzvou. Nechcel som vzbudiť dojem, že slečna Tigrovej bola včasne očakávaná. Keď vysiel Paul Whipple, držal som jeho kabát v ruke. Odchádzal posledný.

Ked som sa vrátil do kancelárie, Wolfe rozsvietil lampu, na čítanie a otvoril si Knaza a chôristu. Tak to má byť: vždy mi zostane robiť spoločnosť, ktorým poupratujem a trochu si oddýchnem. Keď si šiel ľahnúť a nechal by celý nepriehodok na mňa, v istom zmysle by to značilo, že sa veľmi rád pôzvovára so mnou. V tom asi dačo bude,

či nie? Uviedol som ho do kancelárie a prisunul mu stoličku k môjmu stolu. Posadil sa, ledva otváral ústa, pošúchal si červené, spuchnuté oči, najprv prstami, potom dlaňou.

„Už štyri noci som nespal,“ vyrieckol.

Prikývol som mu. „Vidieť to na vás. Uplynuli štyri noci, čo ste tu boli aj so svojimi nastávajúcimi príbuznými. Keby som bol ako Wolfe, opýtal by som sa vás, či ste jedli. Keďže ním nie som, pýtam sa: nápijete sa niečoho? Hádam kávy?“

„Nie, ďakujem.“ Usiloval sa na mňa hľadieť, ale v skutočnosti len žmúril. „Poznám niekoľko ľudí, ktorí sa s vami stretli, a podľa toho, čo mi povedali, sa radšej porozprávam s vami ako s Wolfom. Trvali mi, že ste tvrdý, ale priamy a ľudskejší.“

„Usilujem sa.“

Nepočul ma. Bol v stave, keď sa človek natoľko sústredí na to, čo chce povedať, že nič nevníma.

„Som v pekelnom zovreti,“ začal. „Zabfđol som do nepríjemnej situácie. Najprv vám musím vysvetliť, že nie som Kennethovi ani Dolly ničím zviazaný. Ani oni mne. Spoznal som ich prostredníctvom Susan pred troma rokmi. Zoznámili sme sa a navštěvovali sme sa iba kvôli tej. Takže neocítim... moment Nepovedal som vám, že ide o dôvernú, záležitosť. Naozaj dôvernú...“

Pokrútil som hlavou. „Len potiaľ, pokial to nesúvisí s vraždou. Nemôžem sklamat tých, ktorí o mne vyhlasujú, že som priamy. Povedzme si to takto: nič z toho, čo mi tu odhalíte, neprezradím, ak tým nedospejeme k odhaleniu vraha. Všetko ostatné je a zostane dôverným. Jasné?“

„Áno.“ Svalmi na jednej strane krku mu šklbilo. „Predpokladám... no dobre. Pripúšťam, že myslím na seba. Na policiu som klamal.“

„Keby som mal páták za každú lož, ktorú som im narožprával ja, plavil by som sa dnes na vlastnej jachte po Karibskom mori. Čo ste chceli tým, necítim...“

„Ako?“

„Povedali ste necítim, a odmlčali ste sa.“

„Už ne... ach, áno. Necítim, že by tu šlo o nejakú lojálnosť. Neviaže ma voči nim nijaký záväzok. Povedal som, že mám na myslí seba, čo je pravda, lenže mám ešte aj svedomie. Je to staromódne slovo a nie som ani nábožensky založený, ale neviem sa inak vyjadriť. Preto som nemohol spávať. Nevydržím — pamäťate, v piatok večer sme sem prišli z Wolfa vytiahnut, z čoho usudzuje, že ten muž je nevinný, ale nepochodili sme. Chcem, aby ste mi to povedali. Dôverne. Iba mne.“

Začínalo to vyzerať sľubne. To, čo ho hryzie, by mohlo byť pravdepodobne užitočné. Tieto drobnosti prinajmenšom zdvojnásobujú jeho nevinu. Usiloval som sa. „Ak vám to pomôže zaspäť,“ riekoval som. „Veľmi by som vám to chcel povedať, lenže potom by ma už nik nemohol nazvať priamym človekom. Dunbar Whipple je klientom Nera Wolfa a ja pracujem pre neho. Pozrite. Čitali ste ten článok v *Gazette*. Pán Wolfe ešte nikdy neprijal klienta, ktorý by bol podozrivý z vraždy, ak by neexistovala čo len malá nádej, že je nevinný. Whipple je určite nevinný, to viem i ja. Jediný spôsob, ako to dokázať, je nájsť vraha. Viac vám nemôžem prezradíť, ani inak uspokojoji vaše svedomie.“

Pokúšal sa sústredí na mňa pohľad bez žmúrenia. „Ja to nevydržím,“ povedal, „a ani nechcem. Nevinný človek, zadržaný pre vraždu len zato, že

ja nemám dosť odvahy...“ Zatvoril oči a pokýval hlavou z boka na bok.

„Pozrite,“ navrhol som mu, „vráťme sa k veci. V čom ste klamali políciu?“

„V tom, kde som bol. Toho večera. Klamal som aj Wolfovi. Nebol som celý večer v klube. Po večeri som hneď odišiel a zdržal som sa vonku viac ako dve hodiny.“

Mal som na jazyku pripravený otázku: kam ste išli, ale mlčal som. Čosi ma zabrzdilo. Človek ani nevie, odkiaľ sa vezme jeho predtucha, keby to vedel, nebola by to už predtucha. Za tri sekundy som si všetko uvážil, a keďže sa mi to pozdávalo, vyslovil som: „Iste. Odišli ste opatrovať diefa Dolly Brookovej, lebo ona si vzala auto a šla preč.“

Prestal žmurmkať. Vyvalil oči. „Prepánačana, ako...“

Vystrúhal som grimasu. „Práve ste videli dedukovať detektíva. Viem, že si asi o trištvrtre na osem vybraťa z garáže auto a vrátila sa približne po hodine či pol druhu hodiny. Pochyboval som, že by nechala osemročné dieta samotné. Potom sa tu zjavíte vy a jasne vyhlásíte, že vás voči nim neviaže lojálnosť, vzápäť sa priznáte ku klamstvu o večere v klube. Dedukoval som.“ Zdvihol som ruku. „Bola to bračka. Tak, teraz je všetko vonku, musíme to len trochu usporiadat. Kam odišla autom?“

Vôbec nežmurmkal. „Teda vy ste to vedeli. Nemusel som... Som veľký hlupák. Ako ste na to prišli?“

„Dôverná informácia. Rešpektujeme svojich informátorov, vás nevynímajúc. Kam...“

„Vedeli ste to už v piatok?“

„Nie. Dozvedeli sme sa to včera večer. Kam šla tým autom?“

„Nemusel som vôbec chodiť. Vstal, ale nohy ho neposlúchali. „Už ste to vedeli.“ Obrátil sa a vykročil.

Pohol som sa a stál som na polceste medzi ním a dverami. „Naozaj ste veľký hlupák,“ potvrdil som. „Otázku zostáva, či sa priznáte radšej mne, alebo políciu.“

Začal zasa žmurmkať. „Trvali ste, že rešpektujete dôverné správy.“

„Hlúpost. Viete, čo som povedal. Sme radi, ak nemusíme policiu vešať nič na nos. Ani o vás, ani o nikom inom, len nech nájdeme vraha. Vy však neodídete, pokým, po prve, neodpoviete na moje otázky, lebo, po druhé, sem zavolám poliša a budete odpovedať jemu. Ráchte si vybrať.“

Začínalo to vyzerať sľubne. To, čo ho hryzie, by mohlo byť pravdepodobne užitočné. Tieto drobnosti prinajmenšom zdvojnásobujú jeho nevinu. Usiloval som sa. „Ak vám to pomôže zaspäť,“ riekoval som. „Veľmi by som vám to chcel povedať, lenže potom by ma už nik nemohol nazvať priamym človekom. Dunbar Whipple je klientom Nera Wolfa a ja pracujem pre neho. Pozrite. Čitali ste ten článok v *Gazette*. Pán Wolfe ešte nikdy neprijal klienta, ktorý by bol podozrivý z vraždy, ak by neexistovala čo len malá nádej, že je nevinný. Whipple je určite nevinný, to viem i ja. Jediný spôsob, ako to dokázať, je nájsť vraha. Viac vám nemôžem prezradíť, ani inak uspokojoji vaše svedomie.“

„Ak vám odpoviem,“ hovoril, „musím vám povedať všetko.“

„Výborne. Začnite.“

Chvíľu mu trvalo, než sa rozhodol. „Viete, že som sa chcel so Susan oženiť.“

„Aj tak sa to dá povedať.“

„Presne tak, ako vám vratíme. Vedeli sme o tom byte. Všetci sme to vedeli — jej matka, Kenneth, Dolly a ja. Vedeli sme, že sa emocionálne angažuje v hnúti za občianske práva. Jej matka a Dolly sú

mysleli, že sa citovo viazala aj na toho muža, Dunbara Whipple, lež ja nie. Zdalo sa mi, že Susan cípem, a ešte stále si to myslím. Vy jej rozumieťe?“

Nemalo zmysel prilevať olej do ohňa. „Nepoznal som ju. Nechcem nič iné, len nájsť vraha.“

„Nuž, ja som ju poznal. Chápal som ju. Jej matka a Dolly mi stále zdôrazňovali, že musíme niečo urobiť, ja som si však mysel, že je lepšie nechať ju, aby sa so všetkým vyrovnila sama. Večne omielali ten byt, hanbu a škandál, aký Susan privolá na celú rodinu. Asi pred mesiacom Dolly vyhlásila, že ak nič nepodniknem ja, pustí sa do toho ona. Kennethovi nevrávela nič, lebo vedela, že by nezáhlásil, ale mne sa priznala. Raz večer, keď bude Kenneth v laboratóriu, príde jej matka varovať chlapca a sama si zistí, čo sa v byte deje. Určitým spôsobom som to sice neschvaloval, ale súhlásil som, lebo som bol presvedčený, že nezistí nič závadné. Rozumieťe mi? Chápete moju situáciu?“

Prikývol som. Aká situácia pre dospelého muža, ktorému, ako dúfame, pracuje mozog výborne. Nemal som na myslí farbu pleti, to bolo bezvýznamné.

„Dobre,“ pokračoval, „teda takto to bolo. Toho večera, v pondelok druhého marca, som večerál v klube, keď ma odvolať k telefónu. Bola to Dolly. Matka nepríde, lebo je chorá, a prosila ma, aby som prišiel dávať pozor na chlapca. Asi som mal odmlietnuť, nuž ale súhlásil som. Prišiel som krátko po ôsmej. Okamžite odišla a...“

„Moment. Podľa našich informácií si auto z garáže vyzdvihla asi o trištvrtre na osem.“

„Potom je vaša informácia nesprávna. Odišla z domu asi osem desať a garáž je o štyri bloky ďalej. Preboha, čo mi neveríte? Ani keď vám vratíme, čo sa stalo? Ved som si to tisíc ráz znova a znova preberať.“

„Dobre, verím.“

„Boh vie, že viem, ako to bolo. Prirátaťte desať minút na cestu do garáže, kde si vybraťa auto, a ďalších desať na cestu na Stodvadsiatu ôsmu ulicu a...“

„Asi trochu viac, pätnásť.“

„Nie. Priamo cez Park avenue, a k tomu vo večerných hodinách. Včera som tadiel dva razy prešiel a meral čas. V oboch prípadoch som to urobil za deväť minút a šiel som priemernou rýchlosťou. Dorazila tam krátko po pol deviatej, zaparkovala auto a vyšla hore. Vybehlá na druhé poschodie, pred bytom niekoľko minút postála, a načúvala. Keďže nič nepočula, zaklopala a čakala ďalšiu chvíľu, ale nič. Vratíva sa len tolko, koľko mi sama povedala. Zíšla dolu, prešla na druhú stranu ulice a zostala stáť. Čoskoro sa objavil Dunbar Whipple a vošiel do domu. Chcela...“

„Poznala Whipplea?“

„Stretla sa s ním už prv. Susan ju zobraťa na pári schôdzok výboru. Chcela sa vrátiť do bytu, ale bála sa. Šla k autu, ktoré úmyselne zaparkovala za róhom, a vrátila sa späť do garáže a hned domov. Povedzme, že na to potrebovala ďalších dvadsať minút, teda Whipple vošiel asi päť minút po deviatej. Domov stihla prísť presne o pol desiatej.“

„A povedala vám, čo sa stalo?“

„Áno.“

„Ako — hm — ako vyzerala?“

„Bola rozrušená. Myslela si, že sa jej podarilo

dokázať, ale inčia nepresvedčila. Predpokládal som, že Susan vôbec nebola doma, lebo Dolly dvakrát klopala, a ona neotvárala. To druhé dievča z VPOP býva v tom istom dome. Susan mi o nej rozprávala. Whipple mohol ísť za ňou. Pustili sme sa do hádky, preto som sa zobraťa a vrátil do klubu.“

Premeral som si ho. Bol na neho skutočne žalostný pohľad. „Povedzte mi ešte čosi. Pýtam sa len zo zvedavosti. Prečo ste tak veľmi chceli vedieť, z akého dôvodu považujeme Whipplea za nevinného, keď ste čertovsky dobre vedeli, že je naozaj nevinný?“

„Ja som nevedel.“

„Ale určite ste vedeli. Sú len dve možnosti. Alebo bola Susan už mŕtva, keď Dolly prišla, vtedy jej neotvorila, alebo otvorila, Dolly vošla dnu a zabila ju. V oboch prípadoch päť minút po deviatej už nežila. Nehovorte, že ste si to nevedeli takto predstavili.“

„Pravdaže, áno. Ale nebolo to veľmi isté. Niekoľko ľudia na každé zaklopanie neotvárajú.“

„Hlúpost. Ani sa nečudujem, že vás hrýzlo svedomie. Mysleli ste si, že ju Dolly zabila, a vy ste jej pritom pomáhali tým, že ste sa starali o dielu.“

„Nič takého som nepovedal a ani nepoviem.“ Znovu žmurmkal. Keby mal namiesto viečok kŕidla, už by lietal okolo sveta. Opýtal sa: „Čo urobíte?“

Pozrel som sa na hodinky: 10.43. „Nič, aspoň najbližších sedemnásť minút celkom nič. O jedenásť zíde pán Wolfe zo skleníka. Radil by som vám — ach, mám ešte jednu otázku. Vie o tom, že ste sa rozhodli priznať?“

„Nie. To by bolo... kruté. Usilovala by sa ma do toho odhovoriť.“

„A chcete sa jej teraz priznať?“

„Nie.“

„Správne. Nepriznajte sa. Radil by som vám, aby ste si pospali. Teraz, keď to z vás spadlo, vám urobí dobre aspoň dvanásť hodín spánku. Máme tu iba s voľnou posteľou. V takomto stave by vás mohlo na prvom prechode zrazíť auto.“

Pokrútil som hlavou. „Idem domov. Bože, ako to znie, idem domov!“ Postavil sa na nohy a jednou rukou sa pridržal stoličky, aby nespadol. „Nechcem, aby ma Wolfe videl. Nerozumel by som mu dobre. Nezmohli by ste mi povedať, čo podniknete?“

„Ani netuším. Šéfkuchárom je Wolfe, ja len obšívam pri hrncoch. Pokial ide o vaše klamstvo pred policiou, zabudnite na to. Keby im ešte nikto neklamal, mnohí z nich by už dlhé roky boli bez práce.“ Vstal som. „Ak by sa stalo, že sa vám budú chcieť ozvať, budem vás varovať.“ Dotkol som sa jeho paže. „Chodte, dífam, že sa po ceste nezosypte.“

Mládenec stál ako tak na vlastných nohách. Podal som mu kabát a klobúk, otvoril dvere a chcel som ho vyprevadiť cez verandu, ale rozmyslel som si to, lebo ak by ani toto neurobil sám, ako by sa potom dostal až domov. Postál som ešte v surovom marcovom vetriku a sledoval ho až k Desiatej Avenue, kde skôr či neskôr chytí nejaký taxík smerom z mesta. Zo srdca mu spadol desattonový balvan a musí si na svoje uvoľnenie privyknúť.

Už dávno zašiel za roh, ale ja som ešte stál a dýchal čerstvý vzduch. V duchu som sa sputoval, či som ho nemal zdržať kvôli ďalším otázkam. Napríklad za predpokladu, že ju zabila Dolly, či to mala v pláne, alebo sa rozhodla až na mieste. Mo-

hol som sa ho popýtať, či Dolly vie napodobňovať druhých a či ju náhodou niekedy nepočul imitoval hlas Susan do telefónu. Wolfa to bude iste zaujímať. Mohol som vyzvedieť, čo povedala Dolly po návrate, podľa možnosti jej celkom presného slová. Keby bola spáchala vraždu, keby svojej svagrinej rozmliaždila obuškom lebku, musela by sa nejak prekonať, a nie raz. Napadlo mi zo štyri-päť ďalších možností, na ktoré som prv nepomyslel, keď sa znútra ozvalo zahrmenie.

„Čo to tam vonku vystrájate?“

Zahrmenie som naspať: „Dýcham!“, vošiel som dnu, zatvoril dvere a nasledoval ho do kancelárie. Bolo zbytočné začínať rozhovor skôr, ako uloží do väzby halúzku Phalaenopsis Aphrodite a prezrie si poštu. V určitom zmysle to chápe ako svoju povinnosť. Podozrievam ho, či zakaždým nedúfa, že mu dajaký zberateľ a pestovateľ odkiaľsi z Hondurasu nepíše o objave čisto modrej orchidey a zdarma mu ju letecky neposiela, len aby mu za to či za ono preukázal svoje uznanie.

Toho rána tam však nebola. Poštu otváram prvý ja. Odložil listy nabok a obrátil sa ku mne.

„Čo nového s pánom Magnusom?“

Pride dnes popoludní. Zorganizovala to siedna Kallmanová ešte prv, ako som sa naraňajkoval. Bola prvejmi ochotná, čo nemusí byť bezvýznamné. Ale mám pre vás čosi zaujímavéjšie: viem, kam šla toho večera Dolly Brooková svojim autom.“

„Naozaj?“

„Áno, pane. Bol tu Peter Vaughn a skoro hodinu sme si tu hrkotali. Pred chvíľou odšiel. Myslím, že netreba zopakovať celý rozhovor, zhŕniem to.“

Začal som rozprávať. Nie slovo za slovom, ale obšiahol som všetky fakty. Po prvých vŕtach sa pochopil do kresla, sklonil bradu a zatvoril oči ako vždy, keď zamestnáva iba svoje uši. Keď som skončil a vysvetlil mu, že som ho nechal odísť, pretože, ako mi polichotil, viem byť ľudskej, asi minútu sa nepohol a potom otvoril oči.

Hudral, „Nie ste ľudskej ako ja, ste len pristupnejší, spoločenskejší a zraniteľnejší.“

„Zasa slovičkárenie. Pustime sa do veci hneď?“

„Nie. Máme oveľa súrnejšiu prácu. Nie je možné, aby svedectvo pána Vaughna bolo podvŕhnuté?“

„Ani nápad. Je veľmi otvorený. Silne pochybujem.“

„Zabila ju tá ženská?“

„Tu pomlčím. Pochybujem, lenže v tomto prípade ma vedú iné pohnutky. Rozumiem ženám lepšie ako Vaughn; dúfam, že radšej sa nevyjadrim. Jedným zreteľným motívom je trochu slabý. Ak to vykonala, aby pomohla rodine vybúdnut zo škandálu, ako pochopil nový škandal? Pochybujem.“

Naroval som. „Zabila, nezabila, ešte dnes by mohli Whipple prepustiť. Najneskôr zajtra.“

„Istotne, ak sa bude držať toho, čo povedala Vaughnovi. A to by veru mala. Bude nútene. Ako som sa vyslovil pred Vaughnom, keď prišiel Whipple, Susan už nežila. Mám zatelefonovať Cramerovi? Vaughnovi som nič nesľuboval.“

Zachmúril sa. „Nepáči sa mi to.“

„No a? Všetci vedia, že jediný spôsob, ako oslobiť Whipple, je nájsť vraha. Lenže ešte ho nemáme v hrsti. Našli sme pre klienta východisko z väzenia, ale nemôžeme si byť istí, či zostane vonku ľadobro. Keby zmenila pesničku a vypovedala, že do domu vôbec nevstúpila, čo by sme jej dokázali? Ani mne sa to nepáči.“

„Práve ste hovorili, že by sa musela držať toho, čo povedala Vaughnovi.“

„Som zraniteľnejší ako vy. Príliš rýchlo rozprávam. Len čo som to dopovedal, uvedomil som si, že to nie je pravda.“

Zavŕchal. „Nech to parom berie.“ Zataj pásť a položil ich na kraj stola. Obzrel si lavú, a nevidel nič, čo by mu pomohlo, pozrel na pravú, a nenašiel nič lepšie, tak sa zahľadal na mňa. „Kedy by ste ju sem mohli priviesť?“

„O tridsať minút alebo hárám o tridsať hodín. Kedy by ste ju potrebovali?“

„Neviem.“

„Keď vám to napadne, povedzte mi. Musím ju najprv spracovať a neviem, ako pochodiť. Cestou bude mať dosť času na to, aby sa rozhodla, akú verziu nám tu prednesie.“

Zazrel na mňa. Opätoval som mu rovnaký pochop, lenže so svojou tvárou je stále vo výhode. Keď zistil, že takto sa nikam nedostaneme, znova sa ponoril do kresla, zatvoril oči a začal pracovať perami. Vytrčal ich, vŕhal ich, zataj a zasa von, dnu, von... Tento človek, alebo hárám tento génius, pracuje! Nikdy ho pri práci nevyrušujem, lebo sa to nedá; nie je duchom prítomný. Pohybuje perami rôzne dlho, trvá to pol minúty až pol hodiny, vždy presne sledujem čas, lebo mi nič iné nezostáva. Tentokrát to boli štyri minúty. Otvoril oči a spýtal sa: „Mohol by sem dnes o druhej prísť?“

„Áno. Pred raňajkami som mu volal. Doobeda je zavolený prácou, ale potom bude voľný a ozve sa.“

„Odkážte mu, presne o druhej. Zatelefonujte Whippleovi.“

Všetky záležitosti spojené s momentálnym prípadom sú schované v uzamknutej zásuvke, musel som si teda odomknúť kľúčom a vyhľadať jeho klapku na univerzite. Potom som zasa čakal, pretože neboli práve u seba. Keď sa prihlásil, Wölfe si vzal svoj aparát. Whipple sa, prirodzene, vypytoval na včerajšiu poradu a Wolfe ho netoleroval o nič, viac ako každého iného klienta, ktorý mu vypíše tučný šek. Prerušil ho slovami, že nevolá, aby mu podával hlásenie.

„Referujem, len ak pokročím. Telefonujem kvôli tomu, že potrebujem vašu pomoc. Nezaobídem sa bez dvoch černochov. Dúfam, že máte takých priateľov. Dvoch mužov, ani veľmi mladých, ani starých, najradšej vo veku od tridsať do päťdesiat rokov. Nie veľmi bledých, čím bûdú tmavšej pleti, tým lepšie. Nesmú byť elegantní, to je dôležité. Radšej osumelo oblečení. Priemerná inteligencia bude stačiť, hárám ešte menej. Nevyžaduje sa ani bystrosť, ani zručnosť. Potreboval by som ich tu pred druhou, najneskôr o pol tretej. Neviem na ako dlho, ale dúfam, že sa nezdržia viac ako dve hodiny; možno i kratšie. Nebudem od nich požadovať nič hodné pokárania ani nebezpečné, nebudú vôbec rizikovať. Pošlete mi ich?“

Päť sekúnd vladlo ticho a potom: „Predpokladám, že to súvisí... no, so synom.“

„Iste, ved vás prosím o pomoc. Možno pokročíme k slobodnému bodu.“

„Vďakabohu.“

„Ten s tým nemá nič do činenia. Zaďovážite mi tých dvoch?“

„Spoločník sa. Len mi ešte raz zopakujte potrebné vlastnosti.“

Wolfe všetko zopakoval, ale už som nepočúval.

Prvejmi som sa zamestnával hádaním, čo za maškarádu s dvoma ošumelo odetylmi černochmi stredného veku tu chystá. A navyše istú úlohu pridelil aj Sáulovi Panzerovi.

Zavesil. Obrátil sa ku mne. „Zapište si. Na hľivkový papier, ale nebude to list. Bude to dokument. Dnešný dátum. Tri kopie. Dvojity riadkovač. Týmto potvrdzujem, že som v pondelok dňa druhého marca tisícdeväťstošesťdesiatštyri, približne o dvadsať dvadsať vybrala auto z garáže — názov garáže a jej adresa — a čiarka bez sprevodu inej osoby čiarka vybrať sa na Stodvadsiatu ôsmu ulicu v Manhattane v New Yorku. Zaparkovala som čiarka prišla ku vchodu domu na — doplnite adresu — a vošla dnu čiarka vyšla na druhé poschodie a tam som...“

10. KAPITOLA

Prinajmenšom polovica vrátnikov v newyorských nájomných domoch má alebo slabý sluch, alebo za nič na svete nechce počuť. Viem, ako treba vyslovíť meno, aby mi ho nespovorili na Godwinu, Goodena, Gordona, Goodmana, lebo som už počul mnohé podobné skomoleniny. Pri rozhovore, ktorý pozostáva z viac ako platich slov, sú celkom beznádejní. Preto, len čo som vstúpil v utorok popoludní do vestibulu šestnáštostposchodového paláca na Park avenue a prešiel krížom, myslím po orientálnom kobereci, k vrátnikovi, bol som dobre pripravený. Držal som v rukách listok. Priblížil som sa, dôrazne si ukázal na ústa, pokrútil hlavou a podal mu papierik, na ktorom bolo strojom napísané:

„Oznamte, prosím, paní Brookovej, že príšiel pán Goodwin a rád by ju navštívil kvôli tej odpovedi na otázku, čo jej pán Wolfe minulý piatok odmietol zodpovedať.“

Podozrievavo sa na mňa zahľadal a opýtal sa: „Hľachonemý?“

Zavrtel som hlavou.

„Ach, vy počújete?“

Prikytol som.

Znovu si prečímal ceduľku, vošiel do dveri, zobrajal telefón a vysiel. „Štrnásť A,“ oznánil a ja som znovu prešiel krížom cez koberec k výťahu. Ušetril som tri minúty a kopu dychu.

Dvere bytu štrnásť A mi otvorila samotná paní domu, plná pozitívnej blondínka, a ocitol som sa v hale väčšej ako moja spálňa. Keďže sa teraz definitívne stala kandidátkou číslo jeden, zaslúži si viac ako len zvedavosť. Kabát a klobúk som si prevesil cez stoličku a nasledoval ju popod oblúk do miestnosti, kde sa koncertné kridlo stojace v rohu strácalo v priestore ako zrnko v prachu, a usíloval som sa na nej objaviť aspoň náznak vraždených sklonov. Po toľkých rokoch som si už mohol zvyknúť, trochu som si aj privýkol, ale konáam automaticky a neviem sa ovládať.

Poďala k jednej z dvoch pohoviek pri kozube, postavených do pravého uhla, a keď sa posadila, vybral som si blízku stoličku. Hľadala na mňa svojimi guľatými modrými očami asi tak, ako hľadí paní skvostného domu na nepatrnej osobu, akou je súkromný detektív. Rieka: „Počúvam vas.“

„Bola to len zámenka,“ priznal som sa, „aby som sa dostal sem hore.“

„Zámenka?“

„Áno. Pán Wolfe sa chce s vami porozprávať. Dôvody, na základe ktorých tvrdí, že Whipple je nevinný, by na vás veľmi nezapôsobili, pretože sú prvejmi osobnou. To isté platí i o mojich. Práve pred týždňom, minulý utorok, pobudol Dunbar Whipple u nás v kancelárii čosi vyše hodiny a po dôležiteľnosti, čo a akým spôsobom hovoril, sme nadobudli presvedčenie, že Susan Brooková nezabil.“

Vyvalila oči. „Podľa toho, čo hovoril?“

„Správne. Teraz však máme ešte lepší dôvod — hárám ani nie lepší, ale celkom iného druhu. Dnes sme o tom pevne presvedčení. Keďže ste chvíľu postávali predo dvermi, počúvali, a nič nezačuli, potom znova zaklopali, a nedostali odpovedi ani nezačuli nijaké zvuky a keďže ste po odchode z budovy pozorovali vchod a nepríšla Susan, ale Whipple, je zrejmé, že v čase, keď vstúpil do bytu, už nežila. Jednoduché, nie?“

Držala sa celkom statočne. Otvorila ústa a zamračila sa. To je v poriadku. Lenže to, čo vyslovila, bolo len primerane štiplavé. „Doparoma, čo to tu tárate? Zbláznili ste sa?“

Každý človek má, pravda, svoje oblúbené slová, aj muža sa vtedy pýtala, či sa nezbláznil, ale tentokrát veľa neziskala. „Je to zbytočné, paní Brooková,“ vrazil som. „Peter Vaughn si nevedel rady s výčitkami svedomia — výpoved pochádzala od neho — aspoň jej hlavná časť. Hovorili aj iní — ti, čo vás videli.“

„Vy ste sa zbláznili! Čo môže pochádzať od Petra Vaughna?“

Pokrútil som hlavou. „Skutočne, nemá to cenu. Z jeho strany ide o potvrdenie svedectva. Vrátnik a liftboy, čo videli, keď sem prišiel a zasa odšiel, rovnako ako i vás odchod aj príchod, plus vás osemročný syn — ale hárám nebude potrebné zaťaňovať do vecí aj jeho, Petrova časť je solídna. O tej druhej sa chce Wolfe s vami porozprávať osobne. Zasypal som vás tu rečami, aby ste mal čas všetko pochopíť. Chce sa porozprávať, a to hned a ja vás odprevadím. Minule ste sa s ním chceli zhovárať vy a zistíť, či vie, že ste tam toho večera boli. Teraz je na rade on a musí s vami hovoriť. Tak podme, nech to máme čím prv za sebou.“

Vyladajúc jej o celej situácii, napadlo mi, či sa nepokúsi vytiahnuť na mňa ženské triky. Veru, tak aj bolo. Vystrela ruku, no neboli som dosť blízko, aby sa ma dotkla; musela by zísť z pohovky. Zbadal som lesk jej očí a zachvela sa jej i brada, ale to bolo všetko. Vzápäť sa priznala: „Nechce sa mi ist.“ Císto ženský postoj.

„Viem, že sa vám nechce. Ale podme.“ Dôrazne mužsky. Vstal som.

„Spominali ste akúsi druhú časť. Čo to znamená?“

„Neviem presne. Práve na to sa vás chce opýtať pán Wolfe. Radím vám, aby ste šli a sama sa presvedčili.“

„Nie som... prídem... neskôr.“ Postavila sa, o krok sa ku mne priblížila a položila mi ruku na plece. „Neskôr, dobre?“

„Už je dosť neskoro. Whipple sedí štvrtý deň v base, je nevinný a vy to viete.“ Chytil som ju za ruky, mužnou silou, ale nie surovou som ju otočil. Pohľa sa. Povedala, že sa musí dohodnúť so služkou, a namierila ku dverám na druhej strane. Pomyšľal som si, že sa nevráti, ale myšlil som sa. Keď príšla, na tvári jej svetil nový výraz: rozhodla sa

spolupracoval. Keby som ju bol chytil za ruku, odmenila by sa mi chladným odmietnutím. Ale dovolila mi podržať platinový norkový kožuch, otvoril a zatvoril dvere. Dolu vo vestibule, keď nám vrátnik otváral bránu, výrečne som sa mu prihovoril. „Ten papier si môžete nechať na pamiatku.“ Takme: mu zostala klučka v ruke. V taxíku nerozprávala; neustále odo mňa odvracala tvár a hľadala von oknom. Nepochybne sa v mysli zamestnávala tým, o čom včera hovoril Wolfe: mala čas premyslieť si, ktorú verziu si zvoli.

Maškaráda sa začala, len čo sme vstúpili do starej luxusného domu. Prvé dvere vľavo, vedúce do prednej izby, boli na pol palca odchýlené. Okamžite som sa dovtípil, že kancelária je prázdna a že Saul počul, že sme tu. Celé prízemie je odhlučnené vrátane dverí. Kabát si nechala na sebe. Uviedol som ju do kancelárie, usadil do červeného koženého kresla, vysvetlil, že musí mať chvíliku strpenia, zatvoril za sebou a zašiel do výklenku na konci chodby. Wolfe tam už stál, pri otvore vo vysunutom paneli. Pozrel na mňa spýtavým pohľadom. Prikývol som mu. V prípade, že by sa v scenári dačo zmenilo, či už z jeho, alebo mojej strany, museli by sme to ísf prediskutovať do kuchyne.

Pozrel som na hodinky: 15.18. Tá chvíľa, na ktorú som ju pripravil, potrvá asi desať minút, rátajúc čas od štvrti na štvrti, keď sme vstúpili do domu. Presne o šesť minút pol štvrtnej sme obaja upriamili zrak do otvoru a ocitli sa tesne pri sebe. Už po dvadsiaty raz som sa dušoval, že nechám dieru rozšíriť.

Boli sme svedkami dokonalého predstavenia. Všetci traja aktéri sa dostavili tesne pred druhou a spolu so mnou sa zúčastnili inštruktáže, ale generálku som už nevidel. Podali perfektný výkon. O päť minút pol štvrtnej sa dvere spájajúce kanceláriu s prednou izbou otvorili a vstúpili; Saul šiel na čele. Obrátila k nim hlavu. Na Sáulovu adresu nemôžno nepoznamenať, že vyzeral zlovestne, akže ináč, keď má taký veľký nos, priliehajúce uši a šikmý vysoké čelo. Prvý černoch bol mohutný, rázny chlapík, čierny ako sám Cass Faison, v modernom svetri a sivých nohaviciach, čo aspoň od Vianoc nevideli hladíčku. Ten druhý bol štúpý, čiperný, menej čierny, mal hnedy oblek so svetlými páskami, biele košelu a červenú kravatu. Čistý a upravený, ale zdáalek nie elegantný.

Saul ich viedol krížom cez miestnosť a zastavil sa pri Wolfom stole, kde sa zoradili jeden vedľa druhého oproti Dolly Brookovej, asi tri metre od jej červeného koženého kresla. Dlhých tridsať sekúnd len stáli a nepohnute na ňu zízali. Aj ona na nich. V jednej chvíli pohla sánkou a zdalo sa mi, že prehovorí, ale nestalo sa tak. Saul, pravdaže, rátal sekundy. Mnohokrát som mu meral čas, no nikdy sa nepomýli viac ako o jednu sekundu za minútu. Pozrel na obich a tí mu prikývli. Kývol im naspäť, načo odpochodovali von, hie však do prednej izby, ale do haly.

Potichu som zasunul panel a šli sme s Wolfom do kuchyne. Keď sa za nami zatvorili dvere, za hundrál: „Uspokojuv.“

„Strašne banálne,“ podotkol som, „a hrozne kruč. Neviem, prečo nespustila krik, prečo do nich čosi nešmarila, nevyskočila a nerobzehla sa preč. Tuším, nerozumiem ženám.“

„Fuj. Máte čo referovať?“

„Nie. Držal som sa vašich pokynov a reagovala

skoro podľa očakávania. Jediné, čo mi teraz treba, je napíť sa. Ešte nám zostáva šesť či sedem minút.“ Poďšiel som ku skrinke, vybral fľašu Big Sandy a sihol na poličku s pohármami, nalial som si a výdatne si chlipol. Fritz stál pri výlevke, kropil žeruchu a upozornil ma: „V chladničke je mlieko.“

„Nijaké mlieko. Po tom, čo som videl, ako traja statní chlapí vystrašili úbohú drobnú ženu, neznesiem nijaké mlieko.“ Znovu som si uchlipol.

„Nie je vôbec drobná a možno je vrahom.“

„Vrahyňou. V okolnostiach pre ženu neobvyklých netreba používať konkavku ženského rodu, ale v tomto prípade musíme hovoriť o vrahyni.“ A glosol som si.

„Prečo?“ pýtal sa.

„Lebo sa proti tomu vo veľkom protestuje. Medzi občianske práva patrí i právo na protesty. Ja nesúhlasím, keď ma nazývajú súkromné očko či špehúň, takže to radšej nechajme.“ Pozrel som na hodinky, upil si, položil pohár na veľký stôl a oznamil: „Čas sa naplnil, alebo to chcete ešte preťahovať?“

„Nie.“ Pohol sa a ja za ním. Saul bol na druhom konci haly. Ostatných účinkujúcich prepustil a sám zostal nabižku, aby jej zabránil, keby chcela po anglicky zmiznúť. Wolfe mu idúcky kývol a otvoril dvere do kancelárie.

Dolly Brooková otočila hlavu, vyskočila a pýtala sa: „Kto boli tí ľudia?“

Obišiel ju dookola, sadol si za svoj stôl a pozrel na ňu. „Madam, posadili by ste sa láskavo?“

„Podfuk!“ vyhľkla, „samý podfuk! Kto to bol?“

„Keď stojíte, musíme natahovať krk. Sadnite si, prosím?“

Posadila sa na roh stoličky. „Kto to bol?“

„Možno vám ich mená neskôr poviem, ale vlastne načo? Prišli vás identifikovať a potvrdiť, že vás niekde videli. To...“

„Kde?“

„Dovoľte, aby som dokončil vetu. Pán Goodwin vás oboznámil s informáciou, ktorú nám poskytol pán Vaughn o tom, čo robil vtedy v pondelok večer. Má nesmiernu cenu ako dôkaz neviny pána Whippa, má však aj istú chybčiku krásy. Mohli by ste namietať, že všetko, čo ste mu hovorili, ste si len vymysleli a že ste do domu vôbec nevošli, prípadne, že ste v tých končinách ani neboli. Preto sme si potrebovali overiť skutočnosť, že ste v dome boli, a zistiť približné časové údaje o vašom príchode a odchode. To sa nám práve podarilo. Ten behoch sa volá Saul Panzer a ako vyšetrovateľ nemá na svete páru. Tí černosi sú váženými občanmi Harlemu. Nateraz si ich mená nechám pre seba; možno sa ich neskôr dozviete, hľadám na súde, ak sa tento bod stane predmetom súdneho vyšetrovania.“

„Chcete...“ Nedokončila. Jej tvár prezáradzala, že si uvedomuje, že ju vyplašili z hniezdročka vo vysokej tráve. „Chcete povedať, že ma videli?“ Wolfe zdvihol ruku. „Nevyjadril som sa dosť zrozumiteľne, madam?“

Samozrejme, že by sa dalo hovoriť aj jasnejšie. Ja by som mu veru odpovedal záporne. Náhodou dávam prednosť priamočiarej lži pred prikrášleným klamstvom, ale prípustím, že je to otázka osobného výkusu. Niežeby chcel byť výnimcočný, jednoducho si len želá, aby ho každý obdivoval.

Pozrela na mňa, no videla len tvár bojovníka za pravdu, tak sa obrátila späť na Wolfa a usilovala sa odviesť rozhovor iným smerom. „Peter Vaughn,“

povedala s citom. „To mu nedarujem.“ Ďalšie odbočenie. „Môj muž.“ A ešte jedno. „Vie o tom polícia?“

„Zatiaľ nie.“ Wolfe otvoril zásuvku a vybral dokument. „Predpokladám, že nakoniec sa to iste dozvedia, ale je možné, že nie. Archie.“

Vstal som, prevzal dokument, podal jej ho a zostal som stáť. O chvíľu jej budem musieť poslužiť svojím perom.

„Prečítajte si to,“ kázal Wolfe. „Napísal som to čo najstručnejšie.“

Cítaťa veľmi pomaly. Zlakol som sa, či vôbec dočíta prvú stranu. Pri druhej to šlo ešte pomalšie. Konečne odtrhla zrak od papiera. „Ak si myslíte, že vám to podpíšem,“ zvolala, „asi ste sa zbláznili.“

„Nechcete si to radšej premyslieť?“

„Nechcem.“

„Archie, zavolajte pána Cramera.“

„Kto je pán Cramer?“

„Policajný inšpektor.“

Hned som bol pri stole a začal som vykrúcať číslo.

„Počkajte!“ zajačala. Mohol som použiť aj krajské slovo, ale jačanie je jačanie. Keď som neprestal, vyskočila z kresla, vrhla sa ku mne, schmatla mi ruku a začala ma mykat. Otočila sa k Wolfovi a pravdepodobne jej blčali oči, ktoré som nevidel.

„Nebudem sa škripieť,“ vpadol do toho Wolfe. „Alebo mi teraz podpíšete výpovied, alebo tu počkáte na pána Cramera.“ Obrátil hlavu a zahrmel: „Saul!“

Dvere sa otvorili a objavil sa Saul. „Táto žena bráni Archiemu telefonovať,“ oznámil mu Wolfe. „Nech sa to už nestane.“

Traja chlapí a úbohá drobná žena. Saul sa pohol. Zdvihol som slúchadlo, ktoré som medzitým položil. „Nevolajte,“ prosila. Dotkla sa mi ruky. „Prosím vás, nevolajte. Podpíšem.“ Dokument ležal na zemi, lebo keď sa vychytila zo stoličky, spadol. Saul sa zohol a podal jej ho. Usadila sa späť do kresla a ja som jej pripravil pero. Malý stolík pri kresle zväčša slúži na vypisovanie šekov, ale raz je dobrý aj na podpisanie výpovede.

„Všetky tri kopie,“ pripomienul Wolfe, tak som vytiahol zo zásuvky ďalej dve a dal jej ich. Podpísala sa a ja som si prezrel každú osobitne. Všimol som si, že podpis šiel šikmo. Ako som sa raz dozvedel, smer písma v sebe dačo ukrýva. Už som zabudol čo. Pristúpil som ku svojmu stolu a vložil doklady do zásuvky pod zámok. Saul prešiel ku stoličke vedľa knižnice.

Dolly Brooková sa ozvala bez panovačnosti, proseným hlasom: „Môj manžel sa o tom nemusí dozviedieť. Ani policia.“

Wolfe si ju premeriaval. „Je to chálostivá vec,“ rieko. „Na základe vašej výpovede môžem dosiahnuť prepustenie pána Whippa z väzby. Na jeho úplné oslobodenie však treba odhaliť vrahov. Vaša výpovied by bola cennejšia, keby obsahovala vyhlásenie o tom, že na zaklopanie vám slečna Brooková vytvorila a vy ste ju zabil.“

Vytreštila oči. „Vy ste sa zbláznili!“

„Nie. Skôr vy. Zabili ste ju?“

„Nie!“

„To dúfam. V prípade, že ste ju zabil a ja si pochádzam vašu výpovied pre seba, vystavím sa nebezpečenstvu, že zamlčujem dôležitý dôkaz. Pokusne si ju zatiaľ skutočne ponecháma. Vrávite, že polícia sa o tom nemusí dozviedieť. Naopak, pravdepodobne

sa o tom skôr či neskôr dopočujú. Ale želal by som si, aby táto otázka zostala otvorená, až kým neoznačím vrahov. Možno, že vtedy bude vaše počinanie v daný večer už bezvýznamnou záležitosťou a nič neovplyvní. Mám...“

„Teda im to neoznámite?“

„Hned nie. Mám ešte dôležitú otázku. Chcem, aby ste sa dôkladne sústredili a rozpamätali, čo ste videli. Ak ste ju nezabil, vrah musel opustiť pred vami. Možno bol práve na chodbe alebo akurát schádzal, keď ste vychádzali po schodoch, a možno sa schoval o poschodie vyššie, vyčkať, pokým neodídete, a potom vyjst z domu tesne za vami. Najodyzájšie a najhlúpejšie by bolo, keby ste sa s ním minuli na schodišti. Rozpamätajte sa. Ko ho ste videli, či už keď ste postávali pred dvermi, alebo na odchode, alebo keď ste stáli na chodníku a pozorovali východ?“

„Nevidela som nikoho.“

„Vôbec nikoho?“

„Nie. Ani v dome, ani na ulici. Nik z domu nevyšiel.“

Wolfova hlava sa vykrútila. „Čo vy na to, Archie?“

„Je to celkom možné,“ vrazil som: „Za predpokladu, že do bytu nevošla a zostala len na chodbe, mala na všetko len dvadsať minút. Stalo sa to medzi pol deviatou a deviatou, keď sa už ľudia vybrali za večernou zábavou, do kina či na návštěvu. Mohlo to byť tak.“

„Fuj.“ Už prv pozrel niekolkokrát na hodiny, teraz sa na ne zasa zahľadal. O dve minuty štyri. Odsunul si kreslo, vstal a zostne sa na ňu zamračil. „Ste v peknej kaši, madam. Ak ste ju zabili, ste stratená. Ak ste ju nezabil, možnosť, že uniknete bolestnej a nebezpečnej skúške, celkom závisí od mojich schopností, umu a istej dávky šťastia.“ Zamieril ku dverám, na krok od nich sa zaštríbal a celkom sa obrátil, aby doložil: „Ako aj od schopností... atď. pána Goodwina.“ Obrátil sa a vyšiel. Začul som zvuk výťahu.

Hľadela na mňa a jej oči prezáradzali, že sa na mňa zasa chystá vytiahnuť čisto ženské zbrane. Otvorila ústa, ale hned ich zavrela. Nakoniec vyskria: „Vy ste pán Goodman?“

Napodobnil som ju: „Zbláznili ste sa?“

Gánila na mňa.

„Pozrite,“ vysvetľoval som, „ak neviete nič lepsi, len vyslovíte moje meno, a ešte k tomu nesprávne, tak ste sa asi ani tak nezbláznili, ako ste vyskripaná. Nezostáva vám nič iné, len sa striasť zodpovednosť za podpísanú výpovied a dištančovať sa od celej záležitosti.“ Vstal som. „Keďže som vás sem priviedol, asi by som vás mal aj odviesť domov, lenže čakám návštěvu. Odprevadím vás k taxíku.“ Vykročil som ku dverám. Vstala a pripravila sa ku mne. Ako som prechádzal okolo Saura, zmrkol na mňa. Je to jeho jediný zlozvyk.

11. KAPITOLA

Ako každý človek, a iste aj vy, i ja často stáviam svoje predpoklady na nedostatočnom základe. Všetko, čo som sa dozvedel o Williamovi Magnussenovi, mi povedala Rae Kallmanová: že je poslucháčom Právnickej fakulty Newyorskéj univerzity na Washingtonskom námestí a že so Susan Brookovou

dohodoval schôdzku o popularizácii občianskych práv a ich organizácií. Takže hned som vedel, čo bude začať: väzny a, samozrejme, čestný, oddaný veci, pravdepodobne podvýživený, ale s plameňom slobody v očiach. Pridge alebo vo svetri a nevyhladenej nohaviciach, alebo ak si je vedomý významu pôsobivého vzhľadu, obleče si takmer bielu košeľu, svíť viazaňku a tmavosivý oblek, sice trochu obnosený, ale čistý Hádam by sa patrilo, aby som sa priznal, že mňa samotného by nikto neprinútil natihať si bielu košeľu, ak nejde o predpísaný večerný úbor.

Ked krátko pred piatou zazvonil zvonec a ja som vyšiel do haly a uvidel atletického fešáka odetého do dvestodolárového kabáta z tavej srsti, Magnusa som okamžite vylúčil. Ale bol to on. Otvoril som. Potriesol mi ruku pevne a priateľsky, vôbec nie odovzdane. Hlas znel zvučne a kamarátsky, ani trochu energicky. Ked som mu zavesil kabát a obrátil sa, pod hnedým dvojradovým tvídovým sakom som zbadal kúsok žltomodrej kockovanéj košeľe ušitej na základku. Ked som ho uviadol do kancelárie, vhulpol do červeného koženého kresla, akoby bol jeho. Všetko mi tým skomplikoval, pretože od môjho stola bol takto vzdialenosť asi tri metre. Preto som si zbral Wolfevu stoličku. Nato sa na mňa zaškľabil a povedal:

„To tuším nie je vaše miesto, však?“

Úsklabok som mu oplatil. „Moje miesto je vždy tam, kde práve som.“

Zachmúrili sa. „Kto to povedal?“

„Ja.“

„Nie, skutočne. To ste niekde vyčítali.“

„Nie. Len ste mi šikovne prihrali.“

Znovu sa zaškľabil. „Dobre, jedna nula pre vás. Mám si pripraviť ďalší útok?“

„V tom prípade sa oň pokúsim ja. Radšej začíname. Telefonovala Susan Brooková minulý pondelok, druhého marca, okolo štvrt na šesť?“

Zaklonil sa a prekrižil si nohy. Tie tmavohnedé ponožky so svetlými pásiakmi ho iste stáli najmenej štyri doláre. „Problém je v tom,“ vysvetľoval, „že ak mi niekto začne klást otázky, pocitím nedodalateľné nutkanie odpovedať trikom. Je to asi neuróza: Dovoľte, aby som hovoril sám. Ten poliš, čo prišiel prvý, aj ten právnik — ako sa len volá, počkajte chvíľu. Oster, hej, fakt — a asistent okresného prokurátora, ti všetci trvali na svojich otázkach a, bohužiaľ, odnesli si iba zmätene odpoede. Nechcem zmiast' aj vás. Veľmi by som si želal, aby ste mi povedali, kto vyrieckol tie slová, že jeho miesto je vždy tam, kde práve je. Alebo kto to napísal.“

„Dofrasa, ja sám. Ak ma niekto predbehol, ja neviem ani kto, ani kedy, ani kde. Porozprávajte mi o Susan Brookovej a o tom, či telefonovala.“

Iste. Taktôľ sa mi to páči. Kancelária Nero Wolfe. „Poobzerať sa: „Toto je najväčší gľobus, aký som kedy videl. Krásny koberec. More kníh. Rád by som tu strávil čo len týždeň a prezrel si všetky záznamy. Pravdepodobne by som získal viac ako za rok na právnickej fakulte. Tak či onak, budem sa venovať politike. Zamýšľam kandidovať na guvernéra New Yorku.“ Znovu si preložil nohu cez nohu, lebo na rozhladanie potreboval voľnosť pohybu. „Lenže vy chcete počuť niečo o Susan Brookovej.“

„Presne tak.“

„Poznali ste ju?“

„Nie. Videl som ju iba raz. Päť dní pred smrťou.“

„Ja som ju stretol pred rokom. Bola to milá malá slečna, ale ja si so ženou počkám aspoň do triadsiatky. Práve vďaka nej som sa začal zaoberať občianskymi právami. Chcel som jej pomôcť. Ak sa raz človek zaujíma o politiku, chtiac-nechtiac musí zabýnať do občianskych práv. To stretnutie som vtedy zorganizoval pre ňu ja. Teraz vám o tom porozprávam.“

Zasa si zložil prekrízenú nohu a tvár mu nadobudla nový výraz. Sustredil sa. „Telefón bol v miestnosti oproti vestibulu, v kancelárii, ktorú používajú členovia fakulty. Klapka 793. Zariadiť som, aby ho mali účastníci schôdzky od piatej k dispozícii s tým, že poplatky uhradím. Takou právomocou disponujem. V čase od pol piatej do pol siedmej sa uskutočnilo dvanásť miestnych hovorov, ja sám som volal tri razy. Dvakrát na Výbor pre občianske práva, ale ant raz v čase okolo štvrt na šesť. V centre sa nerobili záznamy ani o volaných číslach, ani o čase. Stačí?“

„Na odpoved trikom áno.“

„Očakávali sme účasť asi štyridsiatich ľudí a o piatej ich tam bolo rovných štyridsať, všetko študenti okrem troch-štyroch profesorov. Sedeli len niektorí. Schôdza sa konala vo veľkej sále a postávali sme v skupinkách, ktoré sa pohybovali hore-dole. Nežiadol som účastníkov, aby sa usadili prv, ako prišla Susan, a tá meškala. Neviem presne, koľko bolo hodín, keď prišla, a zrejme to nevie nik. Stál som pri okne a zhováral som sa ešte so štyrmi či piatimi inými študentmi, keď podišla k nám a rieka: „Tu som, neskoro ako vždy.“ Pozrel som na hodinky. O desať minút pol šiestej. Dobre, pomyšľ som si. Podľa mňa je celkom možné, že si predtým odskočila na druhú stranu vestibulu zatelefonovať, ale či skutočne volala, neviem. Spytovať som sa všelikoho, ale nikto nevie, ako to bolo. Máte otázky?“

„Ani vo sne by mi nenapadlo klást vám otázky. A keby aj, týkali by sa telefonátu, a to ste mi už objasnili. Alebo hádam o tom, ako dlho trvala schôdza a kedy odišla Susan a tak ďalej.“

Zaškľabil sa. „Vy viete, ako na mňa. Ak sa dáte na politiku, môžete sa stať senátorom a ja budem guvernérom. Stretnutie sa skončilo o pol siedmej, ale zopár nás tam zostało dlhšie. Ja som odchádzal so Susan o osiemnásť štyridsať. Auto som mal v nedalekej garáži. Odviesol som ju domov. Tým myslím adresu na Park avenue, kde bývala s matkou. O byte v Harleme som nevedel. Teraz už, samozrejme, viem. Ako každý. A na záver, dorazili sme tam krátko po siedmej, asi tak sedem desať. Hej, ako sa ma často spytovať, vtedy som ju videl naposledy živú. Čo viedlo Nero Wolfe k tvrdeniu, že Whipple je ju nezabil?“

Zaškeril som sa. „Sám si o to prosíte.“

„Pravdaže. Počúvam.“

„Lebo vie, že ste ju zabili vy.“

Pokrútil hlavou. „To neznie dosť módro. Hovorte si to niekomu inému. Aký som mal motív?“

„Mysleli ste si, že je farchavá, že čaká s vami dieťa, a to by vám zničilo politickú kariéru.“

„To je už trochu lepšie. Prečo ma nik neviel? Tieto ohromné fyzické prednosti, nápadný vzhľad, prečo si ma v Harleme nik nevšimol?“

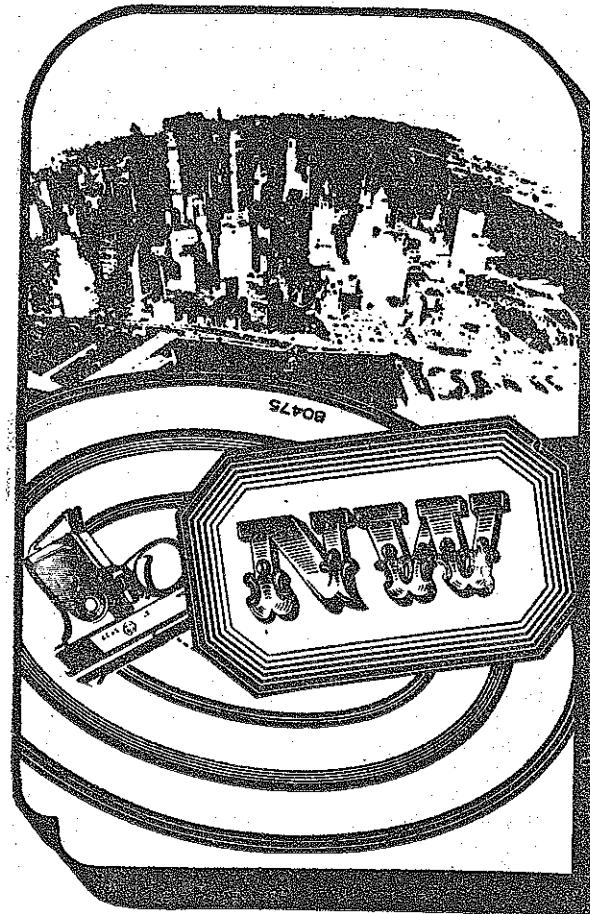
„Klobúk dolu!“

Zaklonil hlavu a rozosmial sa. „Výborne! Máte pravdu. Vy budete guvernérom, ja senátorom. Je si Nero Wolfe istý, že vie, kto ju zabil?“

„Presne tak.“

„Poznali ste ju?“

„Nie. Videl som ju iba raz. Päť dní pred smrťou.“

ný, usmievaný, veľmi zhvorčivý a referuje asi tak dobre ako ja sám. Vypočujte si to.“

Rozpovedal som mu všetko, okrem tých hlúpostí o neochote odpovedať na otázky, ktoré som šikovne obišiel. Wolfe sa mračil čoraz viac a viac.

„Tak,“ skončil som, „po týždenom pátraní by ste možno zistili, či naozaj telefonovala, ale pravdepodobne nikdy nedokážete, že nevolala. Oster mal pravdu, keď tvrdil, že henájdete nič, z čoho by ste mohli robiť závery. Možno, že v čase, keď prišla, bol Magnus v kancelárii, vypočul si telefónický rozhovor a okrem toho sa mohol dozviedieť i to, že Whipple príde až po deviatej. Potom ju pokojne zaviezol domov a zabil, no silne o tom pochybujem. Nemá prázdnú hlavu. Bolo by hračkou zistif, kde bol o štvrt na šesť.“

„Netelefonovala.“

„Hej, to viem. Pre vás existujú dva spôsoby rozložnutia. Po prve, sila dôkazov a dedukcia. Po druhé, sila génia a dedukcia nech parom berie. Čo v tomto prípade značí, nech parom berie Maud Jordanovú.“

„Máme ju v hrsti. Podpisala výpoved. Nie?“

„Iste. Aby človek vyšiel od okresného prokurátora bez podpisania, potreboval by veľmi tuho premyšlať. Musela podpísaf.“

„Veľmi by sa nám zišlo vedieť, či je paní Brooková obdarovaná talentom na imitovanie hlasov. Pán Vaughn vám to mohol dnes doobeda povedať.“

„Bolo mi jasné, že mi to skôr či neskôr spomenejte. Ledva stál na nohách. Práve teraz asi sladko spí. Je to súrne?“

„Nie.“ Prižmúrili oči. „Dúfam, že si dostatočne uvedomujete celú našu situáciu.“

„Áno. Po prve, ak ju zabilia Dolly Brooková, musíme to alebo rýchlo dokázať, alebo ten dokument odovzdať Cramerovi. Jej výpoved je chúlostívá vec. Vieme, že stála pri dverách, ale dnu ju nedostaneme, len keby sme vypátrali motív, čo bude mať hlavu aj päťu. Nenajmemme si na mesiac-dva do práce Paula, Freda a Orrieho?“

Vystrúhal grímasu. „Nie.“

„Po druhé, Beth Tigrová. Pri nej sa však nevynem osobným pocitom. Z vašich rečí za posledné dva týždne som si urobil určitý obraz o tom, ako na vás pôsobí snaha farebného muža oženiť sa s beloškou. Nijako. Ale čo by ste povedali na beločcha usilujúceho sa oženiť s černoškou?“

„Fuj.“

„Hádam sa dožijete prekvapenia. Zatiaľ sa možno oddávam zmyselnosti, no dnes pri raňajkách som sa pristihol, že rozmýšľam, či by vedela pripraviť dolky. Azda si domyslite, čo to značí, vlastne asi nie. Na určitý čas, pokým by neprišli deti, by nám stačila moja izba. Čo sa týka ich farby pokožky, o tom vám zatiaľ nič bližšie nepoviem. Na druhej strane, pokiaľ ide o chladnú profesionálnu úvalu, nachádzala sa priamo v dome a mala oveľa lepší motiv ako paní Brooková — sama túžila po sobáši s Dunbarom.“

„Predpokladajme.“

„Nijaké predpokladajme, určite. To pre mňa vytvára sice značný problém, lenže ja ho už zvládnam. Z profesionálneho hľadiska stojíme pred úlohou, ako ju dostať o poschodie nižšie, do daného bytu. Čo by ste navrhovali?“

„Nič.“

„Ani ja. Tým sme vyčerpali možnosti pri paní Brookovej a slečne Tigrovej. Čo ak vraždu spáchal

iný nájomník domu? Saul a Fred by ich mohli za pár dní všetkých preveriť. Ak by nám vedeli poskytnúť doplnujúce údaje, mohlo by sa zistíť, že vrah pravdepodobne vošiel okolo ôsmej a z domu odchádzal tesne pred príchodom Dolly Brookovej. Niekoľko zo susedstva ho mohol zbadať príst či odísť. Saul, Fred a Orrie by pre svoju farbu pleti mali istú nevýhodu, takže by bolo oveľa lepšie najat troch-štyroch čiernoškých detektívov. Súhlasíte?"

"Nie."

"Vzdávam sa. To bolo po tretie. Po štvrté, nech teda Saul, Fred a Orrie preveria aspoň alibi personálu z VPOP. Nielen tých, čo boli u nás, všetkých tridsaťštyri. Čo ak daktorý z nich má na manželstvo Dunbara s beloškou rovnaký názor ako Ewing alebo ešte ostrejší? O telefonáte sa mohol dozvedieť ktokoľvek. Jedna zo žien mohla napodobniť hlas Susan a o piatej odísť. Hlavná vec je prešetriť alibi. Na to postačia tri, možno štyri týždne. Čo poviete na túto verziu?"

"Nič."

"Dobre. Pýtali ste sa ma, či si uvedomujem celú situáciu, a ja som odpovedal kladne. Nemáme jedinú vec, ktorej by ste sa vy, ja, Saul, Fred či Orrie mohli chytiť."

Prikývol. „Máte pravdu.“ Zapálil si lampu na čítanie a zobrajal do ruk novú knihu. Vedeckú publikáciu o najslávnejších zábavných podnikoch od Jaqua Barzuna.

Upriali som na neho blíaci zrak. Urobil zo mňa somára. Jednou z mojich hlavných povinností, hľadám najhlavnejších, je vyburcovanie ho, keď pri práci odpočíva. Vyprovokoval ma. Moju prvou myšlienkovou bolo podnieť ho, aby sa rozhybal a ukázal mi, o čo je múdrejší. Vytušil to.

„Chodte dočerta,“ dôrazne som zahrešli a obrátil sa k písaciemu stroju. Klepal som dalej.

Neviem, ako dlho by tu takto sedel, možno deň, týždeň alebo večer. Pri večeri začal o automatizácii. Odjakživa bol antitechnický založený. O automatizácii sa vyjadril, že čoskoro priviedie život k absurdnosti. A pritom skutočnosť, že v studený, vetriský marcový deň si pojedal večeru v teple a pohodl, hovorí sama za seba. Lenže k výrobe tepla nemá ani najmenší osobný vzťah. K šeku, ktorým platí za spotrebú vykurovacieho paliva, k tomu vzťah má. Vďaka automatizácii čoskoro vyhynú súvislosti s procesmi a javmi, čo nám umožňujú žiť. Všetci sa staneme parazitmi žijúcimi nie na iných organizmoch, lež na strojoch, hodnotil hľadisko s potupou. Usiloval som sa predložiť mu vyčerpávajúce argumenty, ale má oveľa väčšiu slovnú zásobu ako ja. Tejto téme sme sa venovali, aj keď sme vstali a zamierili do kancelárie na kávu, pričom v hale nás zastihol zvonec.

Bol to Paul Whipple. Wolfe, hľadiac naňho cez sklo priehľadné len z jednej strany, zakrochkal: ešte nevyčerpal všetky aspekty automatizácie. Je však jeho klientom, a navyše keďže sme nemali ani tušenie, ktorým smerom obrátiť ďalšie pátranie, museli sme sa presvedčiť, či nám niečo nenesie.

Nie. Samé otázky. No zo slušnosti vyčkal, kým Fritz priniesol kávu a Wolfe si z nej nalial. Podal som mu svoju šálku a on začal chlipkať. Para mu zarosila okuliare v čiernom ráme, tak si vytiahol vreckovku a utrel ich.

„Moji priatelia mi oznamili, čo sa tu odohralo,“ povedal. „Vráveli, že ste im nepričízali mlčať.“ Wolfe sa premáhal, aby neprezradil, že mu neoča-

kávaná spoločnosť prekáža, ani to, že nikam nepoštúpil. „Poučil som ich, že vám sa smú zdôveriť, ale nikomu inému.“

„Môžete sa na nich spolahnúť. Spomíname ste, že azda pokročíte k slobnému bodu. Štalo sa?“

„Áno i nie.“ Wolfe si usrkol z kávy, položil šálku a zhlboka sa nadýhol. „Pán Whipple, zamýšľal som, že si to nechám pre seba, a keby ste boli telefónovali, bol by som tak i urobil. Ale že ste sa obtažovali príst osobne, prosím. Máte na svoje otázky právo. Váš syn by zajtra mohol byť vonkú. Možno len na kauciu, ale na slobode.“

Okuliare mu spadli na zem, koberec je však mäkký. „Bože môj,“ vydýhol tak hlasno, že sme sa počuli. „Ja som to vedel. Vedel som, že to dokážete.“

„Vela som nedokázať. O podrobnostiach pomlčím! Môžem vám povedať len toľko, že na základe overenej informácie je nanajvýš nepravdepodobné, aby Susan Brooková ešte žila v čase, keď do bytu prišiel váš syn. Je to dostatočne preukázateľné, takže máme pre policiu argumenty, ako ich presvedčiť, že nie je radno vášho syna ďalej držať ako podozrivého z vraždy. Neudávam však meno vrahov, ba ani najnepatrnejší náznak o jeho totožnosti.“

Whipple sústredene pozeral na Wolfea. Bez okuliárov vyzeral starší. „Ale ja ne... ak bola mŕtva, keď ta prišiel...“

„Áno. Na základe tejto skutočnosti je môj záver nezmeniteľný. Môžem zariadiť, aby ho prepustili, hľadám ako hlavného svedka, na kauciu. To policiu dopáli. Budú podozrievať vás, vašu ženu a vôbec každého z Výboru pre občianske práva. Budú podozrievať aj vášho syna, nie z toho, že spáchal tento čin, ale budú ho chcieť do toho námočiť. Definitívne ho možno oslobodiť, len ak im označím vrahov. A to bude oveľa ľahšie, ak bude všeobecne hľadať polícia a nikoho, vrátane mňa, nenechajú na pokoji. Teda najmä mňa. Nechcem im túto informáciu zatajať poskytnúť. Chcem, aby si vášho syna pochali ďalej vo väzbe, aby boli spokojní, že držia vinníka pod zámkom. Vy mi to, pravda, môžete prekaziť. Mohli by ste namietať, že ak si nechám dôkaz pre seba, označíte to policiu. V takom prípade im ho budem musieť okamžite vyslať a odísť. Hovorím dosť jasne?“

„Áno.“ Whipple sklonil hlavu. Videl som v tom kresle mnoho ľudí, čo sklonili hlavu, keď zistili, ako je ľahko hýbať vlastným rozumom a hľadieť pritom Wolfovom do očí. Zbadal na zemi okuliare a zohol sa po ne. Potom si zasa vytiahol vreckovku a poutieral ich.

„Nebudem na vás naliehať,“ poznamenal Wolfe. Vzhliadol hore. „Ach, netreba. Mysel som na svoju ženu. Keby vedela, že by mohol byť zajtra doma — ale načo by sa to mala dozviedieť?“ Mykol plecami. „Nič jej nepoviem.“ Nasadil si okuliare. „Tá informácia... bude platíť stále? Bude sa daf použiť, ak...“

„Môžem ju použiť kedykoľvek. Máme to písomne, výpoved podpisala žena, ktorú tu dnes popoludňajšie videli vaši priatelia.“

„Aj ich do toho zatiahnete?“

„Nie.“

„Poznám ju?“

„Pochybujem. Nebudem ju nateraz menovať.“

„Ja — ja by som sa rád niečo opýtal.“

„Už som vám zodpovedal tri otázky. Možno vám odpoviem i na ďalšiu.“

„Viete, chcem povedať, myslíte si, že viete, kto ju zabil?“

„Nie. Nemám tušenie. Nemám nijaký plán. Mám len toto priznanie a zamýšľam ho použiť, i keď zatají presne neviem kedy a ako. Kolko ráz vám napadla odpoveď na nejakú znepokojujúcu otázku, pravé keď ste si čistili zuby?“

„Neraz.“

„Ja si budem zuby čistiť o pár hodín. Nie tou elektrickou vecičkou, pri tej mašinke by strach pred smrteľným elektrickým šokom umlčal všetky duševné procesy. Zaoberáte sa ako antropológ hrozobou automatizácie?“

„Ako antropológ nie.“

„Aké človek áno?“

„Nuž... hej.“

„Váš syn má dvadsať jeden rokov. Uvedomujete si, že keď od neho odvrátime jednu pohromu, pričuje, aj ja mám na mysli jednu malíčkost, o ktorej som sa nechcel zmieniť, ale zdá sa mi, že musím. Možno vám čo nevidieť rozpoviem niečo veľmi dôležité. Zastihnen vás dnes večer?“

„Áno, ale som poruke hneď teraz. Vrávte!“

„Nuž ja... nie, nepoviem. Nechcel by som...“

„Možno je to len moja predstava, musím si to najprv overiť. Hádam vám dnes večer zavolám.“

„Ako overiť?“

„Chcem len niekomu položiť pár otázok. Lutujem, že som sa preriekol. Možno to nič nie je. Chcem povedať, že som vám aj Wolfovi ohromne vďačný, že ste to neoznámili na policiu. Vlastne, vôbec som o tom nepochyboval, inak by tu už dávno boli. Som vám nesmieňe povodačný.“

Zavesil. I ja som mu v duchu d'akoval. Poskytol mi čosi, čoho sa možno zachytiť. Čo ak sa chystá upozorniť na taký detail, na ktorom by sme mohli začať pracovať. Čo by to tak mohlo asi byť? Iste sa to týka Dolly Brookovej, lebo spolu s Kennethom tvorí pre neho jediné spojivo s prípadom, ale určite to nesúvisí s tým, čo mi práve povedal o Dolly a jej schopnostiach imitoval hlas Susan. Inak by sa ma predsa nespytoval, načo to potrebujem vedieť. A čo ak predsa? Možno sa ma spytoval len preto, aby zistil, koľko viem z toho, čo pozná sám, alebo aspoň na čo má podozrenie. Mal som viac nástojoť. Zavolal som mu. Najprv do úradu, ale tam sa dnes ešte ani neuskáza. Potom domov; vraj práve odišiel a nevedeli kam.

Len čo zjšiel Wolfe zo skleníka, podal som mu hľasenie. Počúval s otvorenými očami, aby mi ukázal, že nepočuje nič také, čo by si vyzádalo jeho pozornosť. Dával mi jasne najavo, že z istého malicherného dôvodu, aký ja nikdy nepochopím, alebo hľadám i za to, aby sa s Dolly Brookovou už nemusel stretnúť, definitívne rozhodol, že pani Brooková vraždu nespáchala. Na môj návrh, aby sme sa pokúsili nájsť Vaughna a pritlačili ho k mŕtuu, nech všetko vyklopí — vedať pre nás by to bol bezbolestný krok — rieko fuj. Vraj pán Vaughn je zrejme somár, keď nebol schopný zháviať sa ani ilúzii o manželstve so slečnou Brookovou. Akurát správny záver dňa. Ja som však oveľa schopnejší, preto som odšiel dô svojej izby, zavolal Lucy Valdonovej a pozval ju na večeru k Rustermanovi. Navrhla, aby sme radšej večereli u nej. Aj inokedy býva taký návrh vitaný, a dnes sa mi to hodilo viac ako náramne. Bol u nej krásne a pokojne, dľho a hlasne sme sa bavili. Dobre mi padla spoločnosť a uvoľnil sa smiechom. Keby volal Vaughn, Wolfe som označil, kde ma žastihne. Po návrate som sa vyzliekol a osprchoval.

„Kancelária Nera Wolfea. Pri telefóne Archie Goodwin.“

„Tu Peter Vaughn. Volám, lebo viem, že Wolfe nie je nablízku. Neznášam ho.“

„Ani ja. Aspoň dnes nie. Ste hore a oblečený?“

„Jasné. Spal som sedemnásť hodín. Chcel som sa spýtať, či ste s ňou už hovorili.“

„Áno, aj pán Wolfe. Včera popoludňajšie strávila u nás celú hodinu. Upokojte sa. Priznala sa v celom rozsahu, tak ako ste o tom rozprávali. Prirodzené, chceli by ste vedieť, či sme to odovzdali ďalej. Nie. Nateraz si to echávame pre seba. Neradil by som vám, aby ste sa u nej ohlásili na čaj. Asi by

Raná hmla pred očami sa pri prvých hľoch pomarančového džusu obvykle pomaly rozpýla a pri druhej šálke kávy už po nej nesie ani stopy, takže keď okolo pol desiatej schádzam do kancelárie, som pripravený zvládnúť celý deň. Vyskytnú sa však aj výnimocné dni, čo v plnej mieri platilo práve na tento štvrtok. Po prvej, namiesto pol desiatej bolo už pol jedenastej. Po druhej, domov som dorazil o tretej a svoj pravidelný osemhodinový spánok som ukrátil o dve hodiny. Po tretie, ani som nemal byť na čo pripravený. Ak sa Peter Vaughn aj ozval, nestalo to za veľa, lebo keď som sa vrátil, nenašiel som nijaký odzak. Zrejme nás zasa čaká mizerný deň. Nutkalo ma vyjsť hore, zobrať Wolfevu Zubnú kefkú a položiť mu ju navrch pošty, ale tým by som všetko iba prieštril. Pôjdem na prechádzku, a keď zíde dolu, nenájde ma doma. To sa mi pozdávalo. Na hodinkách som mal 10.52. Zašiel som do kuchyne oznámiť svoje rozhodnutie Fritzovi a potom k vešiaku po kabát, ale ako som sa za ním načaňoval, na sklo na dverách padol akýsi tieň. Obrátil som sa. Prišiel inšpektor Cramer. Dobre. Ktočokvek bol vitaný, dokonca i on, aj keď sa nejakým spôsobom dozvedel trebárs o čine. Dolly Brookovej a zamýšľal by nás zatknúť za marenie výkonu spravodlivosti. Otvoril som mu, ešte skôr ako zatlačil zvonec, a prihovoril som sa mu: „Zdravím vás. Stojím tu a čakám vás.“

Bez poznámkov. Bol nielen celý bez seba, ale aj bez reči. Vyzliekol si kabát, položil ho na laviču, hodil si naň klobúk, odpochodoval do kancelárie, pozrel na hodinky a zastal tvárou ku dverám do haly. Cestou k svojmu stolu mi poskytol krásny výhľad na svoj královský zadok a široké ramená, ktoré sa tri minúty, kým nevstúpil Wolfe, ani nepohli. Ten po dvoch krokoch zastal a vzhlíadol. Cramer zakrúžil smerom k červenému koženemu kreslu, Wolfe vrhol blíciaci zrak na mňa, vykročil ku svojmu kreslu a ja som mu rýchlo hlásil: „Nemal som kedy telefonovať. Práve prišiel.“ Vložil strapec kvetov Vanda Sauvis do vázy, sadol si a nenáhlivo začal preberať kôpku pošty.

„Máte čas,“ vyrieckol ľadovo Cramer. „I ja. Máme celý deň času. Pekne mi zreprodukujete každé slovo, čo odznelo v tejto miestnosti o vražde Susan Brookovej, vaše a Goodwinove nevynímajúc. Začnite s Petrom Vaughnom. Koľko ráz vás navštívili, kedy a o čom hovoril.“

Tak predsa Dolly Brooková. Jej výpoved, všetky tri kópie, leží v safe. Safe je bezpečnejší ako uzamknutá zásuvka.

Wolfe odsunul poštu nabok a otočil sa. „To je zvláštne,“ zareagoval nie protestne, len akoby na vysvetlenie. „Máte svojho vraha pod zámkom. Konal som a stále konám v jeho záujme, ako ma poveril jeho právny zástupca. Iste neočakávate, že práve odo mňa získate dôkazy na jeho usvedčenie. Aj keď som ich mal, vám by som ich nemusel, ani nechcel edhalisť. Zvláštne. Žeby som sa mylil, pokiaľ ide o právnu stránku veci? Mám sem pozvať pána Ostera?“

Znelo to pôsobivo, lež na Cramera to neučinkovalo. „Poznám právnu stránku,“ pokračoval rovnako ľadovo. „Nezastupujete Petra Vaughna a Oster nie je jeho advokátom. Chcem vedieť, kedy a kde ste vy a Goodwin videli Vaughna a čo vám povedal.“

Wolfe krútil hlavou. „Nezmysel. Vykladáte nám tu ostošef, čo je u vás rovnako zvláštne. S pánom Vaughnom sme sa stretli len v rámci kompetencie

ako zástupcovia pána Whippa a jeho advokáta a vy ste tu pritom v rámci kompetencie právneho pomociteľa proti pánu Whippovi.“

„Nie.“

Wolfe zdvihol oboče. „Nie?“

„Som tu v kompetencii šéfa kriminálky-juh, a vobec nie vo veci vraždy Susan Brookovej, ale vo veci vraždy Petra Vaughna.“

Ak mu šlo o efekt, vyšlo mu to. Ja som mykol hlavou doľava na Wolfa, on doprava na mňa. Z toho, ako na mňa pozrel, by sa dalo dedukovať, že si myslí, že som Vaughna zabil ja, a z toho, ako som pozrel ja na neho, by ste vydedukovali opačné podozrenie. Týmto sme Cramera istotne poriadne zmatili.

Wolfe už zasa hľadal priamo. „Dúfam, že netárate nezmýsy, to by bolo nevhodné. Podrobnejšie.“

„Asi pred troma hodinami nazrel jeden chodec do auta zaparkovaného na Druhej avenue nedaleko Tridsiatej druhej ulice a oznámil strážnikovi, čo videl. Strážnik sa šiel presvedčiť. Vpredu na zemi ležalo skrútené telo muža, hlavu a plecia mal skŕcené pod telom. Strelna prešla pravou stranou asi desať centimetrov pod pazuchou. Ďalší zásah šiel pomedzi rebrá priamo do srdca. Ak umrel hned, čo je takmer isté, strelna vypálili medzi deviatou a polnocou. Telo sme identifikovali. Peter Vaughn. Auto patrí firme jeho otca, Heron Manhattan, Inc. Zbraň sa nenašla. Áno, poznám právnu stránku.“

Pomyslel som si, že sa už nikdy nebude musieť zodpovedať za zavádzanie polície. Spomenul som si na to, lebo v tejto chvíli mi nič iné nenapadlo.

Wolfe zatvoril oči. Vzápäť ich otvoril. „Bol Dunbar Whipple od deviatej do polnoci vo väzbe?“

„Čertovsky dobre viete, že áno.“

„Kedy ho prepustíte?“

„Hlúpost!“

Wolfe prisvedčil. „Je to riadne zamotané. Poznáte anály vrázd. Je možné, že Petra Vaughna zabilá iná ruka; je dokonca možné, že medzi jeho smrťou a vraždou Susan Brookovej niesúvislost, ale tomu neveríte. Ani ja. Neopovážite sa ho dlhšie držať. Dočerta. To bude...“

Cramer buchol do operadla. „Dofrasa, nesedte tu a nezubte sa s tolkou samolúbosťou. Hovorte! Kedy ste naposledy videli Vaughna?“

„Nechceli ste povedať, že sa zubí. Nezubím sa tak, ako si to pod týmto slovom predstavujete vy. Nereagujem na vás zmatok, ale na vlastné trápenie. Teraz potrebujete vraha práve tak ako ja. Prišli ste sem s prekvapujúcou novinou. Darmo na mňa brešete, viete to veľmi dobre.“ Ponoril sa ešte hlbšie do kresla, zatvoril oči a zatal pera.

Cramer sedel, pozoroval ho a zhľboka oddychoval.

Wolfe sa vzpriamil a zdvihol hlavu. „Pán Cramer. Nemôžem vás potešiť nijakou informáciou. Nevybuchujte, nechajte ma všetko vysvetliť. My — ja a pán Goodwin — sme videli pána Vaughna a hovorili s ním dva razy. Bol tu minulý piatok večer nečelú hodinu spolu s Brookovcami. Nik z nich nám neviedal nič také, o čom by ste vy nevedeli. Predvčerom, teda v utorok doobeda, prišiel sám a rozprával sa s pánom Goodwinom, opäť asi hodinu. Ja som nebol prítomný, ale pán Goodwin mi o tom referoval. Pán Vaughn nám odhalil určité skutočnosti, o ktorých neviete, ale ktoré sa, podľa môjho starostlivého úsudku, jeho smrť netýkajú.“

Su...“

„O tom rozhodnem ja!“

„Nie. Sú tu dve veci. Po prvej, pri rozhovoroch s pánom Vaughnom sme konali v záujme pána Ostera, teda to chápte ako privilegovaný rozhovor. Po druhé, i keby nebol privilegovaný, jeho obsah si ponecháme pre seba, lebo sa odôvodnenie domnievame, že nijako nesúvisí s jeho smrťou. Ak sa ukáže, že sme sa dopustili omylu, môžete nás, samozrejme, volať na zodpovednosť. Ale...“

„Volám vás na zodpovednosť teraz a hned.“

„Fuj. Viete, že na to nemáte právo. Ale poskytne vám malú informáciu, či už privilegovanú, alebo nie, ktorá pravdepodobne s jeho vraždou súvisí. Včera krátko po piatej telefonoval a hovoril s pánom Goodwinom. Archie, uvedte možnú súvislosť z jeho rozhovoru, začínajúc vyhlásením, že nám možno čo nevidieť rozovie niečo veľmi dôležité.“

Opakoval som jeho slová: „Počujte, ja mám na mysl jednu maličkosť, o ktorej som sa nechcel zmieniť, ale zdá sa mi, že musím. Možno vám čo nevidieť rozovie niečo veľmi dôležité. Zastihom vás dnes večer?“ Ja som mu odpovedal: „Áno, ale som poruke hned teraz. Vráťte!“ Pokračoval: „Nuž ja... nie, nepoviem. Nechcel by som... nie. Možno je to len moja predstava, musím si to najprv overiť. Hådam vám dnes večer zavolám.“ Ja na to: „Ako overiť?“ A on: „Chcem len niekomu položiť páč otázok. Ľutujem, že som sa preriekol. Možno to nič nie je.“

„Koho sa...“

„Nie,“ vpadol mu do reči Wolfe. „Pán Goodwin koná podľa mojich príkazov. Archie, naznačil osobu, ktorej sa chcel niečo sputovať, a čo sa chcel sputovať?“

„Nie.“

„Tušite niečo?“

Bolo mi jasné, že si želá počuť ďalšie nie, tak som ho vyslovil. Otočil sa ku Cramerovi. „Ani ja, ale mám podozrenie, že jeho zamýšľaný čin mal za následok vraždu, preto sme vám celý rozhovor zreprodukovali. Ak zistíte, komu chcel klásiť otázky, prv ako ja, odhalite vraha.“

„Doparoma s vami,“ zahrešil Cramer ľadovým hlasom. „Čert vás ber. Vy ho už určite poznáte.“

„Nepoznám. Nemám ani len ohňivko. Zaobstaral som si isté informácie, ale som presvedčený, že nesúvisia s totožnosťou vraha. Toto boli naše posledné vedomosti o páne Vaughnovi, viac sa neozval. Predtým som bol vo výhode: považovali ste za páchateľa Dunbara Whipplea, ja nie. Teraz som výhodu stratil. Obaja stojíme pred rovnakým orieškom.“

„Ale svoje čestné slovo by ste mi na to nedali?“

„Ak vyslovene nemusí, tomu slovu sa vyhýbam. Toľko na vaše uspokojenie. Tentokrát by som najradšej nepohol ani prstom, aby som vás uspokojoval. Odídeťte, prosím. Potrebujem si celú situáciu prediskutovať spolu s pánom Goodwinom.“

„Nech sa páči, môžete začať. Nebudem prekážať.“

„Samozrejme, nebudeťe. Čo myslíte, aké dôsledky bude mať automatizácia pre homo sapiens?“

„Chodte dočerta,“ zvolal Cramer, vstal a vykročil smerom von. Zašiel som ku dverám, ale nevystrčil som hlavu do haly prv, ako buchli dvere. Hned potom som sa presvedčil, či odišiel. Vránil som sa ku stolu, sadol som si a poznamenal: „Dobre, diskutujme.“

Zavráčal: „Brrrrr.“

„Budem teda diskutovať sám. Vráveli ste, že to, čo mi oznámil Vaughn v utorok, s jeho smrťou nesúvisí. Prinútili ste ma povedať, že nemám nijakú predstavu o tom, koho sa šiel Vaughn vypytovať, i keď čertovsky dobre viete, že ju mám. Včera vás nezaujímalo, čo mi do telefónu Vaughn povedal o paní Brookovej, že vie napodobniť Susanin hlas. Ak sa ukáže, že zabil Susan aj Vaughna, ako reagujete na môj zmatok v hľave?“

„Podľa môjho predpokladu nezabila.“

„To viem. Lenže môj predpoklad je iný. Doteraz sa neobjavil ani najmenší náznak, že by mal Vaughn spojenie aj s niekym iným ako s Brookovcami. Komu inému by sa bol chystal položiť páč otázok?“

„To neviem. Ale pokiaľ ide o paní Brookovú, okrem neprítomnosti primeraného motívu nemohla ani telefonovať, lebo je nepravdepodobné, že by vedela o termíne dohodnutom pôvodne na ôsmu. Ak nevolať, kto teda vola? Žeby skutočne slečna Brooková? To je v každom prípade veľmi neisté, no predsa si to radšej ešte overíme. Ale to hľavé pri paní Brookovej sú nasledovné skutočnosti: vrátiť sa domov, povie pánu Vaughnovi, že videla do domu vojst pána Whippa. Uvážte si to. Je dnú v byte, zotrie odťačky prstov z obuška, ktorým zabil vlastnú svagrinu — takto by postupoval iba idiot. Upaľuje von, zasa ako idiot. Vonku na ulici čaká, až uvidí Whipplea! Potom ho zbadá a rýchlo utiečie. Dobre, bola by pánu Vaughnovi rozprávala, že ho videla prichádzať? Tomu neveríme.“

„Päť sekúnd som to zvažoval. „Ešte dačo?“

„Nič väzne.“

„Dobre.“ Vstal som. „Beriem si neplatenu dovoľku. Na dve hodiny, možno na dva dni, ešte presne neviem.“

Prikyvol. „Ak budete mať šťastie, tak len na dve hodiny. Ale rýchlejšie vám prejde čas, ak ho strávite u pána Vaughna, aj keď s celým zborom Cramrových ľudí okolo seba.“ Siahol za kôpkou pošty. Zapískal som.

V podobných situáciach nikdy nevynechám ani najmenšiu drobnosť, ktorá je dôležitá či už z hľadiska minulosťi, alebo budúcnosti. Nech dosiahnem úspech, nech dostanem po nose, ochotne všetko zaznamenám. Ale mrhal by som časom i papierom, keby som vám napríklad rozprával, ako reagoval strážnik z Park avenue, nehovoriac už o tom, ako prijala správu o smrti Petra Vaughna Dolly Brooková. Podstatné je, že sme nepostúpili ani o krok vpred. Mám na zreteli, samozrejme, len vlastné hľadisko, lebo Wolfe už dávno vycíarkol Dolly zo zoznamu podozrivých kandidátov. Asi o dve hodiny neskôr som z nej vymáril alibi, s akým sa človek často stretáva, a potom ho uloží do zásuvky, kde schováva nevybavene záležitosti. V stredu večer si totiž Kenneth a Dolly Brookovci o devätnásť štyridsať zasadli k večeri u ďalšieho manželského páru z domu. Krátko pred deviatou prišli ešte dva páry na partiu bridgu. Rozišli sa okolo druhej. Overeil som si všetko u tých troch žien, u dvoch osobne, s jednou som hovoril telefonicky, a u dvoch mužov. Keď som sa vrátil do starého luxusného domu, našiel som Wolfe v jedálni, kde dojedal obed. Stačil mi jediný pohľad na moju tvár a pochopil, na čom sme. Posadil som sa, prišiel Fritz a ja som si naložil riadnu porciu sleda v oleji marinovaného v citrónovej šťave a zapečeného s bobkovým lis-

tom, tymianom, majoránkou a pridal som si pyré zo štavela. Vzal som si iba tri naberačky, lebo predtým, než si pôjdem lahnúť, zbehnem ešte do kuchyne, zvyšok si prihrejem, natriem na niekoľko Fritzových chlebkov a posypem muškákovým orechom. Za tým potom dobre padne pohár mlieka. Naberačku som si nechal v miske, aby som lahšie vyškrabala pyré, čo zostane na okrajoch rajnice.

Ked sme prechádzali do kancelárie, ani jeden z nás Doily Brookovú nespomenul. Sadol som si a prehodil som: „Za dve hodiny vydedukujem hodnotu dvadsiatich dvoch dolárov.“

Zakrochkal. „Mňa zo svojho podnikania radšej vynechajte. Splácam svoj dlh.“ Hodil rukou, aby ma umlčal. „Pán Vaughn pravdepodobne telefonoval z domu.“

„Pravdepodobne. Ked som mu o pol hodiny domov volal, myslím slúžka mi povedala, že práve odišiel.“

„Kde býva?“

„Na Východnej sedemdesiatej siedmej ulici, medzi Platou avenue a námestím Madison. Asi u rodičov; v zozname sú zapísaní pod menom Matthew Vaughn.“

„Musíme zistiť, kde sa včera pred i po telefonáte pohyboval.“

„To iste.“

„Aký postup navrhujete?“

„Vypytoval sa ľudí. Ako obvykle. Keby ste to chceli za cenu zvýšených nákladov urýchliť, Saul, Fred a Orrie by nám mohli pomôcť. Máme výhodu, keďže všetci budú mať odpoveď už pripravenú. Poľcia ich totiž vypočuje pred nami.“

Zabúčal. „Tô nepripustím.“

„Rozumiem. Čím neskôr začneme, tým to bude ľahšie. Možno by bolo lepšie, keby sme tu len takto sedeli a usilovali sa uhádnuť komu, alebo aspoň približne komu chcel klásiť tie otázky. Cestou v taxíku som sa o čosi také pokúsil.“

„Présnejiš?“

„V stave, v akom od nás v utorok doobeda odchádzal, ťiel iste rovno domov a odkvácol do posteľ. O jednej už musel späť ako zabity. Do telefónu mi vravel, že spal sedemnásť hodín, podľa toho sa teda prebudil ráno o šiestej, a skôr ako mi volal, mal takmer celý deň na to, aby sa s kýmsi stretol. Pochýálil sa, že mi čo nevidieť rozpovie niečo veľmi dôležité. Nebol by sa takto vyjadril, najmä pokial ide o tú dôležitosť, ledaže by mu skrsol v hlave nejaký šialeň nápad. Musel sa pustiť za niečim, čo videl alebo počul. Stačí?“

„Áno, lenže daleko ste sa nedostali.“

„Hned to bude. Otázkou zostáva kto a čo. Čo ho mohlo zožierať, keď sa vyspal? Zbavil sa výčitiek svedomia za Dolly Brookovú, potom ho prenasledovali dve ďalšie otázky: kto zabil Susan a či sa citovo viazala — citujem jeho vlastné slová — na Dunbara Whippa, alebo nie. Pokial ide o vrahá, považoval za možného a pravdepodobného páchateľa Dolly Brookovú, to však predstavovalo nevyriešený problém, na ktorom pracujú ľudia. Znešokovala ho práve tá druhá otázka a vydal sa hľadať na ňu odpoved.“

Gestikuloval som. „Nuž a kam by ťiel? V určitom zmysle bol jednoduchým, priamym mladikom a hľadom by sa vydal rovno za Dunbarom Whippom, ten však sedí v base. Nemalo zmyslu chodiť za Dolly Brookovou; povedala mu všetko a uvedomoval si, že vlastne ani sama nevie, či ju zabil, alebo

nie. Zostali mu dve možnosti: Whipplevi rodičia a ľudia z VPOP. Vybral sa za nimi. Za Paulom Whipplem alebo do VPOP, alebo na obe miesta. Navrhujem, aby ste zavolali Whipplevi. Ak vám povie, že u neho neboli, zájdem do VPOP a opýtam sa Maud Jordanovej, kedy sa u nich včera ukázal.“

Wolfove plecia sa zdvihli o päť milimetrov a hned zasa klesli. „To nemôže byť na Škodu, aj keby...“

Zazvonil zvonec. Ťiel som do haly, ohľásil som Wolfovi „Whipple“ a vykročil som vpred. Tých dvanásť krokov som prešiel s príjemným pocitom; bol som si istý, že som si plne vynahradil dve hodiny premárnené s Dolly Brookovou. Čo iného mohlo priviesť Whipplea k nám uprostred pracovného dňa? Ked som mu otvoril a podával ruku, tuším som to trochu prehnal. Nelámem priam kosti, ale viem silno stisnúť, a zdalo sa, že to zacitil. Zaviedol som ho do kancelárie, usilujúc sa potlačiť na tvári smolubosť. Ako si sadal do červerého koženého kresla, vysvetľoval Wolfeovi, prečo prišiel radšej osobne. Prináša nám takú dôležitú zvest, že sa rozhodol obtažovať priateľov, ktorí si to nezaslúžia. Wolfe sa opýtal, ktorých priateľov, a Whipple zdobil ruku, aby si upravil okuliare. V tomto sú okuliare veľmi užitočné; poskytujú pádný dôvod na krátke zaváhanie, zváženie situácie a vhodné slová.

„Asi neviete,“ začal Whipple, „že zavraždili toho mládenca, Petra Vaughna.“

Wolfe prikývol. „Ale viem.“ Jeho telo objavili v zaparkovanom aute. Zastreli ho.“

„Áno, viem.“ „Nuž, viete...“ Musel si odkašlať, lebo chraptil, a začal znova. „Viete, že som bol vždy celkom otvorený.“

„O tom predsa nepochybujem.“ „Verte mi. Absolútne otvorený. Povedal som vám všetko, čo ste potrebovali. Teraz mám dačo, čo by som vám najradšej nepovedal, ale viem, že musím. Prifažiť to ľudom, ktorí sú mojimi priateľmi, nielen priateľmi, ale ktorí robia našej rase neoceniteľné služby. Lenže žiadate vás o pomoc a pritom vám zapierať skutočnosti, ktoré by ste mali poznáť — to by bolo odsúdeniahodné.“

„Mohli by ste mi navrhnúť, aby som sa prípadu vzdal.“

„Nechcem, aby ste sa ho vzdali!“ Zvýšil hlas, skoro vykrikol a zubami si zataľ do pier. O chvíliu pokračoval. „Musíte byť voči mne ohľaduplný. Ked som sem prišiel po prvýkrát, nemal som v poriadku nervy. Ani teraz sa neviem ovládať.“ Mykol hľavou dohora. „Je to detinské. Včera prišiel za mnou, totiž Peter Vaughn, a žiadal ma, aby som mu povedal všetko o vzťahu môjho syna s tým dievčaťom, teda Susan Brookovou. Nebol...“

„V akom čase?“ „Ráno. Čakal na mňa na fakulte ešte pred mojím prichodom. Nebol veľmi inteligentný, nemám pravdu? Odpovedal som mu, že veľa neviem, len toľko, že boli spolupracovníci a že nemôžem potvrdiť ani vyvrátiť nijakú zo skutočností, o ktorých písali v novinách. Čo som mu mal povedať? Násto...“

„Násto...“ Potom mi cez obed telefonoval Tom Henchy z VPOP. Oznánil mi, že Peter Vaughn bol u nich a naliehal, aby ho prijal, a dokonca spojil i s ostatnými. Zároveň chcel vedieť, čo som mu vravel ja. No a dnes asi pred

hodinou mi Henchy znova telefonoval. Informoval ma, že Petra Vaughna včera večer zavraždili, a po prosil ma, aby som nikomu o Vaughnovej návštive na VPOP predchádzajúceho dňa nič nevravel. Oznámil mi, že sa dohodli, že by nebolo veľmi rozumné, keby sa to niekde spomínať, že nechce, aby som sa o tom niekde rozširoval. Slúbil som mu, že ho ešte zavolám, čo som o chvíli aj urobil. Medzitým som sa zamyslel najmä nad slovami väčšieho prejavu z kúpeľov Kanawha. Aj vtedy šlo o vraždu. Zatelefonoval som mu a oznánil, že sa vám musím so všetkým priznať. Chcel, aby som prišiel k nemu alebo aby sme sa niekde stretli a pozovárali, lenže som nesúhlasiel a vydal som sa za vami. To je všetko. Dúfam, preboha...“ Nedokončil a postavil sa. „Nečakám, že mi niečo poviete, to by som nechcel.“ Ubrátil sa a vykročil, ale Wolfe hlas ho zastavil.

„Prosím vás. Kto c tom vie?“

„Nikto. Nikomu som nič nehovoril, ani len manželke.“

„Ani o tom, že bol za vami?“

„Nie. A ani nevyzradím. Musíte ma ospravedlniť. Je to veľmi chulosť a bolestnosť, že sa s vami musím takto zhovárať. Veľmi bolestnosť...“ Odchádzal.

Postavil som sa, ale Wolfe pokrétal hľavu, tak som zostal. Ked som začul zvuk zabuchnutých dverí, vykročil som do haly celkom automaticky, zo zvuku, ktorý pochádza odvtedy, čo ich istý typ zavŕhal znútra a potom asi pol hodiny stál a načúval pri otvorených dverach kancelárie, ako preberáme jeho záležitosti.

Vkročil som dnu. „Mám sa unúvať a sadnúť si?“

Kútek Wolfsových úst sa nadvholi. „Archie, viete, že najokázaľejšou ilustráciou vašej sebaúcty nie sú činy, ale váš odstup od veci. Nikdy nejasáte. Tak či onak, prijmite moju poklonu.“

„S radosťou. Takže si tých dvadsaťdva dolárov nevydedukujem. Mám sa posadiť?“

„Nie. Privedte ich.“

„Hned teraz?“

„Áno. Pán Cramer sa k nim môže dostaviť každú chvíľu.“

„Je trištvrté na tri. Aj keby som ich mal o pol hodiny tu, a to pochybujem, trištvrté hodiny vám na nich pravdepodobne nepostačí.“

„Viem, že nepostačí, ale čert to ber. Za toto všetko vďačím svojmu čudáckemu výletu do kúpeľov Kanawha.“

„Ale získali ste tam recept na saucisse minuit.“

„To je fakt. Privedte ich. Každého, kto sa stretoval s rozprával s pánom Vaughnom, bez výnimky. Najprv zatelefonujte Saulovi. Ihned ho tu potrebujem.“

Pristúpil som k telefónu, a ako som vykŕcial číslo, premýšľal som, či sa v histórii tohto domu stalo tretí alebo štvrtý raz, že sa rozhodol a uráčil zabudnúť na svoju poradu s orchideami.

13. KAPITOLA

Možno zriedkakedy jasám a seba si vážim nadošťo na svete, ale i ja mám svoje chyby. Jedna z nich sa prejavila, keď som vošiel do úradu VPOP, podišiel k recepcnému pultu Maud Jordanovej a opýtal sa jej: „Kedy tu bol včera doobeda Peter Vaughn?“ Túto formuláciu som navrhol Wolfeovi krátko predtým, ako zazvonil Paul Whipple, a jej

doslovne znenie ovplyvnilo jednu z mojich chyb, len presne neviem ktorú.

Odpoveď som nedostal. Pohľadom sledovala svoj dlhý tenký nos a zároveň i mňa a spýtala sa: „S kým si želáte hovoriť?“

Kedže Whipple nám celú situáciu uľahčil, nenašiel som na ňu. Odvetil som, že s pánom Henchym a že je to nanajvýš súrne. Zdvihla telefón a oznánila mi, že môžem ísť ďalej. Cestou som vo dverach rožnej miestnosti uvidel Harolda R. Ostera. Bol by som radšej hovoril s Henchym osamote, ale nerobil som si z toho fažkú hľavu. Ani on, ani Henchy mi nepodali ruku. Oster len pokývnutím naznačil, aby som vstúpil, a sám zatvoril dvere. Nevzvali ma, aby som sa posadil.

Stojac pri Henchyho stole, povedal som: „Paul Whipple oznánil Nerovi Wolfeovi, osobne, nie telefónicky, všetko, o čom informoval aj vás v súvislosti s Petrom Vaughnom, a pán Wolfe by sa s vami rád pozováral. Teraz okamžite. S každým, ktorý včera hovoril s Vaughnom.“

„Sadnite si,“ ponúkol ma Oster.

Potom by som zasa musel vstať, lebo hned spolu odídime. Uvedomte si, že je to nálichavé. Nemusím vám zdôrazňovať, že čochvíla sem dorazia poli. Takto vás tu aspoň nenájdu. Ak sa nikomu nepriznáte, kam ideme, budete mať od nich na chvíľu pokoj. A ak budím dojem, že som neústupčivý, je to môj zámer.“

Začal Henchy. „Vy určite...“ Ale Oster ho preručil som dnu. „Mám sa unúvať a sadnúť si?“ Kútek Wolfsových úst sa nadvholi. „Archie, viete, že najokázaľejšou ilustráciou vašej sebaúcty nie sú činy, ale váš odstup od veci. Nikdy nejasáte. Tak či onak, prijmite moju poklonu.“

„S radosťou. Takže si tých dvadsaťdva dolárov nevydedukujem. Mám sa posadiť?“ „Nie. Privedte ich.“ „Hned teraz?“ „Áno. Pán Cramer sa k nim môže dostaviť každú chvíľu.“ „Je voľný už teraz.“ Zaostril som pohľad na Henchyho. „Dobre, volačo vám teda poviem. Mal by o tom hovoril radšej Wolfe, ale to nič. Včera o sedemnásť desať mi Vaughn telefonoval a vyslovil čosi, čo s veľkou pravdepodobnosťou naznačuje, že ho zavraždili v dôsledku toho, čo sa odohralo tu, u vás. Nielen Wolfe, ale i ja a zároveň aj polícia sme o tom presvedčení.“

„Vôbec nevedia, že bol tu,“ hájil sa Oster.

„Zistia si to a nebude to tak dlho trvať. Obsah nášho telefonického rozhovoru s Vaughnom poznajú. Domnievajú sa, že táto vražda je dôsledok jeho včerajších kontaktov. Nuž a keď zistia, že bol tu...“ Budú veľmi zvedaví. Celý personál VPOP, dôpravá, korunný svedok. Kaucia...“

„Preboha,“ zabetákal Henchy.

„Tomu neverím,“ vravel Oster. „Čo vám povedal Vaughn do telefónu?“

„Pán Wolfe vám o tom možno porozpráva. Ja nie.“

„Neverím.“

„Bude celkom zaujímavé sledovať, kto príde prvý, či niekto z kriminálky, alebo z prokuratúry.“ Podišiel som ku stoličke a sadol som si. „Bude rovnako zaujímavé sledovať, ako si s tým poradia. Nemám radšej počkať vonku?“

„Áno,“ ozval sa Oster. „Poradíme sa.“

„Radte sa, ale čo najrýchlejšie.“ Vstal som. „Neverím, ako dlho bude ochotný čakať pán Wolfe.“

„Ja idem.“ Henchy sa postavil. Tučné lica sa mu triasli. „Idem s ním. Podaj aj ty, Harold.“

„Musím si to premysliť.“

„Nie. Za túto organizáciu zodpovedám ja. Pôjdeš so mnou.“ Henchy sa pohol.

„Aj ostatní,“ doplnil som. „Každý, kto s Vaughnom stratil čo len slovo, vrátane slečny Jordanovej. Chcete ich tu nechafť policii a pritom sám odísť?“

„Nie,“ súhlasil Oster. „Pravda, ak pôjdeme my, Tom, musia ísť všetci. Počkajte v hale, pán Goodwin.“

„Len vám radim, neotáľajte.“

„Nebudeme. Ak máme odísť, potom cím prv, tým ľepšie.“

Vyšiel som von. V hale mala Maud Jordanová plné ruky práce pri telefóne, oznamovala všetkym, aby šli do Henchyho kancelárie. Po chvíli sa objavilo dievča s jemnou tmavou pleťou a malým, trochu vyhrnutým noštekom a vystriedalo ju v centrálnej. Maud vošla dnu. Rozhodol som sa počkať dvadsať minút a potom zájsť po nich. Začal som cvičiť šíjou; v rytme desať ráz za minútu som vykrúcať hlavu smerom k východu s nádejou, že sa vchodové dvere neotvoria. Raz sa otvorili, až mi zovrelo žalúdočné svaly, ale bol to len doručovateľ a prinášal balík. Z dvadsiatich minút zostávala jedna, keď som začul na chodbe kroky. Prichádzali, na čele Henchy, za ním Oster, Cass Faison, Adam Ewing, Beth Tigrová a Maud Jordanová. Všetci starí známi.

Vstávajúc pýtal som sa Henchyho: „A slečna Kallmanová?“

„Nie je prítomná a nebola tu ani včera.“ Obrátil sa na dievča v centrálnej. „Slečna Bowenová, nevieť, kam sme sli, dobre?“

„V poriadku, neviem.“

„Teda,“ doplnil som. „Mňa ste nepoznali, a ak vás požiadajú, aby ste povedali, ako vyzierám, počvrdzete, že cudzích neviete dobre opisať.“

„Mám ho opísť chybne?“ spýtala sa Henchyho.

„Áno,“ vravel Oster. „Ale v rozumných mestziach.“

Vyrukoval som s ďalším návrhom, aby šli napred. Ja sa zveziem iným výťahom a pôjdem v inom taxíku. Môžete si domysliť, že som trochu nadšadzoval, i keď čertovsky dobre viem, ako bude Cramer vyvádzat, keď sa dozvie, že Vaughn tu bol, a cez pracovný čas nikoho nezastihne. Potešilo ma, že sa mi v hlave zrodil ďalší nápad, hoci som ho musel zavrhnuť — idea, že jedna z nich, totiž slečna Tigrová, by sa mohla odviezť so mnou. Tešilo ma pomyslenie, že ani v križovej situácii som celkom nespustil zo zreteľa myšlienky na príjemnú spoločnosť.

Pripúšťam, že doposiaľ sa z jej strany neobjavil ani najmenší náznak, že by si uvedomovala moje ľudské pocity.

Ale viesol som sa sám. Keď môj taxík zastavil pred starým luxusným domom, obával som sa, či sme to veľmi nepretiahli. Boli štyri hodiny päť minút a stavil by som sa na päťdesať percent, že Wolfe už odišiel do skleníka. Traja stáli na schodíkoch k verande a traja vystupovali z taxíka. Zaplatil som taxikárovi a rýchlo všetkých predbehol. Keď som stál na poslednom schode, Saul Panzer otvoril dvere. „Pán Henchy do kancelárie, ostatní do salóna.“

Právnicki vedia byť často odporní. Osem ľudí odkladajúcich si kabáty mi dalo riadne zabráť, a keď

som Henchyho oddelil od ostatných a práve sme sa chystali prejsť cez halu, Oster opäť začal presadzovať vlastnú iniciatívu. Dočerta, pomyslel som si, bude jednoduchšie, ak vojdeme spojovacimi dverami a necháme prejsť aj jeho. A skutočne vykročil rovno k červenému koženému kreslu, zastal pred ním a spustil na Wolfa: „Tentokrát tu Whipple nie je a nemôže zasiahnuť. Budete ma počúvať.“

Uspokojoč sa, že Wolfe je tu a že svoju úlohu som splnil, posadil som sa a zobrať si notes a pero. Nech raz koná sám.

Nezdvihol hlavu, aby pozrel na Ostera, ale sústredil sa na Henchyho, ktorý sa usadil do jedného zo žltých kresiel, čo mu prisunul Saul. „Bude to neprijemné pre nás všetkých,“ vyrieckol. „Objasní vám pán Goodwin situáciu?“

Henchy prisvedčil. „Natoľko jasne, že sme prišli. Sme k dispozícii.“

„Budeť počúvať mňa,“ vyhlásil sebavedome Oster. „Chceme vedieť, čo povedal Vaughn včera Goodwinovi do telefónu. Čo nám o tom poviete?“

Wolfe zaklonil hlavu. „Pán Oster, neponikol som vám kreslo, lebo som nechcel. Úmyselné som vám ho neponíkol. Pripojite sa k ostatným v susednej miestnosti. Naša spolupráca sa skončila, od tejto chvílie sa zodpovedám len pánu Paulovi Whippleovi. Z môjho hľadiska ste teraz v postavení, aby som sa vyjadril primeraným žargónom, podozrivého z vraždy.“ Ukažal na dvere. „Nech sa páči, tadia!“

Oster vylúdil nedefinovateľné zvuky, zaffkal a zavráčal. Sadol si. „Taká nula, húdol. „Veľká biela nula. Som členom advokátskej komory a cím ste vy?“

Wolfe na neho pozrel. „Skutočne vás nemôžem obviňovať. Keby som bol černochom, už dávno by ma zavreli, a možno i zabili. Naozaj si myslíte, že faktory, ktoré určujú moje zaobchádzanie s vami, sú v rozdielnosti vašej a mojej farby pleti? Fuj. Nie som ľudoop. Archie, predneste tú dôležitú časť včerajšieho telefonického rozhovoru s pánum Vaughnom.“

Odrecitoval som všetko ako pred Cramerom, iba pomalšie, a zdôrazníl som slovo dôležité. Nakoniec som doplnil, že viac sa neozval. Henchy sa na mňa mračil, bol sústredený. Oster hľadal skepticky, ale začínať chápať. Slova sa ujal Wolfe.

„To boli posledné slová pána Vaughna. Vraj pravdepodobne to nie je nič dôležité. No na neštastie pre neho to bolo inak. Dospel som nie k predpokladu, lež k záveru, že sa rozhodol novovo navštítiť toho, s kym sa už raz stretol, alebo si aspoň overiť určité pochybnosti z predchádzajúcej návštevy. Je možné, že stretnutie sa neodohralo vo vašom úrade, ale nepoznám nikoho iného, koho by mohol dávať do súvislosti s osudem Susan. O tom iste nepochybujete ani polícia. Takisto som dospel k záveru, ktorého sa tak ľahko nevzrádám, že ho zabilia tă istá osoba, ktorá spáchala vraždu Susan Brookovej. Odmietate moju teóriu, pán Oster?“

„Odmietam neodmietam. Ak skutočne povedal to, čo nám tu predvedol Goodwin.“

„Ja toto nepovažujem za generálku pred súdnym pojednávaním. Ak vy áno, prosím, ale pôjde len o váš monológ. Dozviem sa, čo vám včera hovoril pán Vaughn a čo ste povedali vy jemu?“

„Nepovedal mi nič. Ani ja jemu.“

„Nevyhľadal vás?“

„Áno, vyhľadal, ale nevymenili sme si jediné slovo. Bol som v kancelárii pána Henchyho a počas

návštevy som tam zostal a vypočul si všetko, o čom sa rozprávali, no celý čas som mlčal.“

„Nikdy ste sa predtým nestrelili?“

„Nie.“

„Ani on vás nikdy nevidel?“

„Pokial viem, nie. Niekoľkokrát som vystupoval v televízii.“

„Včera ste ho už nestrelili? Po piatej?“

„Nie. Nasleduje otázka, kde som bol včera večer. Ak máte právo klásiť mi akékoľvek otázky, ja vám ho neberiem, prosím, pýtajte sa. Odpoviem, že na celý večer a celú noc svojho pohybu nemôžem poskytnúť svedkov. Vám by som vlastne ani nemusel, tak či onak nemôžem.“

„Niektorí budú môcť. A teraz, pane, som presvedčený, že si želáte, aby som bol čo najstručnejši. Kým sa porozprávam s pánum Henchym, môhli by ste vysvetliť ostatným...“

„Ani sa nepohnem.“

„Ale áno. Odídete, a to hned, aj keď nisť z tohto domu, ale z tejto miestnosti. Vy...“

„Z tohto kresla ma nedostanete.“

Wolfe sa otočil. „Archie, potrebujete Paula, aby vám s ním pomohol, a Paula je väzba. Keď to musí byť násilím, vyneste ho priamo von z domu.“

„To neurobite,“ povedal Oster.

Vstal som. „Som pripravený, varoval som ho, ale budete prekvapený, keď zacítite silu Paula Panzera. Zasa jedna biela nula.“ Pohol som sa.

„Nože počkajte chvíľu,“ ozval sa Henchy. „Harold, nepáči sa mi to! Myšlim, že to nie je potrebné.“ A k Wolfeovi: „Čo ste chceli povedať?“

„Že pánu Oster môže opísať situáciu všetkým ostatným aj s tým, čo prezradil pánu Vaughn pánu Goodwinovi do telefónu. Môže zároveň zistíť, či majú všetci alibi — od ôsmej večer do druhej v noci — to si potom overíme.“ Obrátil sa na Ostera. „Nič ľahké pre člena advokátskej komory.“

Napadlo mi, že naozaj hovoril vážne, keď spomínal faktory, rozdielnej farby pleti. Zaobchádzal s ním práve tak nezaobalené ako s belochom. Oster chcel čosi povedať najprv Wolfeovi, potom Henchymu, ale zrejme sa rozhodol, že bude preňho dôstojnejšie, ak sa podrobí bez násilia. Príama cesta k spojovacím dverám by viedla tesne popri mine, preto si zvolil ľahšiu okľuku. Veľmi dôstojné! Keď vyšiel von a zatvoril za sebou dvere, vrátil som sa ku svojmu stolu a bloku.

Hovoril Wolfe. „Som vám povídačný, pán Henchy. Nemám rád veľký rozruch vo vlastnom dome.“

„Výkonný riaditeľ prisvedčil. „Ja nikde. Mnohí ľudia by to hľadali ľudovku v mojom postavení ani neverili, ale skutočne nemám rád rozruch. Som za umierenosť. Milujem pokoj a možno, pokým umriem, si ho ešte užijem. Predpokladám, že chcete odo mňa dve veci: čo som povedal pánu Vaughnovi a kde som bol včera večer.“

„Netreba presne miesto, kde ste boli, len či máte alibi, ktoré si možno overiť.“

„Nemám, teda aspoň nie na celý čas medzi ôsmou a druhou. Viem čo-to o alibi, mám skúsenosť. Stretnávam sa s rôznymi ľudmi. Nebudem sa usilovať zreprodukovať vám všetko, čo som povedal od slova do slova, pretože to neviem. Nehovoril som veľa, vlastne o jedinom. Nie o Susan, teda slečne Brookovej, ani o tom, kto ju zabil. Pýtal sa ma iba na ňu a na Dunbara, či sa chystali zosobiť sa. Pravda, nepovedal som mu celú pravdu. Vravel som, že som o tom nič nepočul a že sa nikdy nepletielem

do súkromných záležitostí spolupracovníkov. To bolo všetko.“

„Nemohli by ste zopakovať svoje presné slová?“

„Päť sekúnd sa mračil. Pokrútil hlavou. „Radšej sa o to ani nepokúsim. Ale bolo to tak, ako som povedal. Nezdržal sa u mňa viac ako štyri-päť minút. Chcel sa porozprávať s ďalšími, tak som ho posilal za pánom Faisionom.“

„Prečo práve za pánom Faisionom?“

„Nuž, nástojl, že sa musí ešte s niekým porozprávať, a Susan pracovala pod jeho vedením.“ Henchy mi venoval ťaživý pohľad a zasa sa obrátil k Wolfeovi. „Povedzte mi dačo. Poznám vašu povest. Naozaj si myslíte, že ho zabil jeden z nás? A že zabil aj Susan Brookovú?“

„Áno, zdá sa mi to pravdepodobne.“

„Nám nie.“ Wolfe prikývol. „Chápem, že ste sa museli takto vyjadriť, je to prirodzené.“

„Nielen prirodzené.“ Močne zatíňal ruky do operadiel. „Ak som niekedy hovoril čistú pravdu, je to práve teraz, a ak je vrahom ktosi z personálu, že-lám si, aby bol riadne potrestaný. Bude to pre nás ľahké, ved už stačilo, že zatvorili Dunbara. Nuž ale ak chcešme, aby s nami zaobchádzali ako s dobrými občanmi, musíme sa aj správať ako dobrí občania. Lenže, mylité sa, som presvedčený, že sa mylité. Dnes napoludnie sa pani Ewingová z rozhlasu dozvedela o vražde Petra Vaughna a prišla za mnou. Dal som si všetkých zavolať do svojej kancelárie, všetkých, čo sa včera stretli s Vaughnom, a jasne som im vykresil celú situáciu. Objasnil som im, že polícia sa možno nikdy nedozvie o Vaughnovej návšteve u nás, a ak áno, aby nič nezakryvali. Upozornil som ich, že ak je niekto z nich zapletený do vraždy, musí sa o tom dozviedieť. Okrem toho som sa zmienil, že ak má niekto čo najmenšie podezrenie na niekoho, musí mi to hned povedať.“

Pustil sa operadla a pozrel si na ruky. „Poznám svojich ľudi, pán Wolfe. Nielen za to, že majú rovnakú farbu pleti ako ja, poznám ich. To vo svojom postavení musím. Zostali v mojej pracovni takmer dve hodiny a všetko sme rozobrali. Na záver som nadobudol úplnú istotu, že do vraždy Petra Vaughna ani Susan Brookovej nie je nik zapletený, ako i presvedčenie, že nikto neprechováva voči ríkomu podezrenie. Nevravím, že sa v tom vyznám tak dobre ako vy, lenže ja ich poznám! Verte, mylité sa. Prosím, porozprávajte sa s nimi, pýtajte sa ich, ale mylité sa!“

Na Wolfa ani na mňa to nezapôsobilo. Výkonný riaditeľ VPOP už mnogokrát rečnil pred rôznym poslucháčstvom, má mnogorocnú prax pri používaní zvratov ako napríklad: „Ak som niekedy hovoril pravdu, tak práve teraz.“ Ak skutočne konal z vlastnej iniciatívy, jednoducho len postupoval podľa toho, ako sa má zachovať ľudovej jeho postavenia, aj keď pripúšťam, že si počína lepšie ako iní, ktorých som v podobnej situácii zažil.

„Obdivuhodné,“ povedal Wolfe. „Rád si vypočújem obrátené vyjadrovanie. A čo sa týka môjho omylu, uvidíme. Posláli by ste, prosím, pána Faisiona?“

„Samozrejme.“ Henchy sa zaprel o operadlo a postavil sa. „Mal som na mysli ešte to alibi. Bol som, prirodzene, zvedavý. Nik z nich nemá alibi, ktoré by sa dalo dokázať nad všetky pochybnosti. Keby sa pán Oster nebol rozpáli, bol by vám to povedal.“

Wolfe prikývol. „Páči sa mi váš vycibrený slovný vekus. Rozpálil. Skutočne sa rozpálil.“

Stál som pri dverách do prednej izby, a keď som ich Henchymu otvoril, ozval sa hlas iniciatívneho Ostera. Nedal sa vyrušiť, takže Henchy zrejme Faisona odvola posunkom ruky; nech bol ako chcelo, vedúci oddelenia pre rast fondov sa objavil a zamieril križom ku kreslu, ktoré pred chvíľou opustil jeho nadriadený. Zatvoril som za ním dvere.

Wolfe sa ďa neho zlostne mračil, a niet sa čo čudovať. Čo mu ešte zostávalo, aby sa spýtal. Cass Faison zabudol na svoje grimasy, no z výrazu jeho tváre sa nedalo vyčítať, či už nadobro. Vďaka správnemu odrazu svetla sa jeho uhlová pokožka skvostne ligotala.

Wolfe začal hovoriť. „Keďže vám pán Oster vysvetlil celú situáciu, pán Faison, úvod nie je potrebný. Poslal pán Henchy pána Vaughna za vami?“

Faison prisvedčil. „Správne.“

„Do vašej kancelárie?“

„Áno.“

„Boli ste s ním sám?“

„Áno.“

„Videli ste ho už dakedy predtým?“

„Nie. Nik z nás ho predtým nevidel.“

„Aké dlhé ako tri či štyri minuty. Nesledoval som čas. Najviac päť.“

„O čom ste hovorili?“

„Každému z nás hovoril to isté. Chcel zistíť, aký doverný vzťah existoval medzi slečnou Brookovou a pánom Whippom. Všetci sme mu odpovedali rovnako — že nevieme. Nechcel tomu veriť. Vrável, že niekto to musí vedieť. Bol celý roztriasený. Poslal som ho za pánom Ewingom.“

Wolfe zatímal pery. Obrátil sa ku mne. „Je to fraška.“

„Tak, pane. Už sme to celé preberali s pánom Henchym, takmer dve hodiny.“

„Privedte ostatných.“

Cestou ku dverám mi napadlo, že by som mohol získať aspoň osobné zadostučinenie, keby som slečnu Tigrovú usadil do červeneho koženého kresla. Do toho by však mohol zasiahnuť sám Wolfe, otvoril som teda dvere, požiadal pána Henchyho, aby vošiel dnu, ponúkol som mu červené kreslo a až potom som išiel po ostatných. Keďže Saul pripravil dostatočný počet stoličiek, mohol som pokojne pozorovať Osterovu tvár, keď zistil, ako som mu prešiel cez rozum. Týmto sa nás vzťah s Haroldom R. Osterom spečatil. Stali sme sa nepriateľmi na život a na smrť. Mne sa to náramne hodilo.

Wolfe ich po jednom privítal. Začal zľava, od Henchyho po Maud Jordanovú, ktorá sedela vpravo, najbližšie ku mne. „Skončil som,“ rieko. „Na dnes som s vami skončil, ale moja práca sa nekončí. Situácia zostáva nezmenená. Nezistil som vôbec nič, nedozvedel som sa nič ani od pána Henchyho, ani od pána Ostera, ani od pána Faisona, no viďim, že ste vytvorili pevný jednotný front. Tvrdíte, že ste všetci viedli rovnaký rozhovor. Tomu neverím.“

„Ja nie!“ Bola to Maud Jordanová.

Wolfe na ňu upriamil pohľad. „Čo vy nie, slečna Jordanová?“

„To, čo ste vráveli o rovnakom rozhovore. Viem, čo sa ten človek, ten Vaughn sputoval ostatných, ale mňa sa na nič nepýtal. Povedal jedine toľko, že sa chce rozprávať s pánom Henchym.“

„Hned ako prišiel?“

„Áno.“

„A predstavil sa vám?“

„Samozrejme.“

„A keď odchádzal?“

„Nepovedal nič.“ Zdvihla jeden a pol svojej brady. „Chcela by som vám ešte čosi povedať. Preháňate tu týchto ľudí, čo považujem za hrubosť. Tyranizujete ich len preto, lebo sú čierni. A kto ste vy? Aký máte pôvod?“

Pracovala len ako spojovateľka, a predsa ju nik neumľchal, nik ani jediným slovíčkom. Bola dobrovoľnou pracovníckou, vložila päťsto dolárov na fond Medgara Eversa pre detičky. Wolfe obrátil hlavu vľavo. „Pán Henchy, nechcete aj vy podporiť takéto obvinenie?“

„Nie. Ja si len myslím, že sa mylité, nemohol by som to však nazvať tyranizovaním.“

„Želáte si ešte niečo doplniť, slečna Jordanová?“

„Nie. Už som si svoje povedala.“

„Pán Ewing, s vami som ešte nehovoril. Chcete sa vyjadriť?“

„Nie, jedine, že súhlasím s postojom pána Henchyho. Ak považujete niekoho z nás za vraha, mylité sa, ale nemožno hovoriť o tyranizovaní. Viem, čo bude, keď polícia zistí, že bol včera doobeda u nás. Oznámite im to?“

„Slečna Tigrová, chcete niečo dodať?“

„Nie,“ ozvala sa, ale bolo ju sotva počut. „Tak sme skončili. Na dnes. Možno sa ešte stretнем s vami všetkými, no s jedným z vás určite; čo by som dal za to, keby som už vedel s ktorým. Nuž a aby som odpovedal na otázku pána Ewinga, policii sa o neblahej návštěve pána Vaughna nezmienim. Len zo slušnosti vám zaželám dobré popoludnie.“ Oprel sa do kresla, zopol si ruky na ohromnom pupku a zatvoril oči.

Oster ma prekvapil. Ani slovo. Zodvihol sa a zamieril do haly. Saul Panzer vstal zo stoličky pri knižnici a vyšiel hned za ním. Odchádzali aj ostatní, ale ja som zostal mlčky sedieť na mieste. Je tam predsa Saul. Niežeby mi veľmi vadilo podať kabát vrahovi, lenže ak už, potom musím vedieť, ktorý to je. Pozrel som na hodinky. 17.19. Wolfovi ešte stále zostáva štyridsať minút na orchidey, ale zrejme bude radšej driemati. Sedel som a sledoval, ako sa mu zdvíha a klesá ohromná hrud, a priznám sa, že som dúfal, že začne cvičiť s perami, lež nezačal. Keď zvuky z haly zatvorením dverí utichli, vstúpil Saul a sadol si do najbližšieho žltého kresla pri mne. Wolfe stále zhlboka odfukoval.

„V určitom zmysle,“ prihovoril som sa Saulovi, „som rád, že si ju videl. V budúcnosti sa o nej dopojuješ aj viac a lepšie to pochopiš. Som presvedčený, a hádam budeš so mnou súhlasit, že najlepší spôsob nateraz je túžiť po nej a láskat ju na diaľku, no z akej vzdialenosť? Diaľkou je mila, meter, dokonca i centimeter. Škoda, že nie som básnik. Keby som mohol...“

„Ticho!“ zahrmel Wolfe.

Obrátil som sa a rieko. „Áno, pane. Len som si dovolil poznámku o jedinom jave, čo stojí za zmienku. Alebo ste objavili aj dajaký iný?“

„Nie.“ Vzpriamil sa.

„Potom sa nebudem vadiť. A môžem veselo pokračovať s poznámkami na účet slečny Tigrovej. Pred dvoma dňami som spomíнал, že nejestvuje ani jediná rozumná vec, ktorej by sa dalo zachytiť. Teraz je to ešte horšie, nejestvuje celkom nič.“

„Doparoma, nepovalujte sa a nevymýšľajte nové smiešne slovíčka.“

„Mám odísť?“ pýtal sa Saul.

„Nie. Keď Archie vyčerpá svoje bezduché reči, možno nám predloží dajaký návrh. Ja nie. Je to beznádejné. Nech Vaughn videl a počul včerá čokolvek, je to navždy hlboko pochované. Jeden z tých šiestich ho alebo zabil, alebo aspoň vie, kto to vykonal, ale kľúč k jeho odhaleniu nenájdeme. Možno kdesi existuje aj druhý kľúč, lenže ani za sto dní so stovkou mužov ho nevypátrame. Saul?“

„Bohužiaľ.“

„Archie?“

„Bohužiaľ, veľmi lutujem.“

„Soptil. „Dvaja vysokokvalifikovaní, vzdelaní muži, a na čo ste dobrí? Chodte niekom. Urobte čosi. Máte tu sedieť ďalší večer a isto do posteľ, rozoberajúc pritom len svoje duševné rozpoloženie? So zúfalými myšlienkami o samohláskach tak ako predvčerom?“

Pozreli sme sa so Saulom jeden na druhého. Nás génius začína na nás vytahovať hlúposti. Aby som ho rozveselil, opýtal som sa: „Samohlásky?“

„Áno. No samá voda. Nestalo to za úvalu. A ani nestojí. Som hotový, to je fakt. Zavolajte pána Vaughna.“

Pol minúty som uvažoval, či sa celkom nevyšinul. Potom som si uvedomil, že existuje aj iný Vaughn, čo žije, a jeho koníčkom sú asi samohlásky, a vzal som do rúk slúchadlo. Pohreb sa ešte nekonal, teďa v práci asi nebude, ale skúsil som šťastie aj vo firme Heron Manhattan Inc., kde mi povedali, že ho dnes nevideli. Vykrútil som jeho súkromné číslo. Zaprel sa, ale keď som vysvetlil, že sa ho chce na niečo opýtať Nero Wolfe — samohlásky som nespomenul — o niekoľko minút som ho mal na linke a Wolfe si zobrajal svoj aparát.

„Pán Vaughn, dovolujem si vás obťažovať len preto, lebo sa zaobrám smrťou vásšho syna v súvislosti s výsetrovaním vraždy Susan Brookovej a potrebujem malú informáciu, ktorú by ste mi mohli pravdepodobne poskytnúť. Podľa materiálov z tlače vás syn skončil na Harvarde v pădodesiatom deviatom. Je to tak?“

„Áno. Prečo vás to zaujíma?“

„Hned prejdem k ďalšej otázke. Nerád by som vám všetko vysvetľoval, ale je možné, že mi pomôžete odhaliť vraha. Neviete, či sa vás syn priateľil so spolužiakom, ktorý sa volal Richard Ault? A-u-l-t. Boli pravdepodobne kolegami.“

„Bohužiaľ, ne... ale moment... áno, spomínam si. Tak sa volal chlapec, čo toho leta, po promocii, spáchal samovraždu. Môj syn mi o tom rozprával. Áno, poznali sa; spoločne navštěvovali prednášky. Ale nechápem... aká súvislosť by...“

„Možno nijaká. Ak nejakú nájdem, potom pochopíte. Neviete, či vás syn niekedy nenavštívil Richarda Aulta doma, u jeho rodičov — možno cez prázdniny?“

„Kde býval?“

„V Evansville, v Indiane.“

„Tak potom nie. Som si istý, že nie. Máte nejaký dôvod, aby ste sa domnievali, že hej?“

„Nie. Som vám veľkým dlžníkom, pán Vaughn, že ste ma neodbili. Ak nájdem ďalšiu súvislosť, splatím svoj dlh.“

Položil som a nespúšťal z telefónu oči. Rozmyšľal som o hláskach. „Ch? Gh? Au? Wh? Br? Budem sa na to musieť pozrieť. Od piatej či štvrtej ludo-

vej už prešlo mnoho rokov. Wolfe ma prerušil: „Spojte ma s pánom Druckerom.“

Znovu som potreboval pol minúty, aby som sa späťaťal. Prešlo desať dní, čo som s Ottom Druckrom, väzeným občanom Racine, večeraj pečené hovädzie s jablčníkom v hotelovej izbe v Racine. Vybral som jeho číslo z kartotéky a vykrútil ho. Keď ma s ním spojili, krátko sme spoločensky konverzovali a až potom som slúchadlo odovzdal Wolfeovi. Potešil sa, že má priležitosť hovoriť s mužom, ktorého kariéru sleduje s veľkým záujmom a obdivom.

Wolfe zakrochkal. „Pri záležitosti, na ktorej teraz pracujem, sa môže ľahko stať, že o ten obdiv pribíra. Chcem vás poprosiť o určité informácie. Dúfam, že si spomíname na rozhovor s pánom Goodwinom?“

„Samozrejme. Susan Brooková. Ešte ste neskončili?“

„Nie. Metám sa ani ryba na suchu. Čo by ste mi mohli povedať o mládencovi, ktorý sa zastrelil na verande ich domu?“

„Veľa nie. Goodwinovi som povedal všetko, čo som vedel. Už som zabudol aj jeho meno.“

„Richard Ault. Neviete, či prišiel do Racine niekto z rodiny? Aspoň nejaký zástupca?“

„Neviem, ale myslím, že nie. Pokial si pamäťam, telo tu zostało asi deň-dva a potom ho odviezli. Nespomínam si, že by si ho niekto prišiel vyzdvihnuť. Môžem to zistíť.“

„To by nestalo za to. Verím, že vám pánn Goodwin pripomenal, že ak to bude nutné, môžete nás popreháňať kvôli akýmkoľvek informáciám.“

„Nepoužil slovo „popreháňať“, hovoril len o vzájomnej protislužbe, ale veľmi si toho väzim. Popreháňať — to slovo má iskru. Keby ste v tejto veci ešte niečo potrebovali, ozvite sa mi.“

Wolfe súhlasil, odtlačil telefón, akoby mal proti nemu námetky, i kreslo, vstal, prešiel ku glóbusu, zatrútil ním a sústredil sa na miesto nedaleko srdca Spojených štátov amerických.

O minútu, ani sa neobráiac, zahromžil: „Kde, doparoma, je Evansville?“

„Ak dolu vidíte Indianu, hľadajte ho na rieke Ohio.“

Po desiatich sekundach sa ozval. „Ako sa ta môžete dopraviť?“

„Najrýchlejším spojom je pravdepodobne lietadlo cez Louisville.“

„Do pondelka musím byť späť, mám istú malicu,“ poznámenal Saul.

„Nie, pôjde Archie. Vás potrebujem tu. Archie, zistite...“

Zmíkol, lebo som sa zvrtol k telefónu a začal vykrúcať.

14. KAPITOLA

V piatok o druhej hodine desiatich minútach po polnoci som sedel na stoličke pri stole pokrytom sklom v miestnosti s dvoma oknami a premeriaval si ma poliš. Po tom dni v New Yorku, lete do Louisville a trojhodinovej jazde vo vypožičanom aute do Evansville som nebol práve v ružovej náladе, ale keďže som teraz už vedel, o aké hlásky ide, len čo získam odpoved na niekoľko otázok, začaňiem do posteľ. Policajné ústredie je otvorené po celú noc, preto som sa v hoteli zastavil len sa zapísat.

Priznám sa, že ked som si sadol, musel som zatíma zub, aby som ešte vydržal.

Ten poliš sa volá Sievers, poručík Sievers, starý profesionál s riedkymi vlasmi a mohutnou čelusťou. Starostlivo si prezrel moju newyorskú detektívnu koncesiu, vrátil mi ju a zachmúril sa na mňa. „Archie Goodwin,“ povedal. „Nevidel som už kdesi vaše meno?“

„Dúfam, že nie v policajnej kartotéke. Asi ste sa už stretli s menom muža, pre ktorého pracujem, Nero Wolfe.“

„Ach.“ Dovtípil sa. „Tak je to. Ako sa znášate?“

„Túto otázku som si položil najmenej tisíc ráz, a nech sa prepadnem, ak si ju viem zodpovedať.“

„Dúfam, že odpovede nečakáte odo mňa. Aký problém vás sem privádza?“

„Pár informácií o mužovi menom Richard Ault, presnejšie o jeho rodine. On je mŕtvy. Dvanásťteho augusta tisícdeväťstopäťdesiatdeväť spáchal v Racine vo Wisconsine samovraždu.“

„Áno, viem.“

„Toto je jeho rodisko, však?“

„Bolo. Narodil sa tu.“

„Poznali ste ho?“

„Len z videnia. Nepamätam sa, či som sa s ním niekedy rozprával. Nebol typom, s ktorým by som musel prísť do styku. Prečo vás zaujíma?“

„Nie on. V istom prípade sme dospeli k bodu, kde by sme potrebovali vyspovedať jeho rodinu. Navštívim ich zajtra — totiž dnes. Tak mi napadlo, že by sa mi oplatilo zistíť si najprv tu, čo sú zač. Aké tu majú postavenie?“

„Nijaké. Zajtra nikoho nenavštívite. Niet koho.“

„Vôbec nikoho?“

„Nie. Keby ste chceli podrobnosti, otec Richarda Aulta, Benjamín Ault mladší, vlastnil nábytkársky podnik, obrovský. Zdedil ho po otcovi, Benjaminovi staršom. Benjamin mladší umrel asi pred desiatimi rokmi, moment...“ Zatvoril oči a sklonil hlavu. „Áno, presne tak, v päťdesiatom tretom. Vám zrejme záznamy vela nehovoria, ale my si tu na ne potrpíme.“

„Aj my, ak je treba. A čo jeho súrodenci?“

Pokrútil hlavou. „Richard bol jedináčik.“

„Potom ešte zostáva paní Aultová. Kde je?“

„Neviem a neviem ani to, kto by to vedel. Možno istý právnik, pán Littauer. H. Ernest Littauer. Zabezpečoval predaj podniku.“

Vrátil som si notes a začal čímať. Keď som už raz v Evansville, prispôsobím sa tunajším zvykom. „Musím zistíť všetko, čo sa dá,“ vyhlásil som. „Nezdržujem vás? Nemáte na práci niečo súrne?“

„Dočerka, nie. Aspoň pokým nezadrnčí telefón a neodvolajú ma k niečomu horúcemu.“

„Dúfajme, že sa to nestane. Kedy paní Aultová predala podnik?“

„Asi pred tromi rokmi. Po smrti Benjamina mladšieho zmenila názov firmy na M. a R. Ault, Inc. M. ako Marjorie a R. ako Richard. Nuž a pár rokov po Richardovej smrti všetko predala a odišla z mesta. Pokiaľ je mi známe, nikdy sa sem nevrátila a vôbec neviem, kde sa zdržiava. Stenografuje, čo?“

„Zdá sa, že ste prehnane zdvorilý. Myslím, že Richard Ault študoval na Harvardskej univerzite.“

„Tuším hej. Moment.“ A po chvíli. „Áno, študoval.“

„Neviete, či ho ta chodila matka navštěvoval?“

Mykol hlavou a zmeral si ma pohľadom. „Nuž,

asi nie som taký bystrý ako vy, tu v tomto zapadáko ve to netreba, ale do desať ešte narátať viem. Vraj v istom prípade sme dospeli k bodu, kde by sme potrebovali vyspovedať jeho rodinu. Sprostost! Čo keby ste sa vyjadrili trošku presnejšie, há?“

Prikývol som. „Chcel som, ale nie som taký bystrý. Keby ste mi boli povedali, že je tu, v Evansville, neboli by som sa unúval, aby som ju vyhľadal. Som takmer hotový. Navštívila ho niekedy v Harvarde?“

„Neviem, ale dať by som za to krk. Bol jej miláčikom.“

Zhlboka som sa nadýhol. „Tak. Nerád to od vás žiadam, ľutujem, ale musím k tomu pristúpiť. Opísali by ste mi ju?“

„Čakal som na to.“

„Myslím, že budete prekvapený, keď ju opíšete.“

„Hm, pred troma rokmi mohla mať asi tak sedemdesiat kíl, štyridsiatnica, skôr fahá k päťdesiatke. Asi stošesťdesiatosem centimetrov vysoká. Svetlohnedé vlasy, trochu prešedivené. Hnedé, mierne úzke oči. Neveľké ústa. Dlhý chudý nos, mimoľadne tenký. Bradu nie doslova dvojitú, ale záhyb tam je. Spokojný?“

„Nie som ten pravý, čo prekupuje komplimentmi,“ vrazil som mu, „ale viete poskladať opis ako nikto na svete. Mohol som si ušetriť námahu a nervy a požiadať vás o to hned. Ešte jednu otázku. Čo by ste povedali na výlet zavčasú ráno do New Yorku, všetky výdavky kryté, zaobchádzanie ako s čestným hostom?“

„Dofrasa, iste by sa mi to páčilo. Som však zamestnancom mesta Evansville. Čo máte proti paní Aultovej?“

„Ste ochrancom zákona, oddaným službám spravodlivosti. Potrebujeme vás, aby ste identifikovali vraha, dvojnásobného vraha. Ak zatelefonujete newyorskému ústrediu a všetko im to vysypete, nech sa prepadnem, ak z toho budete niečo mať. Ak však pôjde so mnou, spravodlivosti sa zadostučí ako treba a pritom sa deň-dva poobzerať po meste, uvidíte svoju fotku v novinách a pripomínam, Gazette denne vychádza vo výše miliónovom náklade. Prírodnene, ak ste pre Evansville čo len na hodinu nepostrádateľný...“

„Nemusíte ma obracať na posmech, Goodwin. Je možné, že by Marjorie Aultová bola naozaj vrahom?“

„Na to tu máte môj krk.“

„Kedy odchádzate?“

„Z Louisville odlieta lietadlo o platej popoludní a mám tu prenajaté vozidlo. Rád by som ešte položil niekoľko otázok tomu právnikovi Littauerovi.“

Vstal som. „Ako dlho pracujete v z bore?“

„Dvadsaťšesť rokov.“

„Tak čo ešte otálate. A bol by som rád, keby ste ten francúzsky klúč nechal v zásuvke. Čo poviete na odchod o pol druhej?“

Vraj ešte nevie, ale okolo obedu zavolá. No svojim pohľadom a stiskom ruky ma celkom uspokojoil. Bol som presvedčený, že na spiatočnej ceste budem mať spoločníka.

Boli presne tri hodiny nad ránom, keď som na seba natiahol v hotelovej izbe prikrývu. Predtým som si ešte objednal hovor na trištvrtie na osiem ráno. Veľmi som si potreboval pospať, ale stále mi chodilo čosi po rozume. Nie to, že sme prišli veci na koreň, lež skôr, ako sme na to prišli. Bolo to šťastie, duch génia či čo? Už pred mnogými rokmi

som sa vzdal úsilia vypátrať, ako pracuje Wolfe mozog, ale tentokrát to bolo zvláštne. Ani náhodou som si nevšimol, že v štyroch menách sa vyskytuju samohlásky aj: Paul, Ault, Maud a Vaughn, nuž škoda. Mohlo to napadnúť hocikomu. Na tom by nebolo nič zvláštne. Háčik však je, že keby som si to aj bol uvedomil, čo z toho? Bol by som to pokládal za zhodu okolnosti a pravdepodobne aj Wolfe. Ale tak či onak, jemu to „au“ v štyroch menách stále vŕtalo v hlave, a keďže mu to nedalo pokoja, preberal si znova a znova každý detail, každý fakt, a tak to vyšlo najavo. Nuž dobre a ďalej? Zámerne si ich zoradil nasledovne?

Paul a Ault

Paul a Maud

Paul a Vaughn

Ault a Maud

Ault a Vaughn

Maud a Vaughn

drnčania telefónu. Načiahol som sa za slúchadlom a pozrel na hodinky: 10.42. Volal poručík Sievers. Oznamoval mi, že cestu si už zriadil, a keďže medzi Evansville a Louisville je hodinový časový rozdiel, musíme vyrátiť okolo jednej, inak lietadlo o piatej nestihne. Hlasno som si povzdychoval, vstal a zamieril do kúpeľne.

Moje nie najlepšie skúsenosti s právnikmi pravdepodobne pochádzajú z toho, že sám nikdy nepredstavujem perspektívneho klienta s tučnou šekovou knížkou. Jediné, s čím za ním príde, sú otázky, a to také, na ktoré by najradšej neodpovedali. Presne tak to bolo aj pri H. Ernestovi Littauerovi vo veľkej slniečnej miestnosti s nádherným výhľadom na rieku Ohio. Potreboval som sa iba dozviedieť, či bol za posledný rok v styku s Marjorie Aultovou, na čo milčal. Nepovedal mi vôbec nič, ale pochopil som, že nemá ani tušenia, kde by mohla byť, a nijako mu na tom nezáležalo.

Keď som o trištvrtre na jednu dorazil na parkovisko, Sievers tam už čakal s kufrom dosť veľkým na týždenný výlet, z čoho som hned usúdil, že som prejavil privelkú pohostinnosť. A odpadá možnosť, že by sme tie výdatky prirátali na účet nášho klienta. Nuž čo, pomôže nám urobiť poriadok v našom malom bordeli, nech je teda vitaný. Nebol najhorším spoločníkom, i keď sa ani zdaleka nevyslovil Ottovi Druckerovi. Kým sme zasadli na betónovú plochu Kennedyho medzinárodného letiska, bolo mi jasné, že bol svedomitým policajtom, aký to za dvadsaťšesť rokov dotiahne iba na poručku. Vyjadril sa, že prvý večer si najradšej zriadí sám, pretože zatiaľ ho nebudem potrebovať. Naložil som ho do taxíka, odprevadol do hotela Churchill a sám som pokračoval na Západnú tridsiatu piatu ulicu.

Bolo ešte len pol deviatej a desať minút, no Wolfe už sedel v kancelárii a popíjal kávu, čím si vyslúžil odo mňa úšľafabok. Pri jedle sa úradne veci nepretriasajú, teda alebo sa s večerou poponáhľať, alebo jedol včasšie, aby v čase, keď dorazí, bol už preč od stola. Podľa výrazu tváre a hlasu, akým ma privítal, som vycítil náznaky, s ktorými sa u neho často stretávam, keď sa vrátim zdravý z cesty, z dlhého nebezpečného letu. Zastal som uprostred koberca, trochu som sa povystieral a riekoval: „Preboha, ako je tu chladno, oveľa chladnejšie ako tam dolu, na rieke Ohio. Teplo tejto izby je báječné, i keď osobne nemám nič spoločné s jeho výrobou. Pripúšťam, že rýchly rozvoj automatizácie môže mať za následok...“

„Posaďte sa a podajte mi správu.“

Tak som referoval, a doslovne. Neoprel sa a nezatvoril oči; nebolo to potrebné, lebo šlo len o šťastné zakončenie. Keď som skončil pri skutočnosti, že sa pravdepodobne nezbavíme spoločnosti poručíka Sieversa, ani okom nemihol.

Vzal do ruky šálku kávy, vyprázdnil ju a položil na stôl. „Archie,“ prehovoril. „Ospravedlijujem sa vám. Všimol som si tie čertovské samohlásky už v pondelok večer a mohol som vás poslat do Evansville hned vtedy. Tri nepodarené dni.“

„Hej, ale nakoniec ste sa z toho predsa vymotali. Ospravedlnenie prijímate. Aká škoda, že je piatok večer, nasleduje víkend a zajtra asi nebudeš všetci naporúdzti, a hádam ani jeden z nich. Myslím,

že by sa patrilo, aby tu boli všetci, celý personál VPOP spolu s Osterom. Rovnako pán Kenneth Brooke s manželkou. A prečo by sme nepozvali aj matku Susan? V určitom zmysle je tu potrebná viac ako ktoľko ľudí. Bola vtedy so Susan v dome, keď sa im na verande zastrelil Richard Ault. Pôdla Druckera má spoločník na svedomí fakt, že Susan mu dala košom. Mala by..."

Odmlčal som sa.

Wolfe sa opýtal: „Čo?“

„Nič. Tak ako pri tých samohláskach, keď ste vrávili, že nesťa za reč. Čo ak sa rozhodne zničiť aj matku a vybrať si na to akurát dnešok? To by bolo úžasné.“

Zvrtol som sa. Nemal som číslo pani Brookovej zapísané v kartotéke, musel som si ho vyhľadať v zožname. Našiel som ho, sadol som si a narátať štrnásť vyzváňajúcich signálov, čiže o dva viac, ako patrí k mojej bežnej trpeživosti. Nikdy sa pri výkručení čísla nedopustím omylu, preto som nevolal znova, lež vytocil som ďalšie číslo, čo bolo v kartotéke, a tentokrát som sa dočkal volaného hlasu. Hned som ho spoznal. „Brooková.“

„Pri telefóne Archie Goodwin,“ predstavil som sa. „Od Nera Wolfa. Pán Wolfe by rád položil starej pani Brookovej jednu otázku. Volal som k nej, ale nik sa nehlásil. Mysiel som si, či nebude náhodou u vás.“

„Nie. Čo sa jej chce opýtať?“

„Nič významné, len otázku podľa bežného postupu. Nuž ale pomohla by nám, keby sme to vybavili okamžite. Neviete, kde by som ju mohol zastihnuť?“

„Nie, neviem. Je to však zvláštne...“

Ticho. Po piatich sekundách som pokračoval ja: „Čo je zvláštne?“

„Napadlo mi, že možno... odkiaľ voláte?“

„Z kancelárie Nera Wolfa.“

„A ona nie je u vás?“

„Nie.“

Mysiel som si, že šla hľadom k nemu. Telefónovala mi asi pred hodinou, poprosila ma o auto — často sa to stáva — a oznamila mi, že pôjde za kýmsi, kto jej chce povedať dačo o Susan. Pýtala som sa, či za Nerom Wolfovom, ale neodpovedala mi. Vyhororila sa, že prislúbila mlčať. Ste si istý...“

„A auto si zobraťa?“

„Myslím, pravdaže. Máte...“

„Modrý sedan?“

„Ano. Máte...“

„Prepáčte, prerušili nás.“ Zavesil som a obrátil som sa. „Ako som povedal, veľkolepá. Asi pred hodinou si stará pani Brooková vypožičala od mladej pani Brookovej auto a šla na schôdzku s kýmsi, kto je mal niečo povedať o Susan. Hľadám ešte žije. Dočerta, to zdržanie! Mám sa porozprávať s Cramrom sám, alebo s ním chcete hovoriť vy?“

„Načo?“

„Preboha živého! Aby ju zastavili a vyložili z toho sedana!“

„Nie je treba. Saul.“

„Akože Saul? Nemôže...“

Sledoval slečnu Jordanovú. Ako viete, včera som mu prikázal, aby sa na ňu trochu povypýtoval. Telefónoval mi krátko potom, ako ste sa mi ozvali

z Evansvillu, tak som mu povedal, aby ju aj s Orriem držali pod stálym dohľadom.“

Vložil som si späť do vrecka kľúče, čo som si pripravil. Na zvážku bol zavesený aj kľúč od zamknutej zásuvky, z ktorej som chcel vytiahnuť poznávaciu značku sedana. „Doparoma, prečo ste mi to nepovedali?“

„To je zlorečenie, Archie.“

„Ak máte na mysli zlomyseľnosť, to sedí. Akoby ste sa cítili vy alebo i ja a Cramer, keby pridala na svoje konto ďalší vraždu? Keď ju už máme takmer v hrstí! Uvedomujete si, že ten chumaj, aj keď je to Saul Panzer, môže stratiť stopu? Predpokladám, že aj vy by ste ju najradšej videli v chládku tak ako ja. Bude preto oveľa lepšie a najmä bezpečnejšie, ak mu teraz zavoláte a oznamíte, že žena, čo zabila Susan Brookovú a Petra Vaughnu, sa teraz kdesi v našom rajóne vezie v medrom sedane s manželkou pána Matthewa Brooka a chystá sa ju zavraždiť. Číslo auta mám tu v zásuvke.“

Oslivil ma hlasom žiadajúcim stručnú informáciu. „Toto je vaše úprimné želanie?“

„Pravdaže nie je!“

„A čo Saul?“

„Ak ju stratil, tak iste. Ak ju nespustil z očí, potom nie.“

Zdvihol ruku. „Je to teda jednoduché. O aktivite či pasívite nech rozhodne miera dôvery v Saulovu zručnosť a prezieravosť. Moja, i keď nie bezhraničná dôvera je veľká, navýše vie, že zabila dvoch ľudí. A čo vaša dôvera?“

„O tom nemusíte pochybovať. Kedy sa naposledy ohlásl?“

„O pol siedmej z telefónneho automatu na Lexington avenue. Bola doma. Fred a Orrie ju sledovali z pracoviska a Saul vystriedal Freda o šiestej. Mal...“

Zazvonil zvonček.

Vysiel som do halý a nazrel za dvere, príčom som prehľtol to, čo ma už desať minút tlačilo v hrdle. „Pán Panzer a slečna Jordanová. Dohovorili si s vami schôdzku?“

15. KAPITOLA

Podišiel som ku dverám a cez sklo priečadné zástráva som zbadal, že Saul ju drží za pravé plece. Chystal som sa, že ak bude treba, rýchlo ju schmatnem za ľavé, len čo im otvorím. Ale prekročila prah dobrovoľne. Saul mi vysvetlil: „Orrie je v aute s pani Brookovou. Potrebujete ju?“ Odvetil som nie, nech ju radšej Orrie odprevadi domov. Šiel mu to oznamovať. Už som spomínať, že sa neostýcham pomôcť s kabátom vrahovi, no Maud Jordanová na podávanú ruku pokrútila hlavou. Nevyzliekla sa. Majúc na pamäti, že je čestnou povinnosťou Paula, aby ju odviedol do kancelárie, počkal som, kým sa vráti, a potom som ich nasledoval. Saul je priťahol jedno zo žltých kresiel a sám namieril k druhému. Wolfe mu však ukázal na červené kožené. Prv než sa posadil, vytiahol z vrecka akýsi predmet a položil ho pred Wolfa na stôl. Wolfe stiahol tvár do grímasy a prikázał mi, aby som si tú vecičku obzrel. Bol to 32-kalibrový haskel s tímicom. Zistil som, že je nabity. Vložil som ho do zásuvky a Saul k tomu poznamenal: „Mala ho vrecku,“ a usadil sa.

Najprv len mlčala. Vzápätí sa rozhororila a vecne počítala: „Nosím ho bez povolenia. Je sice nezákonne nosiť zbraň bez povolenia, lenže vás to neopravňuje, aby ste so mnou takto zaobchádzali.“ Pohľad zabodla do Paula, potom do Wolfa. „Tento muž ma prepadol pri nastupovaní do auta istej dámy, ktorá ma k sebe pozvala.“

Wolfe si ju nevšimal, len sa opýtal Paula: „Chcete mi podať informácie?“

Pokrútil hlavou. „Myslím, že netreba, iba ak by ste si želali podrobnosti kde a ako. Chytili sme ju, práve keď otvárala dvere na aute a chystala sa nastúpiť. Vtisol som ju na zadné sedadlo, nasadol som vedľa nej a Orrie dopredu k pani Brookovej. To je asú všetko. Bez veľkého rozruchu. Pani Brooková trochu protestovala, ale upokojili sme ju. Orrie je v tom majster. Akcia prebehla v Central Parku. Ďalšie podrobnosti?“

„Teraz nie. A hľadám už nikdy.“ Wolfe sa otočil. „Nebudeme to prefahovať, pani Aultová. Keďže ľahko možno...“

„Volám sa Maud Jordanová.“

„Správne. Meno možno zmeniť. Človek sa volá presne tak, ako sa volať chce. Ak sa vám nepáči oslovenie vaším bývalým menom Marjorie Aultová, zostanem pri...“

„Vždy som sa volala Maud Jordanová.“

„To by nastačilo. V hoteli Churchill sa ubytoval muž, ktorý sem priesťoval asi pred hodinou. Poručík Sievers, George Sievers z evansvillskej polície. Ak ho nezastihneme hned, chvíľu na neho počkáme. Nás rozhovor odložíme, pokým ho pán Goodwin nepriviedie.“

Videl som množstvo tvári mení výraz, ale aký sa v priebehu dva desiatich sekúnd zjavil na tejto! Bol som ohromený. Keď začula Sieversovo meno, zatvorila tuho oči a mohol by som odprisať, že som videl, ako sa jej z líc postupne vytrácal farba, aj keď ani predtým bohvieak zošarbené neboli. Mňa už čokolvek nevyvezie z rovnováhy, lenže v tomto prípade to vyzeralo, akoby neunikala farba, ale sám život. Nielenže zbledla, bolo v tom aj čosi iné. Nepáčilo sa mi to. Pozrel som na Paula a videl som, že si to tiež všimol a že sa mu to rovnako nepozdáva.

Keď uplynulo pol minúty, otvorila oči a pozrela na Wolfe. Keď som ju sledoval z profilu, nevidel som, či sa jej nezmienili aj oči. „George Sievers bol mojím spolužiakom,“ vysiekla. Zrejme si myslila, že celá vec potrebuje ďalší komentár. Wolfe zakrochkal.

„Tak či onak,“ pokračovala, „už môžem hovoriť. Neviete si predstaviť, aké to bolo ľahké. Pri tých negroch. Niekoľko sa mi zdalo, že sa pri Henchym, Ewingovi a tých ďalších vznešených osobnostiach už-už zadusím. Ale prekonala som to a zabilu som ju. Zaslúžila si smrť, mala na ňu právo, preto som ju zabil.“

„Radím vám, slečna Jordanová, aby ste ne...“

„Volám sa Marjorie Aultová!“

„Ako si prajete. Radím vám, aby ste nič nehovorili, pokým sa trochu nepozviechate.“

„Už dlhé roky som sa necítila lepšie ako práve teraz. Odo dňa, keď umrel môj Richard. Som rada, že ste si to všetko pozistovali, aspoň už môžem rozprávať. Vedela som, že to vypátrate. Tušili ste to?“

„Nie.“

„V deň, keď som sem prišla s tými negrami po

prvýkrát, vtedy ste sa ma tak podrobne vypytovali na telefonický rozhovor a či to bol skutočne hlas Susan, som si myslala, že už viete, že nevolať, že nik netelefonoval, že nijaký telefonát nejestvoval. Nevedeli ste to?“

„Nie. Keby som bol...“ Wolfe sa odmlčal. Načo by jej dačo vysvetloval, keď jej sa chcelo len rozprávať, nie počúvať.

Pokračovala ďalej. „Vedela som, že jedného dňa o tom budem hovoriť, no nevedela som, či práve vám. Chcem, aby ste počuli a aby sa dozviedeli všetci, že som sa nerozholila zabíť ju iba kvôli môjmu Richardovi. Najprv som ju chcela spoznať a všetko si o nej zistíť. Preto som predala rodinný podnik — vedeli ste, že som mala výnosnú firmu?“

„Áno.“

„Tak som ju predala, zobraťa celú hotovosť, príšla do New Yorku a zmenila si meno. Ale kým sa mi všetko podarilo, presvedčila som sa, že som sa nepodujala na ľahkú vec. Netúžila som totiž po jej piateľstve. Len čo začala pracovať pre VPOP, chytila som sa príležitosťi. Mala som veľa peniaz, poslala som im značný príspevok a ponúkla sa, že budem pre nich pracovať. Bolo to mimoriadne ľahké a chcem, aby ste chápali, že vtedy som ešte nemala v úmysle zabíť ju. Ani mi to na um nezislo. Nechcela som jej ubližiť, zaúmienila som si len, že ju musím spoznať. Rozumiete?“

„Áno.“

„Chápete, aké to bolo s nimi ľahké?“

„Áno.“

„Rada by som si bola istá. Vo svojej tovární som mala niekoľko negrov a tí zamietali dlážku a podobne. Hned sa presvedčím, či chápete, prečo som sa rozhodla ju zabíť.“

„To je predsa priečadné. Lebo sa chcela vydať za černocha.“

Prisvedčila. „Dobre teda. Môj Richard sa jej nevidel dosť dobrý, spolu s matkou ho vyhodili a prinutili, aby sa u nich na verande zabíl, a teraz sa chystala výdať za černocha. Dostala som sa k tomu zvláštnym spôsobom. Večne vykladala len o občianskych právach, nezaújmalo ju nič, iba občianske právo, právo umrieť. Rozhodla som sa, že ju zabíjam. Kto by ma nevedel pochopiť?“

„Sú aj takí, najmä medzi černochmi. A ešte ľahšie možno pochopiť, prečo ste zabili Petra Vaughna. Spoznal vás, keď prišiel v stredu do obedu k vám?“

„Zdalo sa mi, ale neboli si celkom istý. Videl ma dva razy, keď som pred mnohými rokmi navštívila Richarda v internáte. Boli kolegovia. Keď odchádzal, položil mi niekoľko otázok, no odpovedami som ho neuspokojovala, preto sme si dohovorili na večer schôdzku.“

„Aby ste ho zabili.“

Zachmúrila sa. „Ani nie.“

„Vzali ste si so sebou pištoľ.“

Oblizla si pery. „O tom nebudem hovoriť.“

„A mali ste ju pri sebe aj dnes večer, prichystali ste si ju pre pani Brookovú. Ide o rovnakú zbraň?“

„Pravdaže. Patrila môjmu manželovi. Vždy ju nosil so sebou, keď vyberal z banky peniaze na výplaty. Nechcem o tom rozprávať, chcem sa sústrediť na Susan. Volala ma Maud — vedť to viete — a ja som jej hovorila Susan. Pravda, aj pre môjho Richarda bola Susan, porozprával mi o nej všetko,

lenže nikdy som sa s ňou predtým nestretla. Mám dve jej fotografie, ktoré mu dala, a jednu z nich mal vtedy so sebou. Nevravím, že som si ju obľúbila práve preto, že ju miloval môj Richard, tak to nemožno povedať, chcela som sa s ňou zblížiť, vítať ju každý deň. Chápe ma?“

„Myslím, že áno. To akosi patrí k sebe.“ Wolfe pohol očami. „Archie, linku v kuchyni.“

Stlačil som gombík, vstal som a vyšiel von. Ako som prechádzal okolo Saula, mrkol na mňa. Muším si dakedy nájsť čas, aby som ho to odneučil. V kuchyni som si sadol ku svojmu stolíku, kde vždy ráňajkujem, pritiahol si telefón a vykrútiť číslo. Cramer nemá rád, ak mu vyzváname do bytu, keby som však volal na kriminálku, pravdepodobne by ma zapojili k Rowcliffovi, pri ktorom strácam čas a nervy, lebo sa zajakáva. Po štyroch zvoneniach sa mi prihlásil známy ženský hlas, ktorému som povedal: „Tu Archie Goodwin, pani Cramerová. Prosím, môžem hovoriť s pánom inšpektorom?“

Odvetila, že ho zavolá, a o minútu mi do ucha zahrmelo: „Čo chcete, Goodwin?“

„Telefonujem z kuchyne. Pán Wolfe potrebuje pomoc. Žena, čo zabil Susan Brookovú a Petra Vaughna sedí u neho v kancelárii, všetko zo seba len tak sype a nemožno ju zastaviť. Už nám vysvetlila, prečo zabila Susan Brookovú, a teraz objasňuje...“

„Doparama, robíte si žarty?“

„Nie. Je mi nanič a už ma unavuje, keď si poliši vždy myslia, že sa z nich vymievam. Dnes ráno som zažil to isté v Evansville v Indiane s poručíkom polície, ktorého som sem priviedol...“

„Kto je tá žena, čo sedí u Wolfa?“

„Do telefónu nikdy nikoho nemenujem. A ďalej, pištol, ktorou zastrelila Vaughna, sa nachádza u mňa v zásuvke a chýba mi k nej povolenie. Ne rád...“

„Hovoríte pravdu, Goodwin?“

„Dočerta, dobre viete, že nežartujem. Akoby po vedala Dolly Brooková, nezbláznil som sa. Chce te...“

Spojenie sa prerušilo. Z poličky som si zobrať pohár a z chladničky mlieko. Kým pride ďalšia spoločnosť, potrvá to najmenej šest či sedem minút a pohľadu na tvár Marjorie Aultovej, čo ten z profilu, mi stačilo až-až.

16. KAPITOLA

Včera večer, krátko po šiestej, prišiel bez ohľaenia Paul Whipple. Vyzeral náramne švhácky, mal ľahký hnédý tesilový oblek takmer rovnakého odtieňa ako farbu pleti, len sa mi zdalo, že trochu predbehol sezónu. Chýlilo sa ku koncu mája, bolo chladno, fúkal vetisko, a ani keď som si na do-

poludňajšej prechádzke požapínal zvrchník, nesäčilo to. Zaviedol som ho do kancelárie, ponúkol mu červené kožené kreslo. Wolfe sa práve chytil svojej rozčítanej knihy, ale takmer zdvorilo ju položil na stôl. Chvíľu sa spolu bavili na tému vyjadrujúcu ich spoločný záujem, teda o procese s Marjorie Aultovou, ktorý sa práve skončil a kde jej vymerali trest odňatia slobody na doživotie. Až neskôr Whipple spomenul, čomu sa nemohol vyhnúť.

„Nechal som si overiť,“ vravel, „šek, čo som vám poslal pred šiestimi týždňami. Cez moju banku ne-prešiel, pretože som rád viedel, či ste ho dostali.“

Wolfe prisvedčil. „Roztrhal som ho.“

„Ale to ste nemali. Musíme na vás naliehať. Nebolo to nič v porovnaní s tým, čo ste pre nás vykonali. A povedal som vám, že zaplatíme, koľko budeme môcť. Je to naše želanie. Manželka i syn – všetci na tom trváme.“

„Protestujem, pán Whipple.“

„Proti tomu?“

„Iste. Chcel som sa vám odplatiť, čo sa mi podarilo, a vy by ste to chceli zasa obrátiť. Fuj. Za nijaký honorár na svete by som si neboli splnil svoju povinnosť voči vám tým, že by som hľadal hanebnosti okolo tej devy. Vývoj udalostí ukázal, že to už nie je len vaša vec, ale neovplyvní charakter môjho záväzku voči vám. A vy teraz naliehate, aby som naďalej zostal vaším dlžníkom.“

„Neprekručajte to.“

„V poriadku. Pravdepodobne sa nikdy nikomu ne-podari ochrániť pojmom pravdy. No Protagoras sa k tomu priblížil viac ako Platón. Ak mi pošlete ďalší šek, spálim ho. Váš syn mi posal pekne formulovaný dakovný list. Ten som zo srdca privítal. Ako sa mu vodi?“

„Celkom dobре. Bola to pre neho trpká skúsenosť, ale už sa z toho dostať. Začína si... hľadá nový osobný záujem. Beth Tigrová. Veľmi príťažlivé dievča.“

Wolfe na mňa vrhol pohľad a ja som otvoril ústa. Whipple pokračoval ďalej. „Manželke sa veľmi páčí, je taká šťastná. Povieť vám, ako sa minule vysadrila. Rozprávali sme sa o procese a o pani Aultovej a nakoniec aj o vás a ona vyhlásila: Škoda, že nie je černoch.“ Poušmial sa. „To je už ozajstný kompliment.“

Wolfe zakrochkal. „To by aj pán Goodwin musel byť černoch.“

Nesnažil som sa za tým hľadať nijaký skrytý zmysel. Ako som sa už zmienil, dávno som sa prestal zaujímať o jeho myšlienkové postupy.

© Rex Stout: *A Right to Die*, Fontana Books, London 1966
© Translation: Darina Urbánková 1978

REX STOUT PRÁVO NA SMRT

Dobrodružné romány č. 276

Vydala Smena, vydavateľstvo SÚV SZM, Pražská ul. č. 11, 897 14 Bratislava, ako svoju 2530. publikáciu. Ilustroval Pavol Blažo. Obálku s použitím ilustrácie P. Blažu navhol Ján Meisner. Zodpovedná redaktorka publikácie Anna Smiková. Výtvarný redaktor Jozef Pernečky. Technická redaktorka Zdenka Remeňová. Jazyková redaktorka Eva Kleknerová. AH 10,02 (text 9,29, ilustr. 0,73). VH 10,18. Vytlačila Pravda, tlačový kombinát KSS-TZP, závod 01 a 02, Bratislava. Rozširuje PNS v celej ČSSR len v drobnom predaji.

14/4

PAVUČINA

O 8.30 ohlásil na okresnom oddelení VB vedúci predajne textilu Viktor Cajnar krádež v suterénnom sklede. Páchatel vnikol dovnútra cez násilne otvorený oblok. Zlodej musel prejsť špinavým, pavučinami potiahnutým múrikom, aby sa dostal do skladu. Kriminalisti múrik dokladne prezrel.

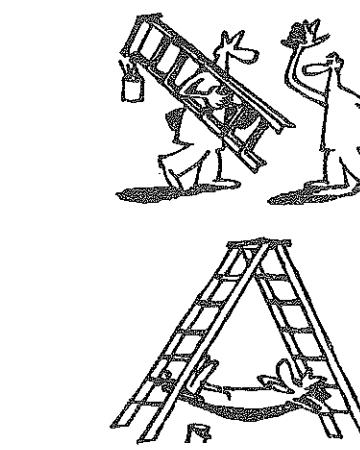
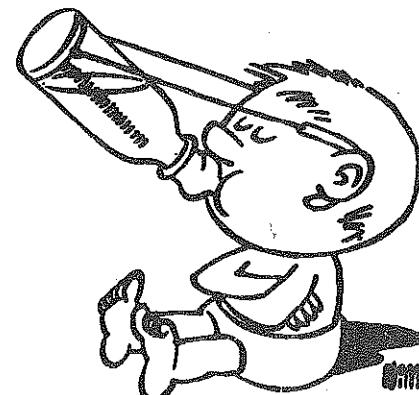
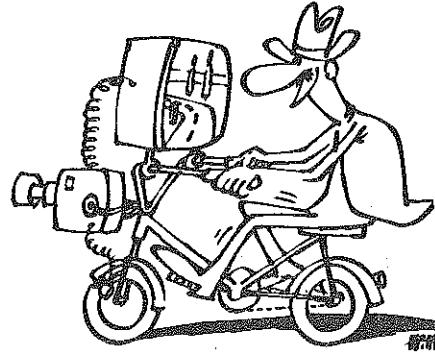
Inventúra ukázala, že chýba tovar v hodnote 55 618 Kčs. Vedúci vypovedal, že ku krádeži došlo v nočných hodinách. Z predajne odchádzal o 18.45 a v tom čase bolo všetko v poriadku.

Na noc mal Cajnar alibi. Od 19.15 bol s manželkou v spoločnosti známych na večierku. Domov sa vrátil o štvrtej ráno. Na krádež ho upozornil o 8.00 správca domu, ktorý si všimol vylomený oblok v sklede.

Pri vyšetrovani v dome vypočuli okrem iných nájomníkov aj viac ráz trestaného Vladimíra Nemca. Po 15. hodine odšiel z práce a odvtedy nemal spoľahlivé alibi. Domov sa vrátil krátko po polnoci. Všimol si otvorený oblok, no nevenoval tomu pozornosť.

Ostatní nájomníci ani správca nepočuli v noci nijaké podezrivé zvuky. Vzhľadom na zistené skutočnosti zadržala bezpečnosť ako páchateľa...

Rozlúštenie: V skade nebol nijaký zlodej. Nič neukradol. Šlo o Cajnarov pokus zamaskovať manko. Vyšetrovatelia konštatovali, že zvonku nemohol nik vniknúť do skladu pre jednoduchú príčinu – na múrik bola súvislá pavučinová sieť.

ŠTYRI VÝPOVEDE

Penzista Louis Bénac býval v rodinnom dome v predmestí Paríža s Charlom Anezanom. Nájomník pracoval ako strážca mestských parkov. Ráno po príchode z práce našiel Bénaca zavraždeného dýkou. Šlo o túpejnu vraždu, lebo vrah odčudzil väčšiu sumu peňazí. Bénacov pes ležal zastrený na trávniku.

Policia zatkla dvoch recidivistov, ktorí už dlhú čas znepokojovali celú štvrt.

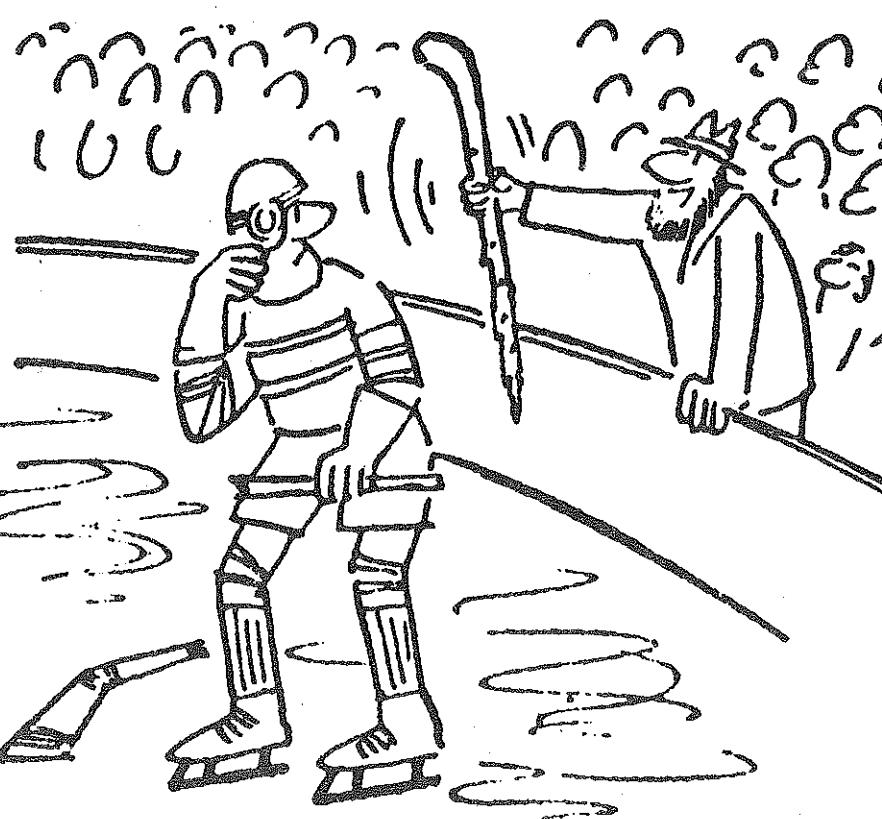
Anezan vypovedal: „Starý pán bol čudák. Okrem bratanca Persemonta sa s nikým nesťkal. Tej noci, keď došlo k vražde, som mal službu na druhom konci Paríža.“

Bénacova suseda pani Raymondovu uviedla: „Okolo polnoci ma zobudil nezvyčajný hluk. Keď som znova zaspávala, začula som výstrel. Bénacovo psa nie je škoda, naháňal strach ľuďom v celom okolí. Okrem domáčich nezniesol nikoho.“

Ďalší sused, Cuzbac, vypovedal: „Aj ja som sa zobudil na výstrel. Myslel som si, že sa poruvali chlapík v blízkej kríme.“

Villembits z náprotivného domu vyhlásil: „Vracal som sa domov asi po pol dvanásťej. U Bénaca bola tma. Pes behal po záhrade a zúrivo na mňa brechal.“

Komisár Manciaux skončil výsluch a prikázał prepustiť zatknutých recidivistov.

Zlata SUCHOŇOVÁ

ul. Oslobođenija č. 39

900 41 ČERVENÍK

časopis Trava

Rozlúštenie: Inšpektora priviedla na stopu výpoved pani Raymondovej. Páchatel zastrelil psa až po vražde, aby odpútal pozornosť. Vrahom bol Anezan, ktorého pes vpušteli do domu.

O. Š.

SLAVNI AUTORI A ICH HRDINOVIA

JULES VERNE, majster fantázie

-
- Neverím, že všetky tie romány napsal on... ved' je to fyzicky nemožné...!
 - Pravdepodobne má niekoľko šikovných pisárov ako kedysi starý Alexander Dumas, tí rozpisujú jeho nápady a on ich potom publikuje pod svojím menom...!

Takéto a podobné hľasy bolo počuť v Paríži začiatkom sedemdesiatych rokov minulého storočia, keď úspešný spisovateľ Jules Verne publikoval ročne dva-tri a zavše i viac nových románov. A akých! Oplývali nezvyčajnou fantáziou, evokovali pred čitateľmi budúce časy a ohromujúce vynálezy, hýrili dobrodružstvami vo vesmíre, na moriach a v exotických krajinách a získavalí čoraz viac čitateľov nie len vo Francúzsku, ale postupne na celom svete. Jules Verne bol na vrchole svojich tvorivých schopností a spisovateľskej slávy.

A zaujímavé je, že pôvodne sa nemal stať spisovateľom. Narodil sa 8. februára 1828 v Nantes, a keď vyrástol, rodičia ho poslali študovať právo do Paríža. Štúdium však nedokončil, zvábilo ho divadlo. Napísal niekoľko operetných libriet, potom i kratšie práce a sníval o veľkej literárnej kariére.

Začal ju roku 1854, keď vydal prvú dlhšiu poviedku Zajatci polárneho mora. Nebola až taká úspešná, ako očakával, no nevzdal sa a veľký úspech zaznamenal až roku 1862 – vtedy vydal dobrodružný román Päť týždňov v balóne. Onedlho mu popredný parížsky nakladateľ ponúkol doživotnú zmluvu: každý rok vydá najmenej dva jeho romány.

Jules Verne zmluvu podpísal a – dodržal ju.

V nasledujúcich rokoch a desaťročiach napísal niekoľko vedecko-fantastických, dobrodružných a cestopisných románov, priam nabitých dobrodružstvami. Ich názvy sú pre čitateľov pojmom i dnes: Cesta na Mesiac, Dvadsaťtisíc mil' pod morom, Cesta okolo sveta za osemdesiat dní, Tajomný ostrov, Deti kapitána Granta, Dva roky prázdnin, Pätnásťročný kapitán, Maják na konci sveta...

Už za života sa J. Verne stal jedným z najčítanejších spisovateľov doma i v zahraničí. Je ním doteraz – jeho romány vychádzajú v nových a novších vydaniach, sú známe aj z dramatizácií, a najmä z filmových prepisov a úspešných televíznych seriálov.

Kto vie, kolko románov by bol Jules Verne ešte napísal, keby ho roku 1886 neboli zasiahli dve guľky z revolvera pomáteného synovca. Úspešný spisovateľ sa len ľahko pozviechal zo zranení a musel sa vzdať všetkých literárnych zámerov i veľkých cestovateľských plánov.

Jules Verne veľa cestoval, plánoval i cestu z Čierneho mora po Dunaji do srdca Európy. Na tejto ceste, ktorá sa, žiaľ, neuskutočnila, by sa bol určite zastavil aj v Bratislave.

Hoci Jules Verne nemohol napísať všetko, čo zamýšľal, zanechal veľké a významné literárne dielo, stal sa zakladateľom oblúbeného žánru vedecko-fantastickej literatúry a ešte stále udivuje – i čitateľa moderného veku – neuveriteľnými technicko-vedeckými víziami, ktoré za jeho čias označovali ako „spisovateľskú fantáziu“. Dnes sú už takmer všetky skutočnosťou. Zomrel 24. marca 1905. J.P.

